

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ, Ν.Π.Δ.Δ.
Ταχ. Δ/ση: Λ. Κηφισίας 241
Ταχ. Κώδικας: 14561, Κηφισιά
Τηλέφωνο: 210 5241903
Email: info@prasinotameio.gr
Ιστότοπος: www.prasinotameio.gr

Κηφισιά, 22-04-2026
Αρ. Πρωτ.: 2933

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ

ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΑΝΩ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ

για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος λεπιδόπτερου *Parnassius apollo* που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68149/2156/2021 (ΦΕΚ Β' 3646) Υπουργική Απόφαση (Τμήμα 1) και την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος χλωρίδας **Silene holzmannii* που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ//68148/2155/2021 (ΦΕΚ Β' 3645) Υπουργική Απόφαση (Τμήμα 2)

(CPV) : 90721700-4 Υπηρεσίες προστασίας ειδών υπό εξαφάνιση

ΚΗΦΙΣΙΑ, ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2026

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	2
1. ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	5
1.1 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ	5
1.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ-ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	6
1.3 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	6
1.4 ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	7
1.5 ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ	10
1.6 ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ	10
1.7 ΑΡΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΑΨΗΣ	11
2. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	12
2.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	12
2.1.1 Έγγραφα της σύμβασης	12
2.1.2 Επικοινωνία - Πρόσβαση στα έγγραφα της Σύμβασης	12
2.1.3 Παροχή Διευκρινίσεων	12
2.1.4 Γλώσσα	13
2.1.5 Εγγυήσεις	13
2.1.6 Προστασία Προσωπικών Δεδομένων	14
2.2 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	14
2.2.1 Δικαίωμα συμμετοχής	14
2.2.2 Εγγύηση συμμετοχής	14
2.2.3 Λόγοι αποκλεισμού	15
2.2.4 Καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας	20
2.2.5 Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια	20
2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα	20
2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης	22
2.2.8 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων – Υπεργολαβία	22
2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής	23
2.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ	31
2.3.1 Κριτήριο ανάθεσης	31
2.3.2 Βαθμολόγηση και κατάταξη προσφορών	32
2.4 ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	32
2.4.1 Γενικοί όροι υποβολής προσφορών	32
2.4.2 Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών	33
2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά»	35
2.4.3.1 Δικαιολογητικά Συμμετοχής	35
2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά	36
2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών	36
2.4.5 Χρόνος ισχύος των προσφορών	36
2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών	37
3. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	39
3.1 ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	39
3.1.1 Ηλεκτρονική αποσφράγιση προσφορών	39
3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών	39
3.2 ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ	41
3.3 ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗ - ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	42
3.4 ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ - ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΑΙ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΙΑ	43
3.5 ΜΑΤΑΙΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	46
4. ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	47
4.1 ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ	47
4.2 ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	47

4.3	ΌΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ.....	47
4.4	ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑ	48
4.5	ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ	49
4.6	ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΟΝΟΜΕΡΟΥΣ ΛΥΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	49
5.	ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	50
5.1	ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	50
5.2	ΚΗΡΥΞΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ΕΚΠΤΩΤΟΥ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ	50
5.3	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ	52
5.4	ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	52
6.	ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ	53
6.1	ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	53
6.2	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	53
6.3	ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	53
6.4	ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ – ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	54
6.5	ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΙΜΗΣ	54
6.6	ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ/ ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΜΕΛΩΝ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	55
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	56
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ (ΤΜΗΜΑ 1)	56
	1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ.....	56
	2. ΠΑΚΕΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ.....	57
	ΠΕ 1 - ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΓΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ, ΤΙΣ ΠΙΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΠΕΙΛΕΣ ΣΤΟ ΕΙΔΟΣ ...	57
	1.1 Έρευνα για το ενδιαίτημα	57
	1.2 Καταγραφή περιβαλλοντικών δεδομένων και χαρτογράφηση των θερμών/άνυδρων περιοχών για την απόκτηση γνώσης σχετικά με την επίδραση της κλιματικής αλλαγής.....	59
	ΠΕ 2 - ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ/ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	61
	2.1 Δράσεις για τη διαχείριση της βόσκησης.....	61
	2.2 Δράσεις για τη διατήρηση διάκενων	63
	2.3 Δημιουργία μικροαποθέματος των φυτών-ξενιστών <i>Sedum</i> για την ενίσχυση του τοπικού πληθυσμού του είδους.....	65
	ΠΕ 3 - ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	66
	3.1 Αξιολόγηση θεσμικού πλαισίου και προτάσεις βελτίωσης.....	66
	3.2 Βελτίωση συστημάτων ελέγχου παράνομης συλλογής δειγμάτων	68
	ΠΕ 4 – ΜΕΤΡΑ – ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	69
	4.1 Εκπαίδευση του προσωπικού των ΜΔΠΠ και των Δασικών Υπηρεσιών	69
	ΠΕ 5 - ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΔ	70
	5.1 Εργασίες διαχείρισης έργου	70
	3. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ.....	72
	4. ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΑΝΑ ΦΑΣΗ.....	72
	5. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ	73
	6. ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΑΝΑ ΦΑΣΗ.....	74
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ (ΤΜΗΜΑ 2)	75
	1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ – ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ.....	75
	2. ΠΑΚΕΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ.....	76
	ΠΕ 1 - Δράσεις απόκτησης, εμπλουτισμού γνώσης για την οικολογία, τις πιέσεις και τις απειλές στο είδος	76
	1.1 Εκτίμηση του μεγέθους του πληθυσμού του είδους σε νησίδες όπου η τελευταία αναφορά για το είδος χρονολογείται περισσότερο από 30 έτη πριν.	76
	1.2 Μελέτη της αναπαραγωγικής βιολογίας του είδους και της επιβίωσης των αρτιβλάστων σε επιλεγμένες θέσεις με καλή προσβασιμότητα.	78
	1.3 Γενετική ανάλυση του πληθυσμού	79
	ΠΕ 2 - Δράσεις διατήρησης/διαχείρισης	80
	2.1 Εκτός τόπου διατήρηση του είδους <i>Silene holzmannii</i>	80
	2.2 Επί τόπου διατήρηση του είδους <i>Silene holzmannii</i>	82
	2.3 Απομάκρυνση εισβλητικών ξενικών ειδών χλωρίδας.....	83
	ΠΕ 3- Δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης του κοινού.....	84
	3.1 Εκπαίδευση του προσωπικού των ΜΔΠΠ.....	84
	3.2 Εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού	85
	ΠΕ 4 - Οριζόντιες δράσεις για την υλοποίηση του ΕΣΔ.....	89
	4.1 Εργασίες διαχείρισης έργου	89

3. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ.....	91
4. ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΑΝΑ ΦΑΣΗ.....	92
5. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΩΝ.....	92
6. ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΑΝΑ ΦΑΣΗ.....	93
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΕΕΕΣ.....	95
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ (ΤΜΗΜΑ 1)	96
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ (ΤΜΗΜΑ 2)	97
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV- ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΓΓΥΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ.....	98
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V- ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	101
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI – ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ Υ.Δ. ΠΕΡΙ ΜΗ ΡΩΣΙΚΗΣ ΕΜΠΛΟΚΗΣ	102
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII – ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	103

1. ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

1.1 Στοιχεία Αναθέτουσας Αρχής

Επωνυμία	Πράσινο Ταμείο, ΝΠΔΔ
Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)	099338405
Κωδικός Αναθέτουσας Αρχής για την ηλεκτρονική τιμολόγηση	1031.E00771.0001
Ταχυδρομική διεύθυνση	Βίλα Καζούλη, Λεωφόρος Κηφισίας 241
Πόλη	Κηφισιά, Αττική
Ταχυδρομικός Κωδικός	14561
Χώρα	Ελλάδα
Κωδικός NUTS	EL301
Τηλέφωνο	2105241903, 2105241919
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο (e-mail)	info@prasinotameio.gr
Αρμόδιος για πληροφορίες	κ. Γεώργιος Πρωτόπαπας
Γενική Διεύθυνση στο διαδίκτυο (URL)	https://prasinotameio.gr/

Είδος Αναθέτουσας Αρχής

Η Αναθέτουσα Αρχή είναι το Πράσινο Ταμείο, Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου που ιδρύθηκε με τον Νόμο 3889/2010 και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Είναι μη κεντρική αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 2 και 3 του ν. 4412/2016 και ανήκει στην Κεντρική Κυβέρνηση.

Κύρια δραστηριότητα Α.Α.

Η κύρια δραστηριότητα της Αναθέτουσας Αρχής είναι η ενίσχυση της ανάπτυξης μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος με τη διαχειριστική, οικονομική, τεχνική και χρηματοπιστωτική υποστήριξη προγραμμάτων, μέτρων, παρεμβάσεων και ενεργειών που αποβλέπουν στην ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος, η στήριξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της χώρας και η εξυπηρέτηση του δημόσιου και κοινωνικού συμφέροντος μέσω της διοίκησης, διαχείρισης και αξιοποίησης των πόρων που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 7 του Ν.3889/2010.

Στοιχεία Επικοινωνίας

α) Τα έγγραφα της σύμβασης είναι διαθέσιμα για ελεύθερη, πλήρη, άμεση & δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση μέσω της διαδικτυακής πύλης (www.promitheus.gov.gr) του Ο.Π.Σ. Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.

β) Κάθε είδους επικοινωνία και ανταλλαγή πληροφοριών πραγματοποιείται μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. Προμήθειες και Υπηρεσίες (εφεξής Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), το οποίο είναι προσβάσιμο από τη Διαδικτυακή Πύλη (www.promitheus.gov.gr) του Ο.Π.Σ. Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.

γ) Περαιτέρω πληροφορίες είναι διαθέσιμες από :

την προαναφερθείσα Γενική Διεύθυνση στο διαδίκτυο (URL): <https://prasinotameio.gr>.

1.2 Στοιχεία Διαδικασίας-Χρηματοδότηση

Είδος διαδικασίας

Ο διαγωνισμός θα διεξαχθεί με την ανοικτή δημόσια ηλεκτρονική διαδικασία του άρθρου 27 του ν. 4412/16.

Χρηματοδότηση της σύμβασης

Φορέας χρηματοδότησης της παρούσας σύμβασης είναι το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία Πράσινο Ταμείο, που ιδρύθηκε με το Νόμο 3889/2010 και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η δαπάνη για την εν λόγω σύμβαση βαρύνει τον Προϋπολογισμό Εξόδων του Πράσινου Ταμείου για τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος LIFE IP 4 NATURA και συγκεκριμένα τον Α.Λ.Ε. 02.001.2420989 - Έξοδα για λοιπές υπηρεσίες. Για την παρούσα διαδικασία έχει εκδοθεί η με αριθμ. Πρωτ. 2644/08.04.2026 απόφαση έγκρισης αιτήματος δαπάνης και πρόθεσης δέσμευσης πίστωσης για πολυετή υποχρέωση (ΑΔΑ: Ψ5ΚΜ46Ψ844-Ρ52, ΑΔΑΜ: 26REQ018813377). Η παρούσα σύμβαση αποτελεί συγχρηματοδοτούμενη πράξη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος LIFE.

1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης

Αντικείμενο της σύμβασης είναι η εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος λεπιδόπτερου *Parnassius apollo* που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68149/2156/2021 (ΦΕΚ Β' 3646) Υπουργική Απόφαση (Τμήμα 1) και η εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος χλωρίδας **Silene holzmannii* που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ//68148/2155/2021 (ΦΕΚ Β' 3645) Υπουργική Απόφαση (Τμήμα 2). Τα Εθνικά Σχέδια Δράσης εκπονήθηκαν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού έργου LIFE IP 4 NATURA.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες κατατάσσονται στον ακόλουθο κωδικό του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων (CPV) : 90721700-4 Υπηρεσίες προστασίας ειδών υπό εξαφάνιση.

Η παρούσα σύμβαση υποδιαιρείται στα κάτωθι τμήματα:

ΤΜΗΜΑ 1 : «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος λεπιδόπτερου *Parnassius apollo* (ΦΕΚ Β' 3646)», εκτιμώμενης αξίας 425.000,00 € πλέον ΦΠΑ 24%.

ΤΜΗΜΑ 2 : «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος χλωρίδας **Silene holzmannii* (ΦΕΚ Β' 3645)», εκτιμώμενης αξίας 345.000,00 € πλέον ΦΠΑ 24%.

Προσφορές υποβάλλονται για ένα ή όλα (και τα δύο) τμήματα.

Ο μέγιστος αριθμός ΤΜΗΜΑΤΩΝ που μπορεί να ανατεθεί σε έναν προσφέροντα ορίζεται σε δύο (2).

Η εκτιμώμενη αξία του Τμήματος 1 ανέρχεται στο ποσό των 425.000,00 € μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% (εκτιμώμενη αξία συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ: € 527.000,00).

Η εκτιμώμενη αξία του Τμήματος 2 ανέρχεται στο ποσό των 345.000,00 € μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% (εκτιμώμενη αξία συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ: € 427.800,00).

Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε τριάντα (30) μήνες, από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης και όχι πέραν της 30 Απριλίου 2029.

Αναλυτική περιγραφή του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης δίδεται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι**.

Η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει της **βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής**.

1.4 Θεσμικό πλαίσιο

Η ανάθεση και εκτέλεση της σύμβασης διέπονται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν και ιδίως:

- του ν. 4412/2016 (Α' 147) *“Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)”*,
- του ν. 4700/2020 (Α' 127) *«Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για τον προσυμβατικό έλεγχο, τροποποιήσεις στον Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, διατάξεις για την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις»* και ιδίως των άρθρων 324-337,
- του ν. 4820/2021 *«Οργανικός Νόμος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και άλλες ρυθμίσεις»* (ΦΕΚ 130/Α/23-07-2021),
- του ν. 4622/2019 (Α' 133) *«Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία & διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων & της κεντρικής δημόσιας διοίκησης»* και ιδίως του άρθρου 37,
- του ν. 4601/2019 (Α' 44) *«Εταιρικοί μετασχηματισμοί και εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημόσιων συμβάσεων και λοιπές διατάξεις»*,
- του άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α' 204) *«Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων...»*,
- του π.δ/τος 39/2017 (Α' 64) *«Κανονισμός εξέτασης προδικαστικών προσφυγών ενώπιων της Α.Ε.Π.Π.»*,
- της υπ' αριθ. 52445 ΕΞ2023/4-4-2023 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων Υποδομών και Μεταφορών και Επικρατείας, με θέμα: *«Υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς»*, (Β'2385 με διορθ. σφαλ. στο Β' 3061),
- της υπ' αριθμ. 102080/24-10-2022 (Β'5623/02.11.2022) απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων *«Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με την εξέταση επανορθωτικών μέτρων από την Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016»*,
- της υπ' αριθμ. 76928/13.07.2021 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Επικρατείας: *“Ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας και διαχείρισης του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)”* (Β' 3075),
- της υπ' αριθμ. 64233/08.06.2021 (Β'2453/ 09.06.2021) Κοινής Απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με θέμα *«Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)»*,
- της υπ' αριθμ. 63446/2021 Κ.Υ.Α. (Β' 2338/02.06.2021) *«Καθορισμός Εθνικού Μορφότυπου ηλεκτρονικού τιμολογίου στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων»*,
- της υπ' αριθμ. Κ.Υ.Α. οικ. 98979 ΕΞ2021 (Β' 3766/13.08.2021) *«Ηλεκτρονική Τιμολόγηση στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων δυνάμει του ν. 4601/2019»* (Α'44),
- της υπ' αριθμ. Κ.Υ.Α. οικ. 14900/21 (Β' 466): *«Έγκριση σχεδίου Δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις»* (ΑΔΑ: ΨΡΤΟ46ΜΤΛΡ-Χ92),

- του ν. 5005/2022 (Α' 236) «Ενίσχυση δημοσιότητας και διαφάνειας στον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο - Σύσταση ηλεκτρονικών μητρώων εντύπου και ηλεκτρονικού Τύπου - Διατάξεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης και λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις»,
- του ν. 4919/2022 (Α' 71) «Σύσταση εταιρειών μέσω των Υπηρεσιών Μιας Στάσης (Υ.Μ.Σ.) και τήρηση του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1151 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132, όσον αφορά τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και διαδικασιών στον τομέα του εταιρικού δικαίου (L 186) και λοιπές επείγουσες διατάξεις»,
- του ν. 4914/2022 (Α'61) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις»,
- του ν. 4727/2020 (Α' 184) «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) – Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και άλλες διατάξεις»,
- του ν. 4624/2019 (Α' 137) «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις»,
- του ν. 4270/2014 (Α' 143) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις»,
- της παρ. Ζ' του ν. 4152/2013 (Α' 107) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2011/7 της 16.2.2011 για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές»,
- του ν. του ν. 5144/2024 (Α'162) «Κώδικας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας»,
- του ν.2690/1999 (Α' 45) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» και ιδίως των άρθρων 1,2, 7, 11 και 13 έως 15,
- του ν. 2121/1993 (Α' 25) «Πνευματική Ιδιοκτησία, Συγγενικά Δικαιώματα και Πολιτιστικά Θέματα»,
- του π.δ/τος 80/2016 (Α' 145) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες»,
- του π.δ/τος 28/2015 (Α' 34) «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία» του ν. δ. 496/1974 (Α'204), «Περί Λογιστικού των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου»,
- του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/576 του Συμβουλίου της 8ης Απριλίου 2022 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 833/2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία,
- του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1780 της Επιτροπής της 23ης Σεπτεμβρίου 2019, για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και για την κατάργηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986 (ηλεκτρονικά έντυπα) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) OJ L 272 (Η χρήση των τυποποιημένων εντύπων του παρόντος Κανονισμού είναι υποχρεωτική από 25 Οκτωβρίου 2023),
- του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του ΕΚ και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού

χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) ΟJ L 119,

- του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) ΟJ L 3/16,
- το π.δ. 26/2019 «*Οργανισμός Λειτουργίας Πράσινου Ταμείου*» (Α' 42),
- των άρθρων 3,5 και 7 του ν. 3889/2010 «*Χρηματοδότηση Περιβαλλοντικών Παρεμβάσεων, Πράσινο Ταμείο, Κύρωση Δασικών Χαρτών και άλλες διατάξεις*» (Α' 182),
- την υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΥ/20443/2324/21-2-2025 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα "*Διορισμός Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Πράσινο Ταμείο»*" (Υ.Ο.Δ.Δ. 130, ΑΔΑ: 6Μ334653Π8-4ΧΔ),
- την υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΔΥ/88853/8400/16-08-2024 (ΑΔΑ:ΨΠΙ24653Π8-ΟΩΕ) Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «*Ανανέωση της θητείας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Πράσινου Ταμείου*» (Υ.Ο.Δ.Δ. 901),
- την υπ' αριθ. 289.1.1/28.8.2024 (ΑΔΑ: ΨΔΝΡ46Ψ844-9Υ5) Απόφαση του Δ.Σ. του Πράσινου Ταμείου για την παροχή εξουσιοδότησης και μεταβίβαση αρμοδιοτήτων» (Β' 5028),
- την υπ' αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/142683/3519/30-12-2025 (ΑΔΑ: ΡΜΚΠ4653Π8-1ΛΧ) Απόφαση του Υπουργού Π.ΕΝ. με την οποία εγκρίθηκε ο Τακτικός Προϋπολογισμός του Πράσινου Ταμείου οικονομικού έτους 2026,
- την υπ' αριθμ. 330.1/14-01-2026 (ΑΔΑ: ΨΤΤ946Ψ844-ΘΛΒ) Απόφαση ΔΣ του Πράσινου Ταμείου Κατανομή προβλεπόμενων πιστώσεων έτους 2026 του Πράσινου Ταμείου σε Χρηματοδοτικά Προγράμματα και λειτουργικές δαπάνες,
- την υπ' αριθ. 431/28-01-2026 (ΑΔΑ: ΡΞΘ046Ψ844-ΣΒΖ) Απόφαση Υπουργού και Αναπληρωτή Υπουργού Π.ΕΝ με θέμα: "*Έγκριση Χρηματοδοτικού Προγράμματος του Πράσινου Ταμείου «ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ 2026» και διάθεση πίστωσης ποσού 7.000.000,00 € για την υλοποίησή του*",
- την υπ' αριθμ. 445/28.01.2026 Απόφαση Ανάληψης Υποχρέωσης (με α/α 58/2026 στο Βιβλίο Εγκρίσεων και Εντολών Πληρωμής της Υπηρεσίας) για τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος LIFE IP 4 NATURA για το έτος 2026 (ΑΔΑ: ΕΨΜΦ46Ψ844-ΕΑΓ).
- την υπ' αριθμ. 138.3/2018 απόφαση Δ.Σ. του Πράσινου Ταμείου σχετικά με τον ορισμό του κ. Γεωργίου Πρωτόπαπα, Υπεύθυνου για το έργο LIFE IP 4Natura,
- το από 13.12.2017 Συμφωνητικό Επιχορήγησης (Grant Agreement), μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του «Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» ως «Συντονιστή Δικαιούχου» του Έργου, με το οποίο καθορίστηκαν οι όροι, οι ειδικότερες προϋποθέσεις της χρηματοδότησης και ο προϋπολογισμός του έργου LIFE IP 4Natura με τίτλο «*Ολοκληρωμένες δράσεις για την διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα - Integrated actions for the conservation and management of Natura 2000 sites, species, habitats and ecosystems in Greece*» (Κωδικός Έργου: LIFE16 IPE/GR/000002),
- το από 06.03.2018 Συμφωνητικό Συνεργασίας μεταξύ του Συντονιστή Δικαιούχου «Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας» και του Πράσινου Ταμείου ως συνδικαιούχου στο πλαίσιο του Έργου

LIFE IP 4Natura - LIFE16 IPE/GR/000002, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, στο οποίο περιγράφονται αναλυτικά οι υποχρεώσεις τόσο του Συντονιστή Δικαιούχου όσο και του Συνδικαιούχου, καθώς και οι κοινές υποχρεώσεις αυτών στο πλαίσιο λειτουργίας του Έργου,

- το γεγονός ότι στο πλαίσιο του έργου LIFE IP 4 NATURA προβλέπεται η Υλοποίηση των Εθνικών Σχεδίων Δράσης των ειδών *Parnassius apollo* και *Silene holtzmannii* (Δράση C1 του έργου),
- την με αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68148/2155 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το είδος χλωρίδας **Silene holtzmannii*», με την οποία εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο δράσης για την διατήρηση του είδους χλωρίδας **Silene holtzmannii* (ΦΕΚ Β' 3645/06.08.2021),
- την με αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68149/2156 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το είδος λεπιδόπτερου *Parnassius apollo*», με την οποία εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο δράσης για την διατήρηση του είδους λεπιδόπτερου *Parnassius apollo* (ΦΕΚ Β' 3646/06.08.2021),
- την υπ' αριθμ. 335.7.1/01-04-2026 (ΑΔΑ: Ψ1ΗΒ46Ψ844-59Γ) απόφαση του ΔΣ του Πράσινου Ταμείου για την προσφυγή στη διαδικασία διενέργειας Ηλεκτρονικού Ανοικτού (Διεθνούς) Άνω των Ορίων Διαγωνισμού του ν. 4412/2016, την έγκριση του σχεδίου της παρούσας διακήρυξης και την εξουσιοδότηση στον Πρόεδρο για τη συγκρότηση της Επιτροπής για τη διενέργεια του σχετικού διαγωνισμού,
- την υπ' αριθμ. πρωτ. 2583/07-04-2026 (ΑΔΑ: 62ΓΦ46Ψ844-ΙΒΘ) απόφαση του προέδρου του ΔΣ του Πράσινου Ταμείου για τη συγκρότηση της Επιτροπής του Διαγωνισμού,
- το υπ' αριθμ. πρωτ. 2579/07-04-2026 πρωτογενές αίτημα δαπάνης (ΑΔΑΜ: 26REQ018808462),
- την υπ' αριθμ. πρωτ. 2644/08-04-2026 απόφαση έγκρισης αιτήματος δαπάνης και πρόθεσης δέσμευσης πίστωσης για πολυετή υποχρέωση (ΑΔΑΜ: 26REQ018813377, ΑΔΑ: Ψ5ΚΜ46Ψ844-Ρ52),
- των σε εκτέλεση των ανωτέρω νόμων εκδοθεισών κανονιστικών πράξεων, των λοιπών διατάξεων που αναφέρονται ρητά ή απορρέουν από τα οριζόμενα στα συμβατικά τεύχη της παρούσας, καθώς και του συνόλου των διατάξεων του ασφαλιστικού, εργατικού, κοινωνικού, περιβαλλοντικού και φορολογικού δικαίου που διέπει την ανάθεση και εκτέλεση της παρούσας σύμβασης, έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά παραπάνω.

1.5 Προθεσμία παραλαβής προσφορών και διενέργεια διαγωνισμού

Η καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών είναι η Παρασκευή **22/05/2026** και ώρα 15.00 μ.μ.

Η διαδικασία θα διενεργηθεί με χρήση του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) Προμήθειες και Υπηρεσίες του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ (Διαδικτυακή Πύλη www.promitheus.gov.gr) <https://portal.eprocurement.gov.gr/webcenter/portal/TestPortal>.

1.6 Δημοσιότητα

A. Δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Προκήρυξη της παρούσας σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 17/04/2026 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αριθμός και ημερομηνία δημοσίευσης : 269082-2026 / 20.04.2026

B. Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο

Η προκήρυξη και το πλήρες κείμενο της παρούσας Διακήρυξης καταχωρήθηκαν στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ).

Τα έγγραφα της σύμβασης της παρούσας Διακήρυξης καταχωρήθηκαν στη σχετική ηλεκτρονική διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης στο ΕΣΗΔΗΣ, η οποία έλαβε Συστημικό Αύξοντα Αριθμό: 445003 και αναρτήθηκαν στη Διαδικτυακή Πύλη (www.promitheus.gov.gr) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.

Η διακήρυξη, όπως προβλέπεται στην περίπτωση (ιστ) της παραγράφου 3 του άρθρου 76 του Ν. 4727/2020, αναρτήθηκε στο διαδίκτυο, στον ιστότοπο <http://et.diavgeia.gov.gr/> (ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΥΓΕΙΑ).

Η Διακήρυξη καταχωρήθηκε στο διαδίκτυο, στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής, στη διεύθυνση (URL): <https://prasinotameio.gr>, στη διαδρομή: <https://prasinotameio.gr/category/prokyrixeis-diagonismoι/>.

1.7 Αρχές εφαρμοζόμενες στη διαδικασία σύναψης

Οι οικονομικοί φορείς δεσμεύονται ότι:

α) τηρούν και θα εξακολουθήσουν να τηρούν κατά την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν, τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους.

β) δεν θα ενεργήσουν αθέμιτα, παράνομα ή καταχρηστικά καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, αλλά και κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν.

γ) λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να διαφυλάξουν την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που έχουν χαρακτηριστεί ως τέτοιες.

2. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

2.1 Γενικές Πληροφορίες

2.1.1 Έγγραφα της σύμβασης

Τα έγγραφα της παρούσας διαδικασίας σύναψης είναι τα ακόλουθα:

1. η με αρ. 269082-2026/20.04.2026 Προκήρυξη της Σύμβασης (ΑΔΑΜ 26PROC018853816), όπως αυτή έχει δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2. το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης [ΕΕΕΣ]
3. η παρούσα διακήρυξη και τα παραρτήματά της
4. οι συμπληρωματικές πληροφορίες που τυχόν παρέχονται στο πλαίσιο της διαδικασίας, ιδίως σχετικά με τις προδιαγραφές και τα δικαιολογητικά.

2.1.2 Επικοινωνία - Πρόσβαση στα έγγραφα της Σύμβασης

Όλες οι επικοινωνίες σε σχέση με τα βασικά στοιχεία της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, καθώς και όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών, ιδίως η ηλεκτρονική υποβολή, εκτελούνται με τη χρήση της πλατφόρμας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Διαδικτυακής πύλης (www.promitheus.gov.gr).

2.1.3 Παροχή Διευκρινίσεων

Τα σχετικά αιτήματα παροχής διευκρινίσεων υποβάλλονται ηλεκτρονικά, το αργότερο δεκαπέντε (15) μέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών και απαντώνται αντίστοιχα, στο πλαίσιο της παρούσας, στη σχετική ηλεκτρονική διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης στην πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ, η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Διαδικτυακής πύλης (www.promitheus.gov.gr). Αιτήματα παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών – διευκρινίσεων υποβάλλονται από εγγεγραμμένους στο σύστημα οικονομικούς φορείς, δηλαδή από εκείνους που διαθέτουν σχετικά διαπιστευτήρια που τους έχουν χορηγηθεί (όνομα χρήστη και κωδικό πρόσβασης) και απαραίτητα το ηλεκτρονικό αρχείο με το κείμενο των ερωτημάτων είναι ηλεκτρονικά υπογεγραμμένο. Αιτήματα παροχής διευκρινίσεων που είτε υποβάλλονται με άλλον τρόπο είτε το ηλεκτρονικό αρχείο που τα συνοδεύει δεν είναι ηλεκτρονικά υπογεγραμμένο, δεν εξετάζονται.

Η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, ούτως ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λάβουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για την κατάρτιση των προσφορών στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν, για οποιονδήποτε λόγο, πρόσθετες πληροφορίες, αν και ζητήθηκαν από τον οικονομικό φορέα έγκαιρα, δεν έχουν παρασχεθεί το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την προθεσμία που ορίζεται για την παραλαβή των προσφορών,

β) όταν τα έγγραφα της σύμβασης υφίστανται σημαντικές αλλαγές.

Η διάρκεια της παράτασης θα είναι ανάλογη με τη σπουδαιότητα των πληροφοριών ή των αλλαγών.

Όταν οι πρόσθετες πληροφορίες δεν έχουν ζητηθεί έγκαιρα ή δεν έχουν σημασία για την προετοιμασία κατάλληλων προσφορών, η παράταση της προθεσμίας εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της Αναθέτουσας Αρχής

Η αναθέτουσα αρχή, με αιτιολογημένη απόφασή της, δύναται να παρατείνει την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.

Τροποποίηση των όρων της διαγωνιστικής διαδικασίας (πχ αλλαγή/μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών καθώς και σημαντικές αλλαγές των εγγράφων της σύμβασης, σύμφωνα

με την προηγούμενη παράγραφο) δημοσιεύεται στην ΕΕΕΕ (με το τυποποιημένο έντυπο «Διορθωτικό») και στο ΚΗΜΔΗΣ.

2.1.4 Γλώσσα

Τα έγγραφα της σύμβασης έχουν συνταχθεί στην ελληνική γλώσσα.

Τυχόν προδικαστικές προσφυγές υποβάλλονται στην ελληνική γλώσσα.

Οι προσφορές, τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτές, καθώς και τα αποδεικτικά έγγραφα, σχετικά με τη μη ύπαρξη λόγου αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα.

Τα αλλοδαπά δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα, επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις κείμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο.

Ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα -εταιρικά ή μη- με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια, που είναι δυνατόν να διαβαστούν σε κάθε γλώσσα και δεν είναι απαραίτητη η μετάφραση τους, μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική.

Κάθε μορφής επικοινωνία με την αναθέτουσα αρχή, καθώς και μεταξύ αυτής και του αναδόχου, θα γίνονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα.

2.1.5 Εγγυήσεις

Οι εγγυητικές επιστολές των παραγράφων 2.2.2 και 4.1 εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοδοτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4364/ 2016 (Α'13), που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη - μέλη της Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή στα κράτη-μέρη της ΣΔΣ και έχουν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το δικαίωμα αυτό. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού. Αν συσταθεί παρακαταθήκη με γραμμάτιο παρακατάθεσης χρεογράφων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα τοκομερίδια ή μερίσματα που λήγουν κατά τη διάρκεια της εγγύησης επιστρέφονται μετά τη λήξη τους στον υπέρ ου η εγγύηση οικονομικό φορέα.

Οι εγγυητικές επιστολές εκδίδονται κατ' επιλογή των οικονομικών φορέων από έναν ή περισσότερους εκδότες της παραπάνω παραγράφου.

Οι εγγυήσεις αυτές περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α) την ημερομηνία έκδοσης, β) τον εκδότη, γ) την αναθέτουσα αρχή προς την οποία απευθύνονται, δ) τον αριθμό της εγγύησης, ε) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση, στ) την πλήρη επωνυμία, τον Α.Φ.Μ. και τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση (στην περίπτωση ένωσης αναγράφονται όλα τα παραπάνω για κάθε μέλος της ένωσης), ζ) τους όρους ότι: αα) η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ο δε εκδότης παραιτείται του δικαιώματος της διαιρέσεως και της διζήσεως και ββ) ότι σε περίπτωση κατάπτωσης αυτής, το ποσό της κατάπτωσης υπόκειται στο εκάστοτε ισχύον τέλος χαρτοσήμου, η) τα στοιχεία της σχετικής Διακήρυξης και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, θ) την ημερομηνία λήξης ή τον χρόνο ισχύος της εγγύησης, ι) την ανάληψη υποχρέωσης από τον εκδότη της εγγύησης να καταβάλει το ποσό της εγγύησης ολικά ή μερικά εντός πέντε (5) ημερών μετά από απλή έγγραφη ειδοποίηση εκείνου προς τον οποίο απευθύνεται και ια) στην περίπτωση των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής, τον αριθμό και τον τίτλο της σχετικής σύμβασης.

Η περ. αα' του προηγούμενου εδαφίου ζ' δεν εφαρμόζεται για τις εγγυήσεις που παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

Η αναθέτουσα αρχή επικοινωνεί με τους εκδότες των εγγυητικών επιστολών προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους.

2.1.6 Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

Η αναθέτουσα αρχή ενημερώνει το φυσικό πρόσωπο που υπογράφει την προσφορά ως Προσφέρων ή ως Νόμιμος Εκπρόσωπος Προσφέροντος, ότι η ίδια ή και τρίτοι, κατ' εντολή και για λογαριασμό της, θα επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα που περιέχονται στους φακέλους της προσφοράς και τα αποδεικτικά μέσα τα οποία υποβάλλονται σε αυτήν, στο πλαίσιο του παρόντος Διαγωνισμού, για τον σκοπό της αξιολόγησης των προσφορών και της ενημέρωσης έτερων συμμετεχόντων σε αυτόν, λαμβάνοντας κάθε εύλογο μέτρο για τη διασφάλιση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας των δεδομένων και της προστασίας τους από κάθε μορφής αθέμιτη επεξεργασία, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, κατά τα αναλυτικώς αναφερόμενα στην αναλυτική ενημέρωση που επισυνάπτεται στην παρούσα.

2.2 Δικαίωμα Συμμετοχής - Κριτήρια Ποιοτικής Επιλογής

2.2.1 Δικαίωμα συμμετοχής

1. Δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα και, σε περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων, τα μέλη αυτών, που είναι εγκατεστημένα σε:

α) κράτος-μέλος της Ένωσης,

β) κράτος-μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.),

γ) τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει τη ΣΔΣ, στον βαθμό που η υπό ανάθεση δημόσια σύμβαση καλύπτεται από τα Παραρτήματα 1, 2, 4, 5, 6 και 7 και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ένωση Προσαρτήματος Ι της ως άνω Συμφωνίας, καθώς και

δ) σε τρίτες χώρες που δεν εμπíπτουν στην περίπτωση γ' της παρούσας παραγράφου και έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση σε θέματα διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

Στον βαθμό που καλύπτονται από τα Παραρτήματα 1, 2, 4, 5 6 και 7 και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ένωση Προσαρτήματος Ι της ΣΔΣ, καθώς και τις λοιπές διεθνείς συμφωνίες από τις οποίες δεσμεύεται η Ένωση, οι αναθέτουσες αρχές επιφυλάσσουν για τα έργα, τα αγαθά, τις υπηρεσίες και τους οικονομικούς φορείς των χωρών που έχουν υπογράψει τις εν λόγω συμφωνίες μεταχείριση εξίσου ευνοϊκή με αυτήν που επιφυλάσσουν για τα έργα, τα αγαθά, τις υπηρεσίες και τους οικονομικούς φορείς της Ένωσης.

2. Οικονομικός φορέας συμμετέχει είτε μεμονωμένα είτε ως μέλος ένωσης. Οι ενώσεις οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων και των προσωρινών συμπράξεων, δεν απαιτείται να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή για την υποβολή προσφοράς. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τις ενώσεις οικονομικών φορέων να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή, εφόσον τους ανατεθεί η σύμβαση.

Στις περιπτώσεις υποβολής προσφοράς από ένωση οικονομικών φορέων, όλα τα μέλη της ευθύνονται έναντι της αναθέτουσας αρχής αλληλεγγύως και εις ολόκληρον.

2.2.2 Εγγύηση συμμετοχής

2.2.2.1. Για την έγκυρη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης κατατίθεται από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς (προσφέροντες) εγγυητική επιστολή συμμετοχής, ποσού:

Για το Τμήμα 1 – «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος λεπιδόπτερου *Parnassius apollo* (ΦΕΚ Β' 3646)», στο ποσό των οκτώ χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ (8.500,00 €).

Για το Τμήμα 2 – «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος χλωρίδας **Silene holzmannii* (ΦΕΚ Β' 3645)», στο ποσό των έξι χιλιάδων εννιακοσίων ευρώ (6.900,00 €).

Στην περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, η εγγύηση συμμετοχής περιλαμβάνει και τον όρο ότι η εγγύηση καλύπτει τις υποχρεώσεις όλων των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στην ένωση.

Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει τουλάχιστον για τριάντα (30) ημέρες μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς του άρθρου 2.4.5 της παρούσας, άλλως η προσφορά απορρίπτεται. Η αναθέτουσα

αρχή μπορεί, πριν τη λήξη της προσφοράς, να ζητεί από τους προσφέροντες να παρατείνουν, πριν τη λήξη τους, τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής.

Οι πρωτότυπες εγγυήσεις συμμετοχής, πλην των εγγυήσεων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, προσκομίζονται σε κλειστό φάκελο με ευθύνη του οικονομικού φορέα, το αργότερο πριν την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών που ορίζεται στην παρ. 3.1 της παρούσας, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη, μετά από γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού.

2.2.2.2. Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στον ανάδοχο με την προσκόμιση της εγγύησης καλής εκτέλεσης.

Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στους λοιπούς προσφέροντες, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016.

2.2.2.3. Η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει, εάν ο προσφέρων: α) αποσύρει την προσφορά του κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής, β) παρέχει, εν γνώσει του, ψευδή στοιχεία ή πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.3 έως 2.2.8 γ) δεν προσκομίσει εγκαίρως τα προβλεπόμενα από την παρούσα δικαιολογητικά (παραγράφοι 2.2.9 και 3.2), δ) δεν προσέλθει εγκαίρως για την υπογραφή του συμφωνητικού, ε) υποβάλει μη κατάλληλη προσφορά, κατά την έννοια της περ. 46 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, στ) δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής να εξηγήσει την τιμή ή το κόστος της προσφοράς του εντός της τεθείσας προθεσμίας και η προσφορά του απορριφθεί, ζ) στις περιπτώσεις των παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 103 του ν. 4412/2016, περί πρόσκλησης για υποβολή δικαιολογητικών από τον προσωρινό ανάδοχο, αν, κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών, σύμφωνα με τις παραγράφους 3.2 και 3.4 της παρούσας, διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν στο ΕΕΕΣ είναι εκ προθέσεως απατηλά, ή ότι έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία, ή αν, από τα παραπάνω δικαιολογητικά που προσκομίστηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής.

2.2.3 Λόγοι αποκλεισμού

Αποκλείεται από τη συμμετοχή στην παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης (διαγωνισμό) οικονομικός φορέας, εφόσον συντρέχει στο πρόσωπό του (εάν πρόκειται για μεμονωμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο) ή σε ένα από τα μέλη του (εάν πρόκειται για ένωση οικονομικών φορέων) ένας ή περισσότεροι από τους ακόλουθους λόγους:

2.2.3.1. Όταν υπάρχει σε βάρος του αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση για ένα από τα ακόλουθα εγκλήματα:

α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της απόφασης-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ L 300 της 11.11.2008 σ.42) και τα εγκλήματα του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα (εγκληματική οργάνωση),

β) ενεργητική δωροδοκία, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί της καταπολέμησης της διαφθοράς στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών-μελών της Ένωσης (ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 1) και στην παρ. 1 του άρθρου 2 της απόφασης-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54), καθώς και όπως ορίζεται στο εθνικό δίκαιο του οικονομικού φορέα, και τα εγκλήματα των άρθρων 159Α (δωροδοκία πολιτικών προσώπων), 236 (δωροδοκία υπαλλήλου), 237 παρ. 2-4 (δωροδοκία δικαστικών λειτουργιών), 237Α παρ. 2 (εμπορία επιρροής – μεσάζοντες), 396 παρ. 2 (δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα) του Ποινικού Κώδικα,

γ) απάτη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, κατά την έννοια των άρθρων 3 και 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουλίου 2017 σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (L 198/28.07.2017) και τα εγκλήματα των άρθρων 159Α (δωροδοκία πολιτικών προσώπων), 216 (πλαστογραφία), 236 (δωροδοκία υπαλλήλου), 237 παρ. 2-4 (δωροδοκία δικαστικών λειτουργιών), 242

(ψευδής βεβαίωση, νόθευση κ.λπ.) 374 (διακεκριμένη κλοπή), 375 (υπεξαίρεση), 386 (απάτη), 386Α (απάτη με υπολογιστή), 386Β (απάτη σχετική με τις επιχορηγήσεις), 390 (απιστία) του Ποινικού Κώδικα και των άρθρων 155 επ. του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/2001, Α' 265), όταν αυτά στρέφονται κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή συνδέονται με την προσβολή αυτών των συμφερόντων, καθώς και τα εγκλήματα των άρθρων 23 (διασυννοριακή απάτη σχετικά με τον ΦΠΑ) και 24 (επικουρικές διατάξεις για την ποινική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης) του ν. 4689/2020 (Α' 103),

δ) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεόμενα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως ορίζονται, αντιστοίχως, στα άρθρα 3-4 και 5-12 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15^{ης} Μαρτίου 2017 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της απόφασης 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 88/31.03.2017) ή ηθική αυτουργία ή συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος, όπως ορίζονται στο άρθρο 14 αυτής, και τα εγκλήματα των άρθρων 187Α και 187Β του Ποινικού Κώδικα, καθώς και τα εγκλήματα των άρθρων 32-35 του ν. 4689/2020 (Α' 103),

ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 141/05.06.2015) και τα εγκλήματα των άρθρων 2 και 39 του ν. 4557/2018 (Α' 139),

στ) παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της Οδηγίας 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1), και τα εγκλήματα του άρθρου 323Α του Ποινικού Κώδικα (εμπορία ανθρώπων).

Ο οικονομικός φορέας αποκλείεται, επίσης, όταν το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό. Η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου αφορά:

- στις περιπτώσεις εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών (Ι.Κ.Ε.) και προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.) τους διαχειριστές.
- στις περιπτώσεις ανωνύμων εταιρειών (Α.Ε.), τον διευθύνοντα Σύμβουλο, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τα πρόσωπα στα οποία με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει ανατεθεί το σύνολο της διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας.
- στις περιπτώσεις Συνεταιρισμών, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.
- σε όλες τις λοιπές περιπτώσεις νομικών προσώπων, τον κατά περίπτωση νόμιμο εκπρόσωπο.

Εάν στις ως άνω περιπτώσεις (α) έως (στ) η κατά τα ανωτέρω περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, αυτή ανέρχεται σε πέντε (5) έτη από την ημερομηνία της καταδίκης με αμετάκλητη απόφαση.

2.2.3.2. Στις ακόλουθες περιπτώσεις :

α) όταν ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί με δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία ή

β) όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

Αν ο οικονομικός φορέας είναι Έλληνας πολίτης ή έχει την εγκατάστασή του στην Ελλάδα, οι υποχρεώσεις του που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης καλύπτουν τόσο την κύρια όσο και την επικουρική ασφάλιση.

Οι υποχρεώσεις των περ. α' και β' της παρ. 2.2.3.2 θεωρείται ότι δεν έχουν αθετηθεί εφόσον δεν έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες ή εφόσον αυτές έχουν υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό που τηρείται.

Δεν αποκλείεται ο οικονομικός φορέας, όταν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων, είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους στο μέτρο που τηρεί τους όρους του δεσμευτικού κανονισμού.

2.2.3.3. Δεν εφαρμόζεται.

2.2.3.4. Αποκλείεται από τη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, οικονομικός φορέας σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις:

(α) εάν έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων,

(β) εάν τελεί υπό πτώχευση ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή έχει αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και δεν τηρεί τους όρους αυτής ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να μην αποκλείει έναν οικονομικό φορέα ο οποίος βρίσκεται σε μία εκ των καταστάσεων που αναφέρονται στην περίπτωση αυτή, υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύει ότι ο εν λόγω φορέας είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις και τα μέτρα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής του λειτουργίας,

(γ) εάν, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3Γ του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 περί ποινικών κυρώσεων και άλλων διοικητικών συνεπειών, υπάρχουν επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού,

δ) εάν μία κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων κατά την έννοια του άρθρου 24 του ν. 4412/2016, δεν μπορεί να θεραπευτεί αποτελεσματικά με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα,

(ε) εάν μία κατάσταση στρέβλωσης του ανταγωνισμού από την πρότερη συμμετοχή του οικονομικού φορέα κατά την προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 48 του ν. 4412/2016, δεν μπορεί να θεραπευτεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα,

(στ) εάν έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτοντα φορέα ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις,

(ζ) εάν έχει κριθεί ένοχος εκ προθέσεως σοβαρών απατηλών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2.2.9.2 της παρούσας,

(η) εάν επιχειρήσει να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή να παράσχει με απατηλό τρόπο παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιαστικά τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση,

(θ) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του.

Εάν στις ως άνω περιπτώσεις (α) έως (θ) η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί με αμετάκλητη απόφαση, αυτή ανέρχεται σε τρία (3) έτη από την ημερομηνία έκδοσης πράξης που βεβαιώνει το σχετικό γεγονός.

2.2.3.5. Δεν εφαρμόζεται.

2.2.3.5.α.

Απαγορεύεται η ανάθεση της παρούσας σύμβασης, σε:

α) Ρώσο υπήκοο ή φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που έχει την έδρα του στη Ρωσία

β) νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα του οποίου τα δικαιώματα ιδιοκτησίας κατέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό άνω του 50 % οντότητα αναφερόμενη στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου¹ ή

γ) φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που ενεργεί εξ ονόματος ή κατ' εντολή οντότητας αναφερόμενης στο στοιχείο α) ή β) της παρούσας παραγράφου, συμπεριλαμβανομένων, όταν αντιστοιχούν σε περισσότερο από το 10 % της αξίας της σύμβασης, των υπεργολάβων, προμηθευτών ή οντοτήτων (τρίτων) στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται, κατά την έννοια των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις.

2.2.3.6. Ο οικονομικός φορέας αποκλείεται σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης της παρούσας σύμβασης, όταν αποδεικνύεται ότι βρίσκεται, λόγω πράξεων ή παραλείψεων του, είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μία από τις ως άνω περιπτώσεις.

2.2.3.7. Οικονομικός φορέας που εμπίπτει σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.3.1 και 2.2.3.4, εκτός από την περ. β' αυτής, μπορεί να προσκομίζει στοιχεία, προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού (αυτοκάθαρση). Για τον σκοπό αυτό, ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει ή έχει δεσμευτεί να καταβάλει αποζημίωση για ζημίες που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Αν τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της απόφασης αυτής. Οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με τελεσίδικη απόφαση, σε εθνικό επίπεδο, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης ή ανάθεσης παραχώρησης δεν μπορεί να κάνει χρήση της ανωτέρω δυνατότητας κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση.

Η εξέταση των, κατά τα ανωτέρω, προσκομισθέντων από τον οικονομικό φορέα στοιχείων, για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων που έλαβε και επικαλείται, θα πραγματοποιηθεί κατά το στάδιο της εξέτασης των δικαιολογητικών κατακύρωσης.

2.2.3.8. Η απόφαση για τη διαπίστωση της επάρκειας ή μη των επανορθωτικών μέτρων κατά την προηγούμενη παράγραφο, εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 8 και 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016¹, καθώς και στην υπ' αριθμ. 102080/24-10-2022 (Β'5623/02.11.2022) απόφαση του Υπουργού

¹ Βλ. απόφαση υπ' αριθμ. 111257-18/11/2022 (ΑΔΑ: ΨΠΓΟ46ΜΤΛΡ-0Ε3).

Ανάπτυξης και Επενδύσεων, με θέμα: «Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με την εξέταση επανορθωτικών μέτρων από την Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016».

Η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει στην Επιτροπή εξέτασης επανορθωτικών μέτρων της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 το σχέδιο της απόφασής της περί της διαπίστωσης της επάρκειας ή μη των ληφθέντων από τον οικονομικό φορέα επανορθωτικών μέτρων, συνοδευόμενο από πλήρη φάκελο που περιλαμβάνει όλα τα σχετικά με την υπόθεση στοιχεία. Το σχέδιο της απόφασης της αναθέτουσας αρχής, μαζί με όλα τα σχετικά με την υπόθεση στοιχεία, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου eranorthotika@eaadhsy.gr.

Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας δεν έχει προσκομίσει, με δική του πρωτοβουλία, τα στοιχεία, με τα οποία αποδεικνύονται τα επικαλούμενα μέτρα αυτοκάθαρσης (εκδοθείσες αποφάσεις διοίκησης, αποδεικτικά εξόφλησης προστίμων, αλληλογραφία με αρμόδιες ελεγκτικές αρχές κ.λπ.), η αναθέτουσα αρχή, πριν από τη σύνταξη και αποστολή του σχεδίου απόφασης στην Επιτροπή, υποχρεούται να ζητήσει από τον οικονομικό φορέα την προσκόμισή τους, εντός προθεσμίας που δεν υπερβαίνει τις δέκα (10) ημέρες. Με την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, θεωρείται ότι τα αιτούμενα στοιχεία δεν προσκομίστηκαν. Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας υποβάλλει αίτημα για παράταση της ως άνω προθεσμίας, συνοδευόμενο από έγγραφα, με τα οποία αποδεικνύεται ότι έχει αιτηθεί τη χορήγηση των στοιχείων, η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής, για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγησή τους από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές.

Αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι τα στοιχεία που προσκόμισε ο οικονομικός φορέας δεν είναι πλήρη ή απαιτούνται διευκρινίσεις, πριν από την αποστολή του σχεδίου της απόφασής της στην Επιτροπή, καλεί τον οικονομικό φορέα για τη συμπλήρωση των σχετικών στοιχείων ή/και την παροχή διευκρινίσεων, εντός προθεσμίας, που δεν υπερβαίνει τις δέκα (10) ημέρες.

Αν ο οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στην πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, το γεγονός αυτό μνημονεύεται στο σχέδιο της απόφασης.

Με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, δεν εξετάζονται από την Επιτροπή επανορθωτικά μέτρα που επικαλείται ένας οικονομικός φορέας, προκειμένου να αποδείξει την αξιοπιστία του, εφόσον αυτά έχουν ληφθεί μετά την ημερομηνία λήξης υποβολής των προσφορών. Στην περίπτωση αυτή, η αναθέτουσα αρχή δεν τα λαμβάνει υπόψη και δεν τα μνημονεύει στο σχέδιο της απόφασής της που αποστέλλει στην Επιτροπή.

Στην περίπτωση που κατά την υποβολή του ΕΕΕΣ από τον οικονομικό φορέα, δεν συνέτρεχε στο πρόσωπό του κάποιος από τους λόγους αποκλεισμού της παρ. 1 και της παρ. 4, εκτός από την περ. β' αυτής, του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, αλλά η συνδρομή του προέκυψε κατά τη διάρκεια της παρούσας διαδικασίας (οψιγενής μεταβολή), τα μέτρα αυτοκάθαρσης που επικαλείται, λαμβάνονται υπόψη από την αναθέτουσα αρχή, κατά τη σύνταξη του σχεδίου απόφασής της και εξετάζονται από την Επιτροπή.

Οι διαδικαστικές λεπτομέρειες εξέτασης και επανεξέτασης των επανορθωτικών μέτρων ρυθμίζονται αναλυτικά στην ως άνω υπουργική απόφαση.

2.2.3.9. Οικονομικός φορέας, εις βάρος του οποίου έχει επιβληθεί η κύρωση του οριζόντιου αποκλεισμού σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και για το χρονικό διάστημα που αυτή ορίζει, αποκλείεται από την παρούσα διαδικασία σύναψης της σύμβασης.

Κριτήρια Επιλογής

2.2.4 Καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας

Οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης απαιτείται να ασκούν δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο της σύμβασης.

Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά μητρώα ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος εγκατάστασής τους ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο Παράρτημα ΧΙ του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, εφόσον προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία. Εφόσον οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να μπορούν να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να τους ζητεί να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη τού εν λόγω οργανισμού ή να τους καλέσει να προβούν σε ένορκη δήλωση ενώπιον συμβολαιογράφου σχετικά με την άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος.

Στην περίπτωση οικονομικών φορέων εγκατεστημένων σε κράτος μέλους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ) ή σε τρίτες χώρες που έχουν προσχωρήσει στη ΣΔΣ, ή σε τρίτες χώρες που δεν εμπίπτουν στην προηγούμενη περίπτωση και έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση σε θέματα διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι σε αντίστοιχα επαγγελματικά μητρώα.

Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο οικείο επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο, εφόσον, κατά την κείμενη νομοθεσία, απαιτείται η εγγραφή τους για την υπό ανάθεση υπηρεσία.

Στην περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων η καταλληλότητα άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας θα πρέπει να καλύπτεται από όλα τα μέλη της ένωσης.

2.2.5 Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια

Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς δηλώνουν ότι διαθέτουν μέσο γενικό ετήσιο κύκλο εργασιών για τα τελευταία τρία (3) έτη (2023-2025) τουλάχιστον ίσο με το εκατό τοις εκατό (100%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης του υπό ανάθεση τμήματος, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

Σε περίπτωση που ο προσφέρων δραστηριοποιείται για χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών (3) τελευταίων διαχειριστικών χρήσεων, τότε ο μέσος γενικός κύκλος εργασιών για όσες χρήσεις δραστηριοποιείται, θα πρέπει να είναι ύψους τουλάχιστον ίσου με το εκατό τοις εκατό (100%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης του υπό ανάθεση τμήματος, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

Σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, οι παραπάνω ελάχιστες απαιτήσεις δύναται να καλύπτονται αθροιστικά από τα μέλη της ένωσης.

2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα

Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται:

α) κατά τη διάρκεια της τελευταίας τριετίας (2023-2025), να διαθέτουν κατάλληλα τεκμηριωμένη και αποδεδειγμένη επαγγελματική ικανότητα και τεχνογνωσία, και συγκεκριμένα:

ΤΜΗΜΑ 1: «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος λεπιδόπτερου *Parnassius apollo* (ΦΕΚ Β' 3646)»: να έχουν συμμετάσχει σε τουλάχιστον ένα έργο ή σε μία σύμβαση, με αντικείμενο τη μελέτη, διαχείριση ή/και προστασία χερσαίων ειδών ασπονδύλων, με συνολική εκτελεσμένη αξία (χωρίς ΦΠΑ) ίση ή μεγαλύτερη του 20% της εκτιμώμενης αξίας του τμήματος (χωρίς ΦΠΑ).

ΤΜΗΜΑ 2: «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος χλωρίδας **Silene holzmannii* (ΦΕΚ Β' 3645)»: να έχουν συμμετάσχει σε τουλάχιστον ένα έργο ή σε μία σύμβαση, με αντικείμενο τη μελέτη, διαχείριση ή/και προστασία χερσαίων ειδών χλωρίδας, με συνολική εκτελεσμένη αξία (χωρίς ΦΠΑ) ίση ή μεγαλύτερη του 20% της εκτιμώμενης αξίας του τμήματος (χωρίς ΦΠΑ).

β) να διαθέτει «ομάδα έργου» με τουλάχιστον τα κάτωθι μέλη ανά Τμήμα:

ΤΜΗΜΑ 1: «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος λεπιδόπτερου *Parnassius apollo* (ΦΕΚ Β' 3646)»

β1) Έναν / μία (1) Ειδικό/ή Επιστήμονα για τη θέση συντονιστή/-στριας της ομάδας έργου ειδικότητας σχετικής με βιοποικιλότητα (Βιολόγος, Γεωπόνος, Δασολόγος, Περιβαλλοντολόγος ή άλλης συναφούς ειδικότητας). Ο/Η Συντονιστής/-στρια Έργου θα διαθέτει διδακτορικό τίτλο σε αντικείμενο που περιλαμβάνει τη μελέτη χερσαίων ειδών ασπονδύλων, τουλάχιστον (10) δεκαετή επαγγελματική εμπειρία σε έργα μελέτης, διαχείρισης ή/και προστασίας χερσαίων ειδών ασπονδύλων και εμπειρία σε τεκμηριωμένο συντονισμό και επιστημονική επίβλεψη τουλάχιστον ενός έργου μελέτης, διαχείρισης ή/και προστασίας χερσαίων ειδών ασπονδύλων, η οποία θα προκύπτει από τουλάχιστον μια (1) σύμβαση.

β2) Έναν / μία (1) Ειδικό/ή Επιστήμονα ειδικότητας σχετικής με βιοποικιλότητα (Βιολόγος, Γεωπόνος, Δασολόγος, Περιβαλλοντολόγος ή άλλης συναφούς ειδικότητας). Ο/Η Ειδικός/ή επιστήμονας θα διαθέτει μεταπτυχιακό/διδακτορικό τίτλο σε αντικείμενο που περιλαμβάνει τη μελέτη χερσαίων ειδών ασπονδύλων και τουλάχιστον (5) πενταετή εμπειρία σε έργα μελέτης, διαχείρισης ή/και προστασίας χερσαίων ειδών ασπονδύλων.

β3) Έναν / μία (1) Ειδικό/ή Επιστήμονα ειδικότητας σχετικής με βιοποικιλότητα (Βιολόγος, Γεωπόνος, Δασολόγος, Περιβαλλοντολόγος ή άλλης συναφούς ειδικότητας). Ο/Η Ειδικός/ή επιστήμονας θα διαθέτει μεταπτυχιακό/διδακτορικό τίτλο σε αντικείμενο που περιλαμβάνει τη μελέτη χερσαίων ειδών ασπονδύλων και τουλάχιστον (2) διετή εμπειρία σε έργα μελέτης, διαχείρισης ή/και προστασίας χερσαίων ειδών ασπονδύλων.

β4) Έναν / μία (1) Ειδικό/ή Επιστήμονα ειδικότητας Δασολόγου ή Δασοπόνου. Ο/Η Ειδικός/ή επιστήμονας θα διαθέτει τουλάχιστον (2) διετή εμπειρία σε δράσεις διαχείρισης δασικών οικοσυστημάτων.

ΤΜΗΜΑ 2: «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος χλωρίδας **Silene holzmannii* (ΦΕΚ Β' 3645)»

β5) Έναν / μία (1) Ειδικό/ή Επιστήμονα για τη θέση συντονιστή/-στριας της ομάδας έργου ειδικότητας σχετικής με βιοποικιλότητα (Βιολόγος, Γεωπόνος, Δασολόγος, Περιβαλλοντολόγος ή άλλης συναφούς ειδικότητας). Ο/Η Συντονιστής/-στρια Έργου θα διαθέτει διδακτορικό τίτλο σε αντικείμενο που περιλαμβάνει τη μελέτη χερσαίων ειδών χλωρίδας, τουλάχιστον (10) δεκαετή επαγγελματική εμπειρία σε έργα μελέτης, διαχείρισης ή/και προστασίας χερσαίων ειδών χλωρίδας και εμπειρία σε τεκμηριωμένο συντονισμό και επιστημονική επίβλεψη τουλάχιστον ενός έργου μελέτης, διαχείρισης ή/και προστασίας χερσαίων ειδών χλωρίδας, η οποία θα προκύπτει από τουλάχιστον μια (1) σύμβαση.

β6) Έναν / μία (1) Ειδικό/ή Επιστήμονα ειδικότητας σχετικής με βιοποικιλότητα (Βιολόγος, Γεωπόνος, Δασολόγος, Περιβαλλοντολόγος ή άλλης συναφούς ειδικότητας). Ο/Η Ειδικός/ή επιστήμονας θα διαθέτει μεταπτυχιακό/διδακτορικό τίτλο σε αντικείμενο που περιλαμβάνει τη μελέτη χερσαίων ειδών χλωρίδας και τουλάχιστον (5) πενταετή εμπειρία σε έργα μελέτης, διαχείρισης ή/και προστασίας χερσαίων ειδών χλωρίδας.

β7) Έναν / μία (1) Ειδικό/ή Επιστήμονα ειδικότητας σχετικής με βιοποικιλότητα (Βιολόγος, Γεωπόνος, Δασολόγος, Περιβαλλοντολόγος ή άλλης συναφούς ειδικότητας). Ο/Η Ειδικός/ή επιστήμονας θα διαθέτει μεταπτυχιακό/διδακτορικό τίτλο σε αντικείμενο που περιλαμβάνει τη μελέτη χερσαίων ειδών χλωρίδας και τουλάχιστον (2) διετή εμπειρία σε έργα μελέτης, διαχείρισης ή/και προστασίας χερσαίων ειδών χλωρίδας.

β8) Έναν / μία (1) Ειδικό/ή Επιστήμονα ειδικότητας σχετικής με βιοποικιλότητα (Βιολόγος, Γεωπόνος, Δασολόγος, Περιβαλλοντολόγος ή άλλης συναφούς ειδικότητας). Ο/Η Ειδικός/ή επιστήμονας θα διαθέτει μεταπτυχιακό/διδακτορικό τίτλο σε αντικείμενο που περιλαμβάνει τη μελέτη χερσαίων ειδών χλωρίδας και τουλάχιστον (5) πενταετή εμπειρία σε έργα γενετικής ανάλυσης χερσαίων ειδών χλωρίδας.

γ) να διαθέτουν αποκλειστικά για το Τμήμα 2:

ΤΜΗΜΑ 2: «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος χλωρίδας **Silene holzmannii* (ΦΕΚ Β' 3645)»: όλες τις απαραίτητες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό που συνθέτουν μια Τράπεζα Γενετικού Υλικού (ενδεικτικά: μέσα καθαρισμού συλλογών, ξηραντήριο, θάλαμο κατάψυξης, θαλάμους φύτρωσης).

Σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, οι ελάχιστες απαιτήσεις της παρούσας παραγράφου δύναται να καλύπτονται αθροιστικά από τα μέλη της ένωσης. Τα φυσικά πρόσωπα που δηλώνονται από τον προσφέροντα στην Ομάδα Έργου δύναται να απασχολούνται με εξαρτημένη σχέση εργασίας ή σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών, η οποία είναι σε ισχύ ήδη κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς. Στην τελευταία αυτή περίπτωση θεωρούνται ίδιοι πόροι του οικονομικού φορέα και όχι τρίτοι δανείζοντες και δεν απαιτείται εκ μέρους τους η υποβολή ΕΕΕΣ και των σχετικών αποδεικτικών μέσων.

Ειδικά για τις συνθέσεις των ομάδων έργων επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Κάθε φυσικό πρόσωπο δικαιούται να συμμετέχει ονομαστικά στην ομάδα έργου ενός και μόνο διαγωνιζόμενου σχήματος. Επί ποινή αποκλεισμού, φυσικά πρόσωπα/ειδικοί επιστήμονες που δηλώνονται στην τεχνική προσφορά διαγωνιζόμενου σχήματος ως συντονιστής και ελάχιστο στελεχιακό προσωπικό (παρ. 2.2.6 β) δεν μπορούν να συμμετέχουν στην ομάδα έργου άλλου διαγωνιζόμενου σχήματος.

Επιπρόσθετα, δε θα αξιολογείται και δε θα λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση της ομάδας έργου, κάθε άλλο, πέραν του συντονιστή και του ελάχιστου στελεχιακού δυναμικού της παρ. 2.2.6.β, φυσικό πρόσωπο που έχει δηλωθεί ονομαστικά στην ομάδα έργου της τεχνικής προσφοράς σε πάνω από ένα διαγωνιζόμενο σχήμα.

2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης

Δεν εφαρμόζεται στην παρούσα.

2.2.8 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων – Υπεργολαβία

2.2.8.1. Στήριξη στην ικανότητα τρίτων

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται.

Ειδικά, όσον αφορά τα κριτήρια επαγγελματικής ικανότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ή με τη σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνον εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. Τα φυσικά πρόσωπα που δηλώνονται από τον προσφέροντα στην Ομάδα Έργου και δεν αποτελούν ίδιους πόρους του προσφέροντος, κατά την παρ. 2.2.6. της παρούσας, αποτελούν τρίτους, στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται ο οικονομικός φορέας και απαιτείται η υποβολή διακριτών ΕΕΕΣ και των σχετικών αποδεικτικών μέσων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρούσα.

Όταν οι οικονομικοί φορείς στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την απαιτούμενη με τη διακήρυξη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς και αυτοί στους οποίους στηρίζονται είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

Υπό τους ίδιους όρους οι ενώσεις οικονομικών φορέων μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ένωση ή άλλων φορέων.

Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει αν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο οικονομικός φορέας, πληρούν κατά περίπτωση τα σχετικά κριτήρια επιλογής και εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3. Ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να αντικαταστήσει έναν φορέα στην ικανότητα του οποίου στηρίζεται, εφόσον ο τελευταίος δεν πληροί το σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση από τη σχετική πρόσκληση της, η οποία απευθύνεται στον οικονομικό φορέα μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ. Ο φορέας που αντικαθιστά φορέα του προηγούμενου εδαφίου δεν επιτρέπεται να αντικατασταθεί εκ νέου.

2.2.8.2. Υπεργολαβία

Ο οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. Στην περίπτωση που ο προσφέρων αναφέρει στην προσφορά του ότι προτίθεται να αναθέσει τμήμα(τα) της σύμβασης υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους σε ποσοστό που υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή ελέγχει ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας. Ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, εφόσον συντρέχουν στο πρόσωπό του λόγοι αποκλεισμού της ως άνω παραγράφου 2.2.3.

2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής

Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, με το ΕΕΕΣ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.9.1, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παραγράφου 2.2.9.2 και κατά τη σύναψη της σύμβασης, με την υπεύθυνη δήλωση της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016.

Οι οικονομικοί φορείς μεριμνούν να διαθέτουν πιστοποιητικά, τα οποία να καλύπτουν και τον χρόνο υποβολής της προσφοράς.

Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8 της παρούσας, οι φορείς στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται υποχρεούνται να αποδεικνύουν, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 2.2.9.1 και 2.2.9.2, ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας και ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής κατά περίπτωση (παραγράφοι 2.2.5 και 2.2.6).

Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του ότι προτίθεται να αναθέσει τμήμα(τα) της σύμβασης υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους σε ποσοστό που υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης, οι υπεργολάβοι υποχρεούνται να αποδεικνύουν, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 2.2.9.1 και 2.2.9.2, ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας.

Αν μετά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ και μέχρι τη ημέρα της έγγραφης πρόσκλησης για τη σύναψη του συμφωνητικού επέλθουν μεταβολές στις προϋποθέσεις, τις οποίες οι προσφέροντες είχαν δηλώσει ότι πληρούν, οι προσφέροντες οφείλουν να ενημερώσουν αμελλητί την αναθέτουσα αρχή.

2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών

Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5 και 2.2.6 της παρούσας, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα II, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986.

Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7, συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 1 και λειτουργεί μόνο ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη.

Σε περίπτωση υποβολής προσφοράς και για τα δύο Τμήματα, οι οικονομικοί φορείς πρέπει να υποβάλλουν ένα ΕΕΕΣ για κάθε Τμήμα.

Το ΕΕΕΣ φέρει υπογραφή με ημερομηνία εντός του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο μπορούν να υποβάλλονται προσφορές. Αν στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της ημερομηνίας υπογραφής του ΕΕΕΣ και της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών έχουν επέλθει μεταβολές στα δηλωθέντα στοιχεία, εκ μέρους του, στο ΕΕΕΣ, ο οικονομικός φορέας αποσύρει την προσφορά του, χωρίς να απαιτείται απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Στη συνέχεια μπορεί να την υποβάλει εκ νέου με επίκαιρο ΕΕΕΣ.

Ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις δηλώσεις και πληροφορίες που παρέχει στο ΕΕΕΣ με συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, την οποία υποβάλλει μαζί με το ΕΕΕΣ.

Κατά την υποβολή του ΕΕΕΣ, καθώς και της συνοδευτικής υπεύθυνης δήλωσης, είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα, η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στην παράγραφο 2.2.3 της παρούσας, για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν.

Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησης του κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης.

Στην περίπτωση υποβολής προσφοράς από ένωση οικονομικών φορέων, το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), υποβάλλεται χωριστά από κάθε μέλος της ένωσης.

Ο οικονομικός φορέας φέρει την ειδική υποχρέωση να δηλώσει, μέσω του ΕΕΕΣ, την κατάστασή του σε σχέση με τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016 και στην παράγραφο 2.2.3 της παρούσας και ταυτόχρονα να επικαλεστεί και τυχόν ληφθέντα μέτρα προς αποκατάσταση της αξιοπιστίας του.

Επισημαίνεται, ιδίως, ότι κατά την απάντηση οικονομικού φορέα στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ για τυχόν σύναψη συμφωνιών με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, η συνδρομή περιστάσεων, όπως η πάροδος της τριετούς περιόδου της ισχύος του λόγου αποκλεισμού (παρ. 10 του άρθρου 73) ή η εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011, σύμφωνα με την περ. γ' της παραγράφου 2.2.3.4 της παρούσας, αναλύεται στο σχετικό πεδίο που προβάλλει κατόπιν θετικής απάντησης.

Όσον αφορά στις υποχρεώσεις του σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης (περ. α' και β' της παρ. 2 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016) αυτές θεωρείται ότι δεν έχουν αθετηθεί εφόσον δεν έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες ή εφόσον έχουν υπαχθεί σε δεσμευτικό διακανονισμό που τηρείται. Στην περίπτωση αυτή ο οικονομικός φορέας δεν υποχρεούται να απαντήσει καταφατικά στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ με το οποίο ερωτάται εάν ο οικονομικός φορέας έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή, κατά περίπτωση, εάν έχει αθετήσει τις παραπάνω υποχρεώσεις του.

Στην περίπτωση που ένας οικονομικός φορέας δηλώνει ότι εμπίπτει σε μία από τις καταστάσεις των παρ. 2.2.3.1 και 2.2.3.4, εκτός από την περ. β' αυτής, για τις οποίες συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού, υποχρεούται, εφόσον επικαλεστεί μέτρα αυτοκάθαρσης για να αποδείξει την αξιοπιστία του, στο σχετικό πεδίο του ΕΕΕΣ, που εμφανίζεται κατόπιν της θετικής απάντησης που έδωσε περί συνδρομής κάποιου από τους ανωτέρω λόγους αποκλεισμού, να δηλώσει:

α. εάν τα μέτρα αυτοκάθαρσης, τα οποία έλαβε για τον συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού που έχει δηλώσει στο ΕΕΕΣ, έχουν ήδη κριθεί σε προγενέστερη διαδικασία στην οποία συμμετείχε, βάσει απόφασης που εκδόθηκε από την ίδια ή άλλη αναθέτουσα αρχή, κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής εξέτασης επανορθωτικών μέτρων.

β. εάν τα μέτρα κρίθηκαν ως επαρκή ή μη επαρκή επισυνάπτοντας την απόφαση της περ. α' με βάση την οποία έχουν κριθεί τα συγκεκριμένα μέτρα αυτοκάθαρσης. Περαιτέρω δηλώνεται εάν η ως άνω απόφαση έχει καταστεί «δεσμευτική», με την έννοια ότι, είτε δεν έχουν ασκηθεί τα προβλεπόμενα μέσα έννομης προστασίας είτε ασκήθηκαν και έχει εκδοθεί σχετική απόφαση.

γ. στην περίπτωση που τα μέτρα έχουν κριθεί ως μη επαρκή, εάν έχει λάβει πρόσθετα μέτρα αυτοκάθαρσης μετά την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της περ. α' και σε περίπτωση που ισχύει το ανωτέρω να προβεί σε ανάλυσή τους, αναγράφοντας υποχρεωτικά και την ημερομηνία κατά την οποία αυτά ελήφθησαν.

Ειδικά, στην περίπτωση που έχουν συμπεριληφθεί στα έγγραφα της σύμβασης δυνητικοί λόγοι αποκλεισμού, για τους οποίους δεν έχουν προβλεφθεί πεδία δήλωσης πληροφοριών στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σχετικά με τη λήψη εκ μέρους των οικονομικών φορέων επανορθωτικών μέτρων, αυτά θα δηλώνονται (περιγράφονται) στη συμπληρωματική υπεύθυνη δήλωση της παρ. 9, του άρθρου 79 του ν. 4412/2016.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι η δήλωση του οικονομικού φορέα περί μη ρωσικής εμπλοκής, περιλαμβάνεται σε διακριτή υπεύθυνη δήλωση ή, εναλλακτικά, στη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση που δύναται να υποβάλλεται μαζί με το ΕΕΕΣ. Το περιεχόμενο της δήλωσης προβλέπεται στο Παράρτημα VI της παρούσας.

2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα

A. Για την απόδειξη της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού κατ' άρθρο 2.2.3 και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τις παραγράφους 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος. Η προσκόμιση των εν λόγω δικαιολογητικών γίνεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.2 από τον προσωρινό ανάδοχο. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας. Οι οικονομικοί φορείς μεριμνούν να διαθέτουν δικαιολογητικά, τα οποία να καλύπτουν και τον χρόνο υποβολής της προσφοράς.

Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, αν και στο μέτρο που η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο συμβάσεων, εικονικό φάκελο επιχείρησης, ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων ή σύστημα προεπιλογής. Η δήλωση για την πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων εμπεριέχεται στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), στο οποίο περιέχονται επίσης οι πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως η ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης δεδομένων, τυχόν δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, η απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

Οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά, όταν η αναθέτουσα αρχή που έχει αναθέσει τη σύμβαση διαθέτει ήδη τα ως άνω δικαιολογητικά και αυτά εξακολουθούν να ισχύουν.

Τα δικαιολογητικά του παρόντος υποβάλλονται και γίνονται αποδεκτά σύμφωνα με την παράγραφο 2.4.2.5 και 3.2 της παρούσας.

Τα αποδεικτικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα σύμφωνα με την παράγραφο 2.1.4.

B.1. Για την απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς προσκομίζουν αντίστοιχα τα δικαιολογητικά που αναφέρονται κατωτέρω.

Τα εν λόγω πιστοποιητικά υποβάλλονται μαζί με τα υπόλοιπα αποδεικτικά μέσα του άρθρου 22 από τον προσωρινό ανάδοχο, μέσω του υποσυστήματος, στον φάκελο «δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου».

Αν το αρμόδιο για την έκδοση των ανωτέρω κράτος-μέλος ή χώρα δεν εκδίδει τέτοιου είδους έγγραφα ή πιστοποιητικά ή όπου το έγγραφο ή τα πιστοποιητικά αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.3.1 και 2.2.3.2 περ. α' και β', καθώς και στην περ. β' της παραγράφου 2.2.3.4, τα έγγραφα ή τα πιστοποιητικά μπορεί να αντικαθίστανται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη - μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού του κράτους - μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας. Οι αρμόδιες δημόσιες αρχές παρέχουν, όπου κρίνεται αναγκαίο, επίσημη δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι δεν εκδίδονται τα έγγραφα ή τα πιστοποιητικά της παρούσας παραγράφου ή ότι τα έγγραφα αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2.2.3.1 και 2.2.3.2 περ. α' και β', καθώς και στην περ. β' της παραγράφου 2.2.3.4. Οι επίσημες δηλώσεις καθίστανται διαθέσιμες μέσω του επιγραμμικού αποθετηρίου πιστοποιητικών (e-Certis) του άρθρου 81 του ν. 4412/2016.

Ειδικότερα, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν:

α) για την παράγραφο 2.2.3.1 απόσπασμα του σχετικού μητρώου, όπως του ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμο έγγραφο που εκδίδεται από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους-μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, που έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του.

Η υποχρέωση προσκόμισης του ως άνω αποσπάσματος αφορά και στα μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή στα πρόσωπα που έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στην ως άνω παράγραφο 2.2.3.1,

Ειδικά ως προς τα αδικήματα της δωροδοκίας, κατ' εφαρμογή των άρθρων 134 και 135 του ν. 5090/2024, για τα οποία προβλέπεται ποινική ευθύνη του νομικού προσώπου, επισημαίνεται ότι, ως προς τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα νομικά πρόσωπα και οντότητες και έως την έκδοση και τήρηση οικείου ποινικού μητρώου, επαρκή απόδειξη ότι τα νομικά αυτά πρόσωπα/οντότητες δεν έχουν καταδικαστεί αμετάκλητα για κανένα από τα αδικήματα δωροδοκίας του άρθρου 73 παρ. 1, αποτελεί η ένορκη βεβαίωση, κατ' εφαρμογή του άρθρου 80 παρ. 2 του ν.4412/2016.

β) για την παράγραφο 2.2.3.2 πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας, που είναι σε ισχύ κατά τον χρόνο υποβολής του, άλλως, στην περίπτωση που δεν αναφέρεται σε αυτό χρόνος ισχύος, που έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του:

Ιδίως οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα προσκομίζουν:

i) Για την απόδειξη της εκπλήρωσης των φορολογικών υποχρεώσεων της παραγράφου 2.2.3.2 περίπτωση α' αποδεικτικό ενημερότητας εκδιδόμενο από την Α.Α.Δ.Ε.

ii) Για την απόδειξη της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων προς τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης της παραγράφου 2.2.3.2 περίπτωση α' πιστοποιητικό εκδιδόμενο από τον e-ΕΦΚΑ.

iii) Για την παράγραφο 2.2.3.2 περίπτωση α', πλέον των ως άνω πιστοποιητικών, υπεύθυνη δήλωση ότι δεν έχει εκδοθεί δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ για την αθέτηση των υποχρεώσεών τους σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

γ) για την παράγραφο 2.2.3.4 περίπτωση β' πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας, το οποίο έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του.

Ιδίως οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα προσκομίζουν:

i) Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, από το οποίο προκύπτει ότι δεν τελούν υπό πτώχευση, πτωχευτικό συμβιβασμό ή υπό αναγκαστική διαχείριση ή δικαστική εκκαθάριση ή ότι δεν έχουν υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης. Ειδικά για τη διαδικασία εξυγίανσης προσκομίζεται επιπλέον υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου του οικονομικού φορέα ότι τηρούνται οι όροι της συμφωνίας εξυγίανσης. Για τις ΙΚΕ προσκομίζεται επιπλέον και πιστοποιητικό του Γ.Ε.Μ.Η. περί μη έκδοσης απόφασης λύσης ή κατάθεσης αίτησης λύσης του νομικού προσώπου, ενώ για τις ΕΠΕ προσκομίζεται επιπλέον πιστοποιητικό μεταβολών.

ii) Πιστοποιητικό του Γ.Ε.Μ.Η. από το οποίο προκύπτει ότι το νομικό πρόσωπο δεν έχει λυθεί και τεθεί υπό εκκαθάριση με απόφαση των εταίρων.

iii) Εκτύπωση της καρτέλας “Στοιχεία Μητρώου/ Επιχείρησης” από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, όπως αυτά εμφανίζονται στο taxisnet, από την οποία να προκύπτει η μη αναστολή της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους.

Για τα σωματεία το Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας εκδίδεται από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, ενώ για τους συνεταιρισμούς για το χρονικό διάστημα έως τις 31.12.2019 από το Ειρηνοδικείο και μετά την παραπάνω ημερομηνία από το Γ.Ε.Μ.Η.

δ) για τις λοιπές περιπτώσεις της παραγράφου 2.2.3.4, υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος οικονομικού φορέα ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του οι οριζόμενοι στην παράγραφο λόγοι αποκλεισμού.

ε) για την παράγραφο 2.2.3.9. υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος οικονομικού φορέα περί μη επιβολής εις βάρος του της κύρωσης του οριζόντιου αποκλεισμού, σύμφωνα τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

στ) για την παράγραφο 2.2.3.5α, υποβάλλεται από τον προσωρινό ανάδοχο, μαζί με τα υπόλοιπα δικαιολογητικά κατακύρωσης, υπεύθυνη δήλωση, στην οποία δηλώνεται ότι δεν συντρέχουν οι καταστάσεις ρωσικής εμπλοκής που περιγράφονται στην εν λόγω παράγραφο (υπόδειγμα του περιεχομένου της υπεύθυνης δήλωσης περιλαμβάνεται στο Παράρτημα VI της παρούσας Διακήρυξης). Η υπεύθυνη δήλωση υπογράφεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του οικονομικού φορέα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 79Α του ν. 4412/2016.

B.2. Για την απόδειξη της απαίτησης του άρθρου 2.2.4. (απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας) προσκομίζουν πιστοποιητικό/βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού (ή εμπορικού) μητρώου του κράτους εγκατάστασης. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσκομίζουν πιστοποιητικό/βεβαίωση του αντίστοιχου επαγγελματικού (ή εμπορικού) μητρώου του Παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, με το οποίο πιστοποιείται αφενός η εγγραφή τους σε αυτό και αφετέρου το ειδικό επάγγελμά τους. Στην περίπτωση που χώρα δεν τηρεί τέτοιο μητρώο, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη - μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας ότι δεν τηρείται τέτοιο μητρώο και ότι ασκεί τη δραστηριότητα που απαιτείται για την εκτέλεση του αντικείμενου της υπό ανάθεση σύμβασης.

Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς προσκομίζουν βεβαίωση εγγραφής στο οικείο επαγγελματικό μητρώο ή πιστοποιητικό που εκδίδεται από την οικεία υπηρεσία του Γ.Ε.ΜΗ. Οικονομικοί φορείς που έχουν οικονομικό σκοπό και δεν έχουν την εμπορική ιδιότητα, και συνεπώς δεν είναι υπόχρεοι εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ. (π.χ. μη κερδοσκοπικά σωματεία του άρθρου 78 ΑΚ, ΕΛΚΕ Πανεπιστημίων) αποδεικνύουν την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας με κάθε πρόσφορο μέσο (ενδεικτικά καταστατικό, κωδικό άσκησης δραστηριότητα από ΑΑΔΕ).

Επισημαίνεται ότι τα δικαιολογητικά που αφορούν στην απόδειξη της απαίτησης του άρθρου 2.2.4 (απόδειξη καταλληλότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας) γίνονται αποδεκτά, εφόσον έχουν εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή τους, εκτός αν, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις αυτών, φέρουν συγκεκριμένο χρόνο ισχύος.

B.3. Για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας της παραγράφου 2.2.5 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν:

Ισολογισμούς ή αποσπάσματα ισολογισμών, των τριών (3) τελευταίων ετών στις περιπτώσεις όπου η δημοσίευσή τους είναι υποχρεωτική σύμφωνα με την περί εταιρειών νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας. Σε περίπτωση που σύμφωνα με τη νομοθεσία ο οικονομικός φορέας δεν υποχρεούται σε δημοσίευση ισολογισμού, τότε θα πρέπει να υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση για τον κύκλο εργασιών συνοδευόμενη από τα σχετικά επίσημα στοιχεία που υπάρχουν (π.χ. δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, δηλώσεις Φ.Π.Α. κ.λ.π.). Ομοίως σε περίπτωση που δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η δημοσίευση του ισολογισμού του τελευταίου οικονομικού έτους υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση συνοδευόμενη από τα σχετικά επίσημα στοιχεία που υπάρχουν (π.χ. δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, δηλώσεις Φ.Π.Α. κ.λ.π.) για το έτος αυτό.

Επιχειρήσεις που λειτουργούν ή ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα για χρονικό διάστημα που δεν επιτρέπει την έκδοση κατά νόμο τριών ισολογισμών, υποβάλλουν τους ισολογισμούς που έχουν εκδοθεί και τα σχετικά επίσημα στοιχεία που υπάρχουν κατά το διάστημα αυτό (π.χ. δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, δηλώσεις Φ.Π.Α. κ.λ.π.).

Εάν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα ανωτέρω δικαιολογητικά, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο έγγραφο.

B.4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν

A) Για την πλήρωση του κριτηρίου 2.2.6.α.

Κατάλογο των έργων ή συμβάσεων που παρασχέθηκαν και ο οποίος θα περιλαμβάνει τα κάτωθι στοιχεία εμπειρίας:

Αναλυτικότερα:

(i) Τα στοιχεία εμπειρίας θα περιλαμβάνονται σε πίνακα και θα είναι τα κάτωθι:

α. Τίτλος της σύμβασης ή του έργου – Τοποθεσία.

β. Ονομασία Αναδόχου (Μεμονωμένη επιχείρηση ή Κοινοπραξία) της σύμβασης ή του έργου.

γ. Επιμερισμός των υπηρεσιών κάθε φορέα στη σύμβαση ή το έργο (Ποσοστό και είδος συμμετοχής σε περίπτωση ένωσης ή κοινοπραξίας).

δ. Εργοδότης (αποδέκτης).

ε. Ημερομηνίες έναρξης - περαίωσης της σύμβασης ή του έργου (εφόσον έχει περαιωθεί), διάρκεια της σύμβασης ή του έργου.

στ. Τελική αξία της σύμβασης ή του έργου χωρίς Φ.Π.Α.

η. Εκτελεσμένη Αξία της σύμβασης ή του έργου χωρίς Φ.Π.Α.

θ. Σύντομη περιγραφή του αντικείμενου της σύμβασης ή του έργου από την οποία θα προκύπτει ότι καλύπτει τις απαιτήσεις της διακήρυξης.

(ii) Ο πίνακας αυτός συνοδεύεται, εάν μεν ο αποδέκτης είναι αναθέτουσα αρχή, από συμβάσεις και πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης αυτών που έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή, στα οποία περιγράφεται η παρεχόμενη υπηρεσία και θα αναφέρεται ο χρόνος υλοποίησής της και θα βεβαιώνεται ότι αυτή εκτελέστηκε έντεχνα και εντός των εγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων και εάν δε ο αποδέκτης είναι ιδιωτικός φορέας, με αντίστοιχη δήλωση του αποδέκτη. Εφόσον δεν είναι δυνατή η προσκόμιση των παραπάνω, προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση όπου θα αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο δεν μπορεί να προσκομισθούν τα παραπάνω, καθώς επίσης και άλλα στοιχεία από τα οποία να προκύπτει η εκτέλεση της υπηρεσίας και η επιτυχής και έντεχνη εκπόνηση της σύμβασης ή του έργου.

B) Για την Ομάδα Έργου άρθρο 2.2.6.β.

i. πίνακα με τα ονόματα, τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα (είδος και έτη εμπειρίας) του απαιτούμενου εξειδικευμένου προσωπικού (του συντονιστή και της ομάδας έργου),

ii. αναλυτικά βιογραφικά σημειώματα των μελών της ομάδας έργου, όπου θα παρατίθενται και οι συμβάσεις και τα έργα που σχετίζονται με τη ζητούμενη εμπειρία, τα οποία θα συνοδεύονται από τους τίτλους σπουδών,

iii. αποδεικτικά εμπειρίας των μελών της ομάδας έργου, η οποία είναι η ελάχιστη που απαιτείται και δύναται να αποδειχθεί με την προσκόμιση, εάν μεν ο αποδέκτης είναι αναθέτουσα αρχή, από συμβάσεις και πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης αυτών που έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή, στα οποία περιγράφεται η παρεχόμενη υπηρεσία και θα αναφέρεται ο χρόνος υλοποίησης της και θα βεβαιώνεται ότι αυτή εκτελέστηκε έντεχνα και εντός των εγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων και εάν δε ο αποδέκτης είναι ιδιωτικός φορέας, με αντίστοιχη δήλωση του αποδέκτη. Εφόσον δεν είναι δυνατή η προσκόμιση των παραπάνω, προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωσή όπου θα αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο δεν μπορεί να προσκομισθούν τα παραπάνω, καθώς επίσης και άλλα στοιχεία από τα οποία να προκύπτει η εκτέλεση της υπηρεσίας και η επιτυχής και έντεχνη εκπόνηση της σύμβασης.

Γ) Για την πλήρωση του κριτηρίου 2.2.6. γ. αποκλειστικά για το Τμήμα 2:

Υπεύθυνη δήλωση, στην οποία α) δηλώνουν ότι διαθέτουν τις απαραίτητες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό που συνθέτουν μια Τράπεζα Γενετικού Υλικού και β) περιγράφουν αναλυτικά τις σχετικές εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό που διαθέτουν.

B.5. Δεν εφαρμόζεται στην παρούσα.

B.6. Για την απόδειξη της νόμιμης εκπροσώπησης, στις περιπτώσεις που ο οικονομικός φορέας είναι νομικό πρόσωπο και εγγράφεται υποχρεωτικά κατά την κείμενη νομοθεσία και δηλώνει την εκπροσώπηση και τις μεταβολές της σε αρμόδια αρχή (πχ ΓΕΜΗ), προσκομίζει σχετικό πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του, εκτός αν αυτό φέρει συγκεκριμένο χρόνο ισχύος.

Ειδικότερα για τους ημεδαπούς οικονομικούς φορείς προσκομίζονται:

i) **για την απόδειξη της νόμιμης εκπροσώπησης**, στις περιπτώσεις που ο οικονομικός φορέας είναι νομικό πρόσωπο και υποχρεούται κατά την κείμενη νομοθεσία να δηλώνει την εκπροσώπηση και τις μεταβολές της στο ΓΕΜΗ, προσκομίζει σχετικό πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του.

ii) Για την **απόδειξη της νόμιμης σύστασης και των μεταβολών** του νομικού προσώπου γενικό πιστοποιητικό μεταβολών του ΓΕΜΗ, εφόσον έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του.

Στις λοιπές περιπτώσεις τα κατά περίπτωση νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και νόμιμης εκπροσώπησης (όπως καταστατικά, πιστοποιητικά μεταβολών, αντίστοιχα ΦΕΚ, αποφάσεις συγκρότησης οργάνων διοίκησης σε σώμα, κ.λπ., ανάλογα με τη νομική μορφή του οικονομικού φορέα), συνοδευόμενα από υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου ότι εξακολουθούν να ισχύουν κατά την υποβολή τους.

Σε περίπτωση που για τη διενέργεια της παρούσας διαδικασίας ανάθεσης έχουν χορηγηθεί εξουσίες σε πρόσωπο πλέον αυτών που αναφέρονται στα παραπάνω έγγραφα, προσκομίζεται επιπλέον απόφαση-πρακτικό του αρμόδιου καταστατικού οργάνου διοίκησης του νομικού προσώπου με την οποία χορηγήθηκαν οι σχετικές εξουσίες. Όσον αφορά τα φυσικά πρόσωπα, εφόσον έχουν χορηγηθεί εξουσίες σε τρίτα πρόσωπα, προσκομίζεται εξουσιοδότηση του οικονομικού φορέα.

Οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα προβλεπόμενα, κατά τη νομοθεσία της χώρας εγκατάστασης, αποδεικτικά έγγραφα και εφόσον δεν προβλέπονται, υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου, από την οποία αποδεικνύονται τα ανωτέρω ως προς τη νόμιμη σύσταση, μεταβολές και εκπροσώπηση του οικονομικού φορέα.

Οι ως άνω υπεύθυνες δηλώσεις γίνονται αποδεκτές, εφόσον έχουν συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών.

Από τα ανωτέρω έγγραφα πρέπει να προκύπτουν η νόμιμη σύσταση του οικονομικού φορέα, όλες οι σχετικές τροποποιήσεις των καταστατικών, το/τα πρόσωπο/α που δεσμεύει/ουν νόμιμα την εταιρεία κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού (νόμιμος εκπρόσωπος, δικαίωμα υπογραφής κλπ.), τυχόν

τρίτοι, στους οποίους έχει χορηγηθεί εξουσία εκπροσώπησης, καθώς και η θητεία του/των ή/και των μελών του οργάνου διοίκησης/ νόμιμου εκπροσώπου.

B.7. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες εθνικές διατάξεις ή διαθέτουν πιστοποίηση από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, μπορούν να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης.

Στα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή των εν λόγω οικονομικών φορέων στον επίσημο κατάλογο ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον εν λόγω κατάλογο.

Η πιστοποιούμενη εγγραφή στους επίσημους καταλόγους από τους αρμόδιους οργανισμούς ή το πιστοποιητικό, που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης, συνιστά τεκμήριο καταλληλότητας όσον αφορά τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό.

Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των δικαιολογητικών που αναφέρονται στο πιστοποιητικό εγγραφής τους. Ειδικώς, όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων και τελών, προσκομίζονται πέραν της βεβαίωσης εγγραφής στον επίσημο κατάλογο και πιστοποιητικά, κατά τα οριζόμενα ανωτέρω στην περίπτωση B.1, υποπερ. i, ii και iii της περ. β.

B.8. Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν τα παραπάνω, κατά περίπτωση δικαιολογητικά, για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση, σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 19 παρ. 2 του ν. 4412/2016.

B.9. Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8, για την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, προσκομίζει, ιδίως, σχετική έγγραφη δέσμευση των φορέων αυτών. Ειδικότερα, προσκομίζεται έγγραφο (συμφωνητικό ή σε περίπτωση νομικού προσώπου απόφαση του αρμόδιου οργάνου διοίκησης αυτού ή σε περίπτωση φυσικού προσώπου υπεύθυνη δήλωση), δυνάμει του οποίου αμφότεροι, διαγωνιζόμενος οικονομικός φορέας και τρίτος φορέας, εγκρίνουν τη μεταξύ τους συνεργασία για την κατά περίπτωση παροχή προς τον διαγωνιζόμενο της χρηματοοικονομικής ή/και τεχνικής ή/και επαγγελματικής ικανότητας του φορέα, ώστε αυτή να είναι στη διάθεση του διαγωνιζομένου για την εκτέλεση της σύμβασης. Η σχετική αναφορά πρέπει να είναι λεπτομερής και να αναφέρει κατ' ελάχιστον τους συγκεκριμένους πόρους που θα είναι διαθέσιμοι για την εκτέλεση της σύμβασης και τον τρόπο με τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν αυτοί για την εκτέλεση της σύμβασης. Ο τρίτος θα δεσμεύεται ρητά ότι θα διαθέσει στον διαγωνιζόμενο τους συγκεκριμένους πόρους κατά τη διάρκεια της σύμβασης και ο διαγωνιζόμενος ότι θα κάνει χρήση αυτών σε περίπτωση που του ανατεθεί η σύμβαση.

Σε περίπτωση που ο τρίτος διαθέτει χρηματοοικονομική επάρκεια, θα δηλώνει επίσης ότι καθίσταται από κοινού με τον διαγωνιζόμενο υπεύθυνος για την εκτέλεση της σύμβασης.

Σε περίπτωση που ο τρίτος διαθέτει στοιχεία τεχνικής ή επαγγελματικής καταλληλότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016 ή με τη σχετική επαγγελματική εμπειρία, θα δεσμεύεται ότι θα εκτελέσει τις εργασίες ή υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες, δηλώνοντας το τμήμα της σύμβασης που θα εκτελέσει.

B.10. Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας δηλώνει στην προσφορά του ότι θα κάνει χρήση υπεργολάβων, στις ικανότητες των οποίων δεν στηρίζεται, προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος με αναφορά του τμήματος της σύμβασης το οποίο προτίθεται να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας και υπεύθυνη δήλωση των υπεργολάβων ότι αποδέχονται την εκτέλεση των εργασιών.

B.11. Επισημαίνεται ότι γίνονται αποδεκτές:

- οι ένορκες βεβαιώσεις που αναφέρονται στην παρούσα Διακήρυξη, εφόσον έχουν συνταχθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή τους,
- οι υπεύθυνες δηλώσεις, εφόσον έχουν συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών. Σημειώνεται ότι δεν απαιτείται θεώρηση του γνησίου της υπογραφής τους.

2.3 Κριτήρια Ανάθεσης

2.3.1 Κριτήριο ανάθεσης

Κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει των κάτωθι κριτηρίων:

Πίνακας: Κριτήρια αξιολόγησης

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ
K1	Κατανόηση φυσικού αντικειμένου και των στόχων της σύμβασης, καθώς και σαφήνεια και πληρότητα της περιγραφής των απαιτούμενων υπηρεσιών	10%
K2	Καταλληλότητα και τεχνική επάρκεια της προτεινόμενης μεθοδολογίας για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων της σύμβασης	40%
K3	Οργανωτική δομή της Ομάδας Έργου και τεκμηριωμένη εμπειρία των μελών της σε συναφή έργα διατήρησης χερσαίων ειδών ασπονδύλων (Τμήμα 1) ή χλωρίδας (Τμήμα 2)	40%
K4	Οργάνωση και ροή υλοποίησης του έργου	10%
ΑΘΡΟΙΣΜΑ ΣΥΝΟΛΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ		100%

Κριτήριο K1 – Κατανόηση φυσικού αντικειμένου

Για τη βαθμολόγηση του κριτηρίου αυτού αξιολογείται:

- ο βαθμός κατανόησης του φυσικού αντικειμένου και των στόχων του έργου,
- η σαφήνεια και η πληρότητα της περιγραφής των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Κριτήριο K2 – Μεθοδολογία υλοποίησης

Για τη βαθμολόγηση του κριτηρίου αυτού αξιολογείται:

- η καταλληλότητα, η τεχνική και επιστημονική επάρκεια της προτεινόμενης μεθοδολογίας υλοποίησης,
- η καταλληλότητα, η τεχνική και επιστημονική επάρκεια των πρωτοκόλλων που θα χρησιμοποιηθούν σε σχέση με τις απαιτήσεις του Παραρτήματος Ι.

Κριτήριο K3 – Ομάδα Έργου

Για τη βαθμολόγηση του κριτηρίου αυτού αξιολογείται:

- η επάρκεια και καταλληλότητα στην κατανομή ρόλων και αρμοδιοτήτων σε σχέση με τις απαιτήσεις του έργου,
- η τεκμηριωμένη εμπειρία των μελών της σε έργα διατήρησης χερσαίων ειδών ασπονδύλων (Τμήμα 1) ή χλωρίδας (Τμήμα 2).

Κριτήριο Κ4 – Διαχείριση Έργου

Για τη βαθμολόγηση του κριτηρίου αυτού αξιολογείται:

- η οργάνωση και ροή των επιμέρους εργασιών,
- η αναγνώριση των κρίσιμων στοιχείων και των κινδύνων για την υλοποίησή τους.

2.3.2 Βαθμολόγηση και κατάταξη προσφορών

Η βαθμολόγηση κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 βαθμούς στην περίπτωση που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών, αυξάνεται δε μέχρι τους 120 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις του συγκεκριμένου κριτηρίου.

Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της προσφοράς.

Η σταθμισμένη βαθμολογία του κάθε κριτηρίου θα προκύπτει από το γινόμενο του επιμέρους συντελεστή βαρύτητας επί τη βαθμολογία του, η δε συνολική βαθμολογία της προσφοράς θα προκύπτει από το άθροισμα των σταθμισμένων βαθμολογιών όλων των κριτηρίων.

Η συνολική βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς υπολογίζεται με βάση τον παρακάτω τύπο:

$$T = \sigma_1 \chi_{K1} + \sigma_2 \chi_{K2} + \dots + \sigma_n \chi_{Kn}$$

Κριτήρια με βαθμολογία μικρότερη από 100 βαθμούς (ήτοι που δεν καλύπτουν/παρουσιάζουν αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές της παρούσας) επιφέρουν την απόρριψη της προσφοράς.

Πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά είναι εκείνη που παρουσιάζει τον μικρότερο λόγο της προσφερθείσας τιμής προς τη συνολική βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς (ήτοι αυτή στην οποία το Λ είναι ο μικρότερος αριθμός), σύμφωνα με τον τύπο που ακολουθεί.

$$\Lambda = \frac{\text{Προσφερθείσα τιμή}}{\text{Συνολική βαθμολογία τεχνικής προσφοράς}}$$

2.4 Κατάρτιση - Περιεχόμενο Προσφορών

2.4.1 Γενικοί όροι υποβολής προσφορών

Οι προσφορές υποβάλλονται με βάση τις απαιτήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης για όλες τις περιγραφόμενες υπηρεσίες ανά τμήμα.

Δεν επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές.

Η ένωση οικονομικών φορέων υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υπογράφεται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την ένωση, είτε από εκπρόσωπό τους νομίμως εξουσιοδοτημένο. Στην προσφορά απαραίτητως πρέπει να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής κάθε μέλους της ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής.

Η εν λόγω δήλωση περιλαμβάνεται καταρχήν στο ΕΕΕΣ (Μέρος ΙΙ. Ενότητα Α) που μπορεί να διευκρινίζεται στη συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση που δύνανται να υποβάλλουν τα μέλη της ένωσης και η εξουσιοδότηση χορηγείται με πρόσφορο έγγραφο παροχής πληρεξουσιότητας, (ιδιωτικό συμφωνητικό σύστασης ένωσης οικονομικών φορέων/ορισμού κοινού εκπροσώπου τους, ή αντίστοιχα πρακτικά των διοικητικών συμβουλίων των μελών της ένωσης), το οποίο (έγγραφο) πρέπει να υποβάλλεται με την προσφορά.

Ο, σύμφωνα με τα παραπάνω, ορισμός εκπροσώπου της ένωσης οικονομικών φορέων έναντι της αναθέτουσας αρχής, καλύπτει και τη δυνατότητα αυτού να υπογράψει την προδικαστική προσφυγή του άρθρου 3.4 της παρούσας, εκπροσωπώντας όλα τα μέλη της ένωσης. <http://www.eadhsy.gr/http://www.hsppa.gr/>

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να αποσύρουν την προσφορά τους, πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφοράς, χωρίς να απαιτείται έγκριση εκ μέρους του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής.

2.4.2 Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών

2.4.2.1. Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονικά, μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζει η παρούσα διακήρυξη, στην Ελληνική Γλώσσα, σε ηλεκτρονικό φάκελο, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον ν.4412/2016, ιδίως στα άρθρα 36 και 37 και στην, κατ'εξουσιοδότηση της παρ. 5 του άρθρου 36 του ν.4412/2016, εκδοθείσα υπ' αριθμ. 64233/08.06.2021 (Β' 2453/ 09.06.2021) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με θέμα «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)», εφεξής «Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες», όπως τροποποιήθηκε με την με αριθμ. 44756/13-06-2024 (Β' 3380) Κοινή Υπουργική Απόφαση «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) – Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 64233/8.6.2021 (Β' 2453) κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Επικρατείας».

Για τη συμμετοχή στον διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται τουλάχιστον από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό, το οποίο χορηγήθηκε από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και να εγγραφούν στο ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με την περ. β της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016 και τις διατάξεις του άρθρου 6 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες.

2.4.2.2. Ο χρόνος υποβολής της προσφοράς μέσω του ΕΣΗΔΗΣ βεβαιώνεται αυτόματα από το ΕΣΗΔΗΣ με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του ν. 4412/2016 και τις διατάξεις του άρθρου 10 της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης.

Μετά την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας, δεν υπάρχει η δυνατότητα υποβολής προσφοράς στο ΕΣΗΔΗΣ. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η αναθέτουσα αρχή ρυθμίζει τα της συνέχειας του διαγωνισμού με αιτιολογημένη απόφασή της.

2.4.2.3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 της Κ.Υ.Α. ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες:

(α) έναν ηλεκτρονικό (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής–Τεχνική Προσφορά», στον οποίο περιλαμβάνεται το σύνολο των κατά περίπτωση απαιτούμενων δικαιολογητικών και η τεχνική προσφορά, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα.

(β) έναν ηλεκτρονικό (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά», στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και το σύνολο των κατά περίπτωση απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Από τον Οικονομικό Φορέα σημαίνονται, με χρήση της σχετικής λειτουργικότητας του ΕΣΗΔΗΣ, τα στοιχεία εκείνα της προσφοράς του που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του ν. 4412/2016. Εφόσον ένας οικονομικός φορέας χαρακτηρίζει πληροφορίες ως εμπιστευτικές, λόγω ύπαρξης τεχνικού ή εμπορικού απορρήτου, στη σχετική δήλωσή του αναφέρει ρητά όλες τις σχετικές διατάξεις νόμου ή διοικητικές πράξεις που επιβάλλουν την εμπιστευτικότητα της συγκεκριμένης πληροφορίας.

Δεν χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικές, πληροφορίες σχετικά με τις τιμές μονάδας, τις προσφερόμενες ποσότητες, την οικονομική προσφορά και τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγησή της.

2.4.2.4. Εφόσον οι Οικονομικοί Φορείς καταχωρίσουν τα στοιχεία, με τα δεδομένα και συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία, που αφορούν δικαιολογητικά συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς και οικονομικής προσφοράς τους στις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΣΗΔΗΣ, στη συνέχεια, μέσω σχετικής λειτουργικότητας, εξάγουν αναφορές (εκτυπώσεις) σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, τα οποία αποτελούν συνοπτική αποτύπωση των καταχωρισμένων στοιχείων. Τα ηλεκτρονικά αρχεία των εν λόγω αναφορών (εκτυπώσεων) υπογράφονται ψηφιακά, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις (περ. β της παρ. 2 του άρθρου 37) και επισυνάπτονται από τον Οικονομικό Φορέα στους αντίστοιχους υποφακέλους. Επισημαίνεται ότι η εξαγωγή και η επισύναψη των προαναφερθεισών αναφορών (εκτυπώσεων) δύναται να πραγματοποιείται για κάθε υποφάκελο ξεχωριστά, από τη στιγμή που έχει ολοκληρωθεί η καταχώριση των στοιχείων σε αυτόν.

2.4.2.5. Ειδικότερα, όσον αφορά τα συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία της προσφοράς, οι Οικονομικοί Φορείς τα καταχωρίζουν στους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Υποσυστήματος, ως εξής :

Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στην ηλεκτρονική προσφορά και δεν απαιτείται να προσκομιστούν και σε έντυπη μορφή, γίνονται αποδεκτά κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις:

α) είτε των άρθρων 13, 14 και 28 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών δημοσίων εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα και, εφόσον πρόκειται για αλλοδαπά δημόσια ηλεκτρονικά έγγραφα, εάν φέρουν επισημείωση e-Apostille,

β) είτε των άρθρων 15 και 27 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα,

γ) είτε του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45),

δ) είτε της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016, περί χρήσης ηλεκτρονικών υπογραφών σε ηλεκτρονικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων,

ε) είτε της παρ. 8 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, περί συνυποβολής υπεύθυνης δήλωσης στην περίπτωση απλής φωτοτυπίας ιδιωτικών εγγράφων.

Επιπλέον, δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή τα ΦΕΚ και ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα, εταιρικά ή μη, με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια.

Ειδικότερα, τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής, με την επιφύλαξη των αναφερθέντων στην τελευταία υποπαράγραφο της παραγράφου 2.4.2.1 του παρόντος για τους αλλοδαπούς οικονομικούς φορείς. Από το Σύστημα εκδίδεται ηλεκτρονική απόδειξη υποβολής προσφοράς, η οποία αποστέλλεται στον οικονομικό φορέα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Στις περιπτώσεις που με την προσφορά υποβάλλονται ιδιωτικά έγγραφα, αυτά γίνονται αποδεκτά είτε κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του Ν. 4250/2014 (Α' 94), είτε και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση, στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία φέρει υπογραφή μετά την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της παρούσας σύμβασης.

Έως την ημέρα και ώρα αποσφράγισης των προσφορών, που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα στην αναθέτουσα αρχή/στον αναθέτοντα φορέα, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό φάκελο, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη έντυπη μορφή. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι:

α) Η πρωτότυπη εγγυητική επιστολή συμμετοχής, πλην των περιπτώσεων που αυτή εκδίδεται ηλεκτρονικά, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη και

β) τα αλλοδαπά δημόσια έντυπα έγγραφα που φέρουν την επισημείωση της Χάγης (Apostille) ή προξενική θεώρηση και δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο.

Σε περίπτωση μη υποβολής ενός ή περισσότερων από τα ως άνω στοιχεία και δικαιολογητικά που υποβάλλονται σε έντυπη μορφή, πλην της πρωτότυπης εγγύησης συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει τη συμπλήρωση και υποβολή τους, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016.

Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης της 5ης.10.1961, που κυρώθηκε με τον ν. 1497/1984 (Α' 188), εφόσον συντάσσονται σε κράτη που έχουν προσχωρήσει στην ως άνω Συνθήκη, άλλως φέρουν προξενική θεώρηση. Απαλλάσσονται από την απαίτηση επικύρωσης (με Apostille ή Προξενική Θεώρηση) αλλοδαπά δημόσια έγγραφα όταν καλύπτονται από διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες που έχει συνάψει η Ελλάδα (ενδεικτικά «Σύμβαση νομικής συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου – 05.03.1984» (κυρωτικός ν.1548/1985, «Σύμβαση περί απαλλαγής από την επικύρωση ορισμένων πράξεων και εγγράφων – 15.09.1977» (κυρωτικός ν.4231/2014)). Επίσης, απαλλάσσονται από την απαίτηση επικύρωσης ή παρόμοιας διατύπωσης δημόσια έγγραφα που εκδίδονται από τις αρχές κράτους μέλους που υπάγονται στον Καν ΕΕ 2016/1191 για την απλούστευση των απαιτήσεων για την υποβολή ορισμένων δημοσίων εγγράφων στην ΕΕ, όπως, ενδεικτικά, το λευκό ποινικό μητρώο, υπό τον όρο ότι τα σχετικά με το γεγονός αυτό δημόσια έγγραφα εκδίδονται για πολίτη της Ένωσης από τις αρχές του κράτους μέλους της ιθαγένειάς του.

Επίσης, γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές και έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 περ. β του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 “Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας”, όπως αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.2 του ν.4250/2014.

Οι πρωτότυπες εγγυήσεις συμμετοχής, πλην των εγγυήσεων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, προσκομίζονται με ευθύνη του οικονομικού φορέα, σε κλειστό φάκελο, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας, τα στοιχεία του παρόντος διαγωνισμού και ως παραλήπτης η Επιτροπή Διαγωνισμού, το αργότερο πριν την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών που ορίζεται στην παρ. 3.1 της παρούσας, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη μετά από γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού.

Η προσκόμιση των εγγυήσεων συμμετοχής πραγματοποιείται είτε με κατάθεση του ως άνω φακέλου στην υπηρεσία πρωτοκόλλου της αναθέτουσας αρχής, είτε με την αποστολή του ταχυδρομικώς, επί αποδείξει. Το βάρος απόδειξης της έγκαιρης προσκόμισης το φέρει ο οικονομικός φορέας. Το εμπρόθεσμο αποδεικνύεται με την επίκληση του αριθμού πρωτοκόλλου ή την προσκόμιση του σχετικού αποδεικτικού αποστολής κατά περίπτωση.

Στην περίπτωση που επιλεγεί η αποστολή του φακέλου της εγγύησης συμμετοχής ταχυδρομικώς, ο οικονομικός φορέας αναρτά, εφόσον δεν διαθέτει αριθμό έγκαιρης εισαγωγής του φακέλου του στο πρωτόκολλο της αναθέτουσας αρχής, το αργότερο έως την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία», το σχετικό αποδεικτικό στοιχείο προσκόμισης (αποδεικτικό κατάθεσης σε υπηρεσίες ταχυδρομείου- ταχυμεταφορών), προκειμένου να ενημερώσει την αναθέτουσα αρχή περί της τήρησης της υποχρέωσής του σχετικά με την (εμπρόθεσμη) προσκόμιση της εγγύησης συμμετοχής του στον παρόντα διαγωνισμό.

2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά»

2.4.3.1 Δικαιολογητικά Συμμετοχής

Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν με **ποινή αποκλεισμού** τα ακόλουθα υπό **α, β και γ** στοιχεία:

α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), όπως προβλέπεται στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016 και τη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση, με την οποία ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις πληροφορίες που παρέχει με το ΕΕΕΣ σύμφωνα με την παρ. 9 του ίδιου άρθρου,

β) την εγγύηση συμμετοχής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72 του Ν.4412/2016 και τις παρ. 2.1.5 και 2.2.2 της παρούσας διακήρυξης,

γ) την Υπεύθυνη Δήλωση περί μη Ρωσικής συμμετοχής.

Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό υπόδειγμα ΕΕΕΣ, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Διακήρυξης ως Παράρτημα αυτής.

Η συμπλήρωσή του δύναται να πραγματοποιηθεί με χρήση του υποσυστήματος Promitheus ESPDint, προσβάσιμου μέσω της Διαδικτυακής Πύλης (<https://espd.eprocurement.gov.gr/>) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, ή άλλης σχετικής συμβατής πλατφόρμας υπηρεσιών διαχείρισης ηλεκτρονικών ΕΕΕΣ. Οι Οικονομικοί Φορείς δύνανται για τον σκοπό αυτό να αξιοποιήσουν το αντίστοιχο ηλεκτρονικό αρχείο με μορφότυπο XML που αποτελεί επικουρικό στοιχείο των εγγράφων της σύμβασης.

Το συμπληρωμένο από τον Οικονομικό Φορέα ΕΕΕΣ (συμπεριλαμβανομένων των διακριτών ΕΕΕΣ από δανείζοντες εμπειρία ή υπεργολάβους, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8), καθώς και η τυχόν συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση, υποβάλλονται σύμφωνα με την περίπτωση β' ή δ' της παραγράφου 2.4.2.5 της παρούσας, σε ψηφιακά υπογεγραμμένο ηλεκτρονικό αρχείο με μορφότυπο PDF.

Αναλυτικές οδηγίες και πληροφορίες για το θεσμικό πλαίσιο, τον τρόπο χρήσης και συμπλήρωσης ηλεκτρονικών ΕΕΕΣ και της χρήση του υποσυστήματος Promitheus ESPDint είναι αναρτημένες σε σχετική θεματική ενότητα στη Διαδικτυακή Πύλη (<https://espd.eprocurement.gov.gr/>) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.

2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά

Η τεχνική προσφορά καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το Παράρτημα Ι της Διακήρυξης, **περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται**. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, **με βάση το κριτήριο ανάθεσης**, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα.

Οι οικονομικοί φορείς αναφέρουν το τμήμα της σύμβασης που προτίθενται να αναθέσουν υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνουν.

2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών

Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το κριτήριο ανάθεσης και σύμφωνα με το υπόδειγμα που παρέχεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς της παρούσας Διακήρυξης και υποβάλλεται ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου .pdf ψηφιακά υπογεγραμμένη, στον Υποφάκελο «Οικονομική Προσφορά».

Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα της παρούσας.

Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ.

Επισημαίνεται ότι το εκάστοτε ποσοστό Φ.Π.Α. επί τοις εκατό, της ανωτέρω τιμής θα υπολογίζεται αυτόματα από το σύστημα.

Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται.

Ως απαράδεκτες θα απορρίπτονται προσφορές στις οποίες:

- α) δεν δίνεται τιμή σε ΕΥΡΩ ή που καθορίζεται σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα,
- β) δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 42 του ν. 4782/Α36/9-3-2021 και
- γ) η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης που καθορίζεται στην παρούσα διακήρυξη.

2.4.5 Χρόνος ισχύος των προσφορών

Οι υποβαλλόμενες προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για διάστημα δώδεκα (12) μηνών από την επομένη της διενέργειας του διαγωνισμού.

Προσφορά η οποία ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο από τον ανωτέρω προβλεπόμενο απορρίπτεται.

Η ισχύς της προσφοράς μπορεί να παρατείνεται εγγράφως, εφόσον τούτο ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, πριν από τη λήξη της, με αντίστοιχη παράταση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 72 παρ. 1 α' του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 2.2.2. της παρούσας, κατ' ανώτατο όριο για χρονικό διάστημα ίσο με την προβλεπόμενη ως άνω αρχική διάρκεια. Σε περίπτωση αιτήματος της για παράταση της ισχύος της προσφοράς, οι προσφορές των οικονομικών φορέων, που αποδέχτηκαν την παράταση, πριν τη λήξη ισχύος των προσφορών τους, ισχύουν και τους δεσμεύουν για το επιπλέον αυτό χρονικό διάστημα.

Μετά τη λήξη και του παραπάνω ανώτατου χρονικού ορίου παράτασης ισχύος της προσφοράς, τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης ματαιώνονται, εκτός εάν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, κατά περίπτωση, αιτιολογημένα, ότι η συνέχιση της διαδικασίας εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, οπότε οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία μπορούν να επιλέξουν είτε να παρατείνουν τον χρόνο ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής τους, εφόσον τους ζητηθεί πριν την πάροδο του ανωτέρω ανώτατου ορίου παράτασης, είτε όχι. Στην τελευταία περίπτωση, η διαδικασία συνεχίζεται με όσους παρέτειναν τον χρόνο ισχύος των προσφορών τους και αποκλείονται οι λοιποί οικονομικοί φορείς.

Σε περίπτωση που λήξει ο χρόνος ισχύος των προσφορών και δεν ζητηθεί παράταση, η αναθέτουσα αρχή δύναται με αιτιολογημένη απόφασή της, εφόσον η εκτέλεση της σύμβασης εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, να ζητήσει εκ των υστέρων από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία να παρατείνουν τον χρόνο ισχύος της προσφοράς τους.

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει προσφορά:

α) η οποία, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 περί συμπλήρωσης, αποκλίνει από απαράβατους όρους περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, ή δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρούσα και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς, ειδικά ως προς τους όρους, οι οποίοι ρητώς έχουν καθοριστεί επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα διακήρυξη), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών, ειδικά ως προς τους όρους, οι οποίοι ρητώς έχουν καθοριστεί επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα διακήρυξη), 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας,

β) η οποία περιέχει ατελείς, ελλιπείς, ασαφείς ή λανθασμένες πληροφορίες ή τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που περιέχονται στο ΕΕΕΣ, εφόσον αυτές δεν επιδέχονται συμπλήρωση, διόρθωση, αποσαφήνιση ή διευκρίνιση ή, εφόσον επιδέχονται, δεν έχουν αποκατασταθεί από τον προσφέροντα, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 και την παρ. 3.1.2.1 της παρούσας Διακήρυξης,

γ) για την οποία ο προσφέρων δεν παρέσχε τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με την παρ. 3.1.2.1 της παρούσας και τα άρθρα 102 και 103 του ν. 4412/2016,

δ) η οποία είναι εναλλακτική προσφορά,

ε) η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλλει δύο ή περισσότερες προσφορές. Ο περιορισμός αυτός ισχύει, υπό τους όρους της παραγράφου 2.2.3.4 περ. γ της παρούσας (περ. γ' της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016) και στην περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων με κοινά μέλη, καθώς και στην περίπτωση οικονομικών φορέων που συμμετέχουν είτε αυτοτελώς είτε ως μέλη ενώσεων,

στ) η οποία είναι υπό αίρεση,

ζ) η οποία θέτει όρο αναπροσαρμογής,

η) για την οποία ο προσφέρων δεν παρέσχε, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής, εξηγήσεις αναφορικά με την τιμή ή το κόστος που προτείνει σε αυτήν, στην περίπτωση που η προσφορά του φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με τις υπηρεσίες, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 88 του ν.4412/2016,

θ) εφόσον διαπιστωθεί ότι είναι ασυνήθιστα χαμηλή διότι δε συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν.4412/2016,

ι) η οποία παρουσιάζει αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης που έχουν ρητώς καθοριστεί, επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα διακήρυξη,

ια) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσας Διακήρυξης, εφόσον αυτές δεν θεραπευτούν από τον προσφέροντα με την υποβολή ή τη συμπλήρωσή τους, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα με τα άρθρα 102 και 103 του ν.4412/2016,

ιβ) εάν από τα δικαιολογητικά του άρθρου 103 του ν. 4412/2016, που προσκομίζονται από τον προσωρινό ανάδοχο, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με τις παραγράφους 2.2.4. επ., περί κριτηρίων επιλογής,

ιγ) εάν κατά τον έλεγχο των ως άνω δικαιολογητικών του άρθρου 103 του ν.4412/2016, διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 79 του ν. 4412/2016, είναι εκ προθέσεως απατηλά, ή ότι έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία.

3. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

3.1 Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών

3.1.1 Ηλεκτρονική αποσφράγιση προσφορών

Το πιστοποιημένο στο ΕΣΗΔΗΣ, για την αποσφράγιση των προσφορών, αρμόδιο όργανο της αναθέτουσας αρχής, ήτοι η επιτροπή διενέργειας/επιτροπή αξιολόγησης, **εφεξής Επιτροπή Διαγωνισμού**, προβαίνει στην έναρξη της διαδικασίας ηλεκτρονικής αποσφράγισης των φακέλων των προσφορών, κατά το άρθρο 100 του ν. 4412/2016, ακολουθώντας τα εξής στάδια:

- Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπό)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής-Τεχνική Προσφορά», τη Δευτέρα **25/05/2026** και ώρα 10.00 π.μ.
- Ηλεκτρονική Αποσφράγιση του (υπό)φακέλου «Οικονομική Προσφορά», κατά την ημερομηνία και ώρα που θα ορίσει η αναθέτουσα αρχή.

Σε κάθε στάδιο τα στοιχεία των προσφορών που αποσφραγίζονται είναι καταρχήν προσβάσιμα μόνο στα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού και την αναθέτουσα αρχή.

3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών

3.1.2.1 Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών η αναθέτουσα αρχή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών, μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο ΕΣΗΔΗΣ οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων.

Η αναθέτουσα αρχή, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητεί από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Η συμπλήρωση ή η αποσαφήνιση ζητείται και γίνεται αποδεκτή υπό την προϋπόθεση ότι δεν τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα και ότι αφορά σε στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της καταληκτικής προθεσμίας παραλαβής προσφορών. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογίαν και για τυχόν ελλείψεις δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα.

Ειδικότερα :

α) Η Επιτροπή Διαγωνισμού εξετάζει αρχικά την υποβολή της εγγύησης συμμετοχής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 72. Σε περίπτωση παράλειψης υποβολής, είτε της εγγύησης συμμετοχής ηλεκτρονικής έκδοσης, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, είτε του πρωτοτύπου της έντυπης εγγύησης συμμετοχής, μέχρι την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης, η Επιτροπή Διαγωνισμού συντάσσει πρακτικό, με το οποίο εισηγείται την απόρριψη της προσφοράς ως απαράδεκτης.

Στη συνέχεια εκδίδεται από την αναθέτουσα αρχή απόφαση, με την οποία επικυρώνεται το ανωτέρω πρακτικό. Η απόφαση απόρριψης της προσφοράς του παρόντος εδαφίου εκδίδεται πριν από την έκδοση οποιασδήποτε άλλης απόφασης σχετικά με την αξιολόγηση των προσφορών της οικείας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης και κοινοποιείται σε όλους τους προσφέροντες, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ.

Κατά της εν λόγω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.4 της παρούσας.

Η αναθέτουσα αρχή επικοινωνεί παράλληλα με τους φορείς που φέρονται να έχουν εκδώσει τις εγγυητικές επιστολές, προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους.

β) Στη συνέχεια, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει αρχικά στον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και ακολούθως στην αξιολόγηση και βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, τα δικαιολογητικά συμμετοχής των οποίων έκρινε πλήρη. Η αξιολόγηση και βαθμολόγηση γίνονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ν.4412/2016 και τους όρους της παρούσας. Η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώνεται με την καταχώριση σε πρακτικό των προσφερόντων, των αποτελεσμάτων του ελέγχου και της αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής, των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών και της βαθμολόγησης των αποδεκτών τεχνικών προσφορών με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης των παραγράφων 2.3.1 και 2.3.2 της παρούσας.

Τα αποτελέσματα των εν λόγω σταδίων («Δικαιολογητικά Συμμετοχής» & «Τεχνική Προσφορά») επικυρώνονται με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, η οποία κοινοποιείται στους προσφέροντες, εκτός από όσους αποκλείστηκαν οριστικά δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ. Μετά την έκδοση και κοινοποίηση της ανωτέρω απόφασης, οι προσφέροντες λαμβάνουν γνώση των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς.

Κατά της εν λόγω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.4 της παρούσας.

γ) Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, σύμφωνα με τα ανωτέρω, αποσφραγίζονται, κατά την ορισθείσα ημερομηνία και ώρα οι φάκελοι των οικονομικών προσφορών εκείνων των προσφερόντων που δεν έχουν απορριφθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω.

δ) Η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών που αποσφραγίστηκαν και συντάσσει πρακτικό, στο οποίο καταχωρίζονται οι προσφορές κατά σειρά κατάταξης, με βάση τη συνολική βαθμολογία τους, καθώς και η αιτιολογημένη εισήγησή της για την αποδοχή ή απόρριψή τους και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου.

Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016. Εάν με τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγείται κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, η προσφορά απορρίπτεται ως μη κανονική. Σε κάθε περίπτωση η κρίση της Α.Α. σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και την αποδοχή ή όχι των σχετικών εξηγήσεων εκ μέρους των προσφερόντων ενσωματώνεται στην κατωτέρω ενιαία απόφαση.

Στην περίπτωση ισοδύναμων προσφορών, δηλαδή προσφορών με την ίδια συνολική τελική βαθμολογία μεταξύ δύο ή περισσότερων προσφερόντων, η ανάθεση γίνεται στον προσφέροντα με τη μεγαλύτερη βαθμολογία τεχνικής προσφοράς.

Αν οι ισοδύναμες προσφορές έχουν την ίδια βαθμολογία τεχνικής προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν τις ισοδύναμες προσφορές. Η κλήρωση γίνεται ενώπιον της Επιτροπής του Διαγωνισμού και παρουσία αυτών των οικονομικών φορέων.

Στη συνέχεια, εφόσον το αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής εγκρίνει το ανωτέρω πρακτικό κατάταξης των προσφορών, εκδίδεται απόφαση για τα αποτελέσματα του εν λόγω σταδίου και η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί εγγράφως, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, τον πρώτο σε κατάταξη προσφέροντα, στον οποίον πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινός ανάδοχος»), να υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 103 και την παρ. 3.2 της παρούσας, περί πρόσκλησης για υποβολή δικαιολογητικών. Η απόφαση έγκρισης του πρακτικού κατάταξης προσφορών δεν κοινοποιείται στους προσφέροντες και ενσωματώνεται στην απόφαση κατακύρωσης.

Σε κάθε περίπτωση, όταν έχει υποβληθεί εξ αρχής μία προσφορά, τα αποτελέσματα όλων των σταδίων της διαδικασίας ανάθεσης, ήτοι Δικαιολογητικών Συμμετοχής, Τεχνικής Προσφοράς και Οικονομικής Προσφοράς, επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης του άρθρου 105 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με την παράγραφο 3.3 της παρούσας, που εκδίδεται μετά το πέρας και του τελευταίου σταδίου της διαδικασίας. Κατά της ανωτέρω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παράγραφο 3.4 της παρούσας.

3.2 Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου - Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ και τον καλεί να υποβάλει, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας Διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της Διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής.

Ειδικότερα, το σύνολο των στοιχείων και δικαιολογητικών της ως άνω παραγράφου αποστέλλονται από τον προσωρινό ανάδοχο σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, σύμφωνα με τα ειδικώς οριζόμενα στην παράγραφο 2.4.2.5 της παρούσας.

Το αργότερο έως την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης, προσκομίζονται με ευθύνη του οικονομικού φορέα, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό φάκελο, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας και ως παραλήπτης η αναθέτουσα αρχή, τα στοιχεία και δικαιολογητικά τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε έντυπη μορφή. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι τα αλλοδαπά δημόσια έντυπα έγγραφα που φέρουν την επισήμειωση της Χάγης (Apostille), ή προξενική θεώρηση και δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο.

Αν δεν προσκομιστούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, η αναθέτουσα αρχή καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα ή να παράσχει διευκρινίσεις, κατά το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν.

Ο προσωρινός ανάδοχος δύναται να υποβάλει προς την αναθέτουσα αρχή, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, αίτημα για παράταση της ως άνω προθεσμίας, συνοδευόμενο από αποδεικτικά έγγραφα περί αίτησης χορήγησης δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου. Στην περίπτωση αυτή η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής τους, για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγησή τους από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές. Ο προσωρινός ανάδοχος μπορεί να αξιοποιεί τη δυνατότητα αυτή τόσο εντός της αρχικής προθεσμίας για την υποβολή δικαιολογητικών, όσο και εντός της προθεσμίας για την προσκόμιση ελλειπόντων ή τη συμπλήρωση ήδη υποβληθέντων δικαιολογητικών, κατά την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, όπως προβλέπεται ανωτέρω. Η παρούσα ρύθμιση εφαρμόζεται αναλόγως και όταν η αναθέτουσα αρχή ζητήσει την προσκόμιση των δικαιολογητικών κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής και πριν από το στάδιο κατακύρωσης, κατ' εφαρμογή της διάταξης του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, τηρουμένων των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.

Απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, τηρουμένης της ανωτέρω διαδικασίας, εάν:

i) κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) είναι εκ προθέσεως απατηλά, ή έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία, ή

ii) δεν υποβληθούν στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα των παραπάνω δικαιολογητικών, ή

iii) από τα δικαιολογητικά που προσκομίστηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.3 (λόγοι αποκλεισμού) ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με τις παραγράφους 2.2.4 έως 2.2.8 (κριτήρια ποιοτικής επιλογής) της παρούσας,

Σε περίπτωση έγκαιρης και προσηκουσας ενημέρωσης της αναθέτουσας αρχής για μεταβολές στις προϋποθέσεις, τις οποίες ο προσωρινός ανάδοχος είχε δηλώσει με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) ότι πληροί, οι οποίες (μεταβολές) είτε επήλθαν, είτε έλαβε γνώση αυτών μετά τη δήλωση και μέχρι την ημέρα της σύναψης της σύμβασης (οψιγενείς μεταβολές), δεν καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του.

Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν υποβάλει αληθή ή ακριβή δήλωση ή δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά ή δεν αποδείξει ότι: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας Διακήρυξης και β) πληροί τα σχετικά κριτήρια ποιοτικής επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τις παραγράφους 2.2.4 -2.2.8 της παρούσας Διακήρυξης, η διαδικασία ματαιώνεται.

Η διαδικασία ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από την Επιτροπή του Διαγωνισμού, στο οποίο αναγράφεται η τυχόν συμπλήρωση δικαιολογητικών σύμφωνα με όσα ορίζονται ανωτέρω (παράγραφος 3.1.2.1.) και τη διαβίβασή του στο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής για τη λήψη απόφασης είτε για την κατακύρωση της σύμβασης είτε για τη ματαίωση της διαδικασίας.

3.3 Κατακύρωση - σύναψη σύμβασης

3.3.1. Τα αποτελέσματα του ελέγχου των παραπάνω δικαιολογητικών κατακύρωσης και της εισήγησης της Επιτροπής Διαγωνισμού επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης, στην οποία ενσωματώνεται η απόφαση έγκρισης του πρακτικού κατάταξης των προσφερόντων και ανάδειξης προσωρινού αναδόχου, σε συνέχεια της αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών τους.

Η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» στο ΕΣΗΔΗΣ, σε όλους τους οικονομικούς φορείς που έλαβαν μέρος στη διαδικασία ανάθεσης, εκτός από όσους αποκλείστηκαν οριστικά, ιδίως δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016, την απόφαση κατακύρωσης, στην οποία αναφέρονται υποχρεωτικά οι προθεσμίες για την αναστολή της σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με τα άρθρα 360 έως 372 του ν. 4412/2016, μαζί με αντίγραφο των πρακτικών κατάταξης των προσφερόντων και ανάδειξης προσωρινού αναδόχου, επιπλέον δε, αναρτά τα δικαιολογητικά του προσωρινού αναδόχου στα «Συνημμένα Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού».

Μετά την έκδοση και κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης οι προσφέροντες λαμβάνουν γνώση των οικονομικών προσφορών που αποσφραγίστηκαν, της κατάταξης των προσφορών και των υποβληθέντων δικαιολογητικών κατακύρωσης, με ενέργειες της αναθέτουσας αρχής. Κατά της απόφασης κατακύρωσης χωρεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ, σύμφωνα με την παράγραφο 3.4 της παρούσας. Δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής κατά της ανωτέρω απόφασης.

3.3.2. Η απόφαση κατακύρωσης καθίσταται οριστική, εφόσον συντρέξουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις σωρευτικά:

α) κοινοποιηθεί η απόφαση κατακύρωσης σε όλους τους οικονομικούς φορείς που δεν έχουν αποκλειστεί οριστικά,

β) παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής ή σε περίπτωση άσκησης, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης αίτησης αναστολής και ακύρωσης κατά της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ και σε περίπτωση άσκησης αίτησης αναστολής και ακύρωσης κατά της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ, εκδοθεί απόφαση επί αυτής, με την επιφύλαξη της χορήγησης προσωρινής διαταγής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο τελευταίο εδάφιο της παρ. <http://www.eaadhsy.gr/n4412/n4412fulltextlinks.html> 4 του άρθρου 372 του ν. 4412/2016,

γ) ολοκληρωθεί επιτυχώς ο προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 324 έως 327 του ν. 4700/2020, εφόσον απαιτείται, και

δ) ο προσωρινός ανάδοχος έχει υποβάλει έπειτα από σχετική πρόσκληση, υπεύθυνη δήλωση, που υπογράφεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 79Α του ν. 4412/2016, στην οποία δηλώνεται ότι δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οψιγενείς μεταβολές κατά την έννοια του άρθρου 104 του ν. 4412/2016. Η υπεύθυνη δήλωση ελέγχεται από την αναθέτουσα αρχή και μνημονεύεται στο συμφωνητικό. Εφόσον δηλωθούν οψιγενείς μεταβολές, η δήλωση ελέγχεται από την Επιτροπή Διαγωνισμού, η οποία εισηγείται προς το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο.

Μετά την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», να προσέλθει για υπογραφή του συμφωνητικού, θέτοντάς του προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής ειδικής πρόσκλησης. Η σύμβαση θεωρείται συναφθείσα με την κοινοποίηση της πρόσκλησης του προηγούμενου εδαφίου στον ανάδοχο.

Στην περίπτωση που ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει το ως άνω συμφωνητικό μέσα στην ταχθείσα προθεσμία, με την επιφύλαξη αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας, κηρύσσεται έκπτωτος, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και ακολουθείται η ίδια, ως άνω διαδικασία, για τον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται σύμφωνα με την παράγραφο 3.5 της παρούσας Διακήρυξης. Στην περίπτωση αυτή η αναθέτουσα αρχή, πέραν της κατάπτωσης της εγγύησης συμμετοχής, μπορεί να ζητήσει αποζημίωση, ιδίως δυνάμει των άρθρων 197 και 198 του ΑΚ.

Εάν η αναθέτουσα αρχή δεν απευθύνει την ειδική πρόσκληση για την υπογραφή του συμφωνητικού εντός χρονικού διαστήματος εξήντα (60) ημερών από την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, με την επιφύλαξη της ύπαρξης επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος ή αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας, ο ανάδοχος δικαιούται να απέχει από την υπογραφή του συμφωνητικού, χωρίς να εκπέσει η εγγύηση συμμετοχής του, καθώς και να ζητήσει αποζημίωση, ιδίως δυνάμει των άρθρων 197 και 198 του ΑΚ.

3.4 Προδικαστικές Προσφυγές - Προσωρινή και Οριστική Δικαστική Προστασία

A. Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί η συγκεκριμένη δημόσια σύμβαση και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ενωσιακής ή εσωτερικής νομοθεσίας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 345 επ. του ν. 4412/2016 και 1 επ. του π.δ/τος 39/2017, ασκώντας προδικαστική προσφυγή κατά πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, προσδιορίζοντας ειδικώς τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά του.

Σε περίπτωση προσβολής πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι:

α) δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικά μέσα ή

β) δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, αν χρησιμοποιήθηκαν άλλα μέσα επικοινωνίας, ή,

γ) δέκα (10) ημέρες από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη, γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερομένου οικονομικού φορέα.

Η άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά διακήρυξης διαγωνισμού επιτρέπεται μέχρι και δεκαπέντε (15) ημέρες από τη δημοσίευσή της στο ΚΗΜΔΗΣ. Η ως άνω προθεσμία ισχύει και για κάθε τροποποίηση της διακήρυξης διαγωνισμού.

Σε περίπτωση παράλειψης, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι δεκαπέντε (15) ημέρες από την επομένη της συντέλεσης της προσβαλλόμενης παράλειψης.

Οι προθεσμίες άσκησης των προδικαστικών προσφυγών και των παρεμβάσεων αρχίζουν την επομένη της ημέρας της προαναφερθείσας κατά περίπτωση κοινοποίησης ή γνώσης και λήγουν όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και ώρα 23:59:59 και, αν αυτή είναι εξαιρετέα ή Σάββατο, όταν περάσει ολόκληρη η επόμενη εργάσιμη ημέρα και ώρα 23:59:59.

Η προδικαστική προσφυγή συντάσσεται υποχρεωτικά με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ/τος 39/2017 και κατατίθεται ηλεκτρονικά μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» στην ηλεκτρονική περιοχή του συγκεκριμένου διαγωνισμού, επιλέγοντας την ένδειξη «Προδικαστική Προσφυγή» σύμφωνα με το άρθρο 18 της Κ.Υ.Α. Προμήθειες και Υπηρεσίες.

Για το παραδεκτό της άσκησης της προδικαστικής προσφυγής κατατίθεται από τον προσφεύγοντα παράβολο υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 363 του ν. 4412/2016. Η επιστροφή του παραβόλου στον προσφεύγοντα γίνεται: α) σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής της προσφυγής του, β) όταν η αναθέτουσα αρχή ανακαλεί την προσβαλλόμενη πράξη ή προβαίνει στην οφειλόμενη ενέργεια πριν από την έκδοση της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ επί της προσφυγής, γ) σε περίπτωση παραίτησης του προσφεύγοντος από την προσφυγή του έως και δέκα (10) ημέρες από την κατάθεση της προσφυγής.

Η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής και η άσκησή της κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης επί ποινή ακυρότητας, η οποία διαπιστώνεται με απόφαση του οικείου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ, μετά από άσκηση προσφυγής σύμφωνα με το Μέρος Β', περί προδικαστικής προσφυγής για την κήρυξη ακυρότητας της σύμβασης, εκτός εάν η ΕΑΔΗΣΥ, κατά τη διαδικασία χορήγησης προσωρινών μέτρων, σύμφωνα με το άρθρο 366 του Ν. 4412/2016, αποφανθεί διαφορετικά. Κατά τα λοιπά η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, με την επιφύλαξη του άρθρου 366 του Ν. 4412/2016.

Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που, κατά τη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, υποβληθεί μόνο μία (1) προσφορά.

Μετά την, κατά τα ως άνω, ηλεκτρονική κατάθεση της προδικαστικής προσφυγής η αναθέτουσα αρχή, μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία»:

α) Κοινοποιεί την προσφυγή το αργότερο έως την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή της σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της, προκειμένου να ασκήσει το προβλεπόμενο από τα άρθρα 362 παρ. 3 και 7 του π.δ/τος 39/2017 δικαίωμα παρέμβασής του στη διαδικασία εξέτασης της προσφυγής, για τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, προσκομίζοντας όλα τα κρίσιμα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του.

β) Διαβιβάζει στην ΕΑΔΗΣΥ, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα κατάθεσης, τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης, τα αποδεικτικά κοινοποίησης στους ενδιαφερόμενους τρίτους, αλλά και την Έκθεση Απόψεων της επί της προσφυγής. Στην Έκθεση Απόψεων η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία για την υποστήριξη της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης.

γ) Κοινοποιεί σε όλα τα μέρη την Έκθεση Απόψεων, τις Παρεμβάσεις και τα σχετικά έγγραφα που τυχόν τη συνοδεύουν, μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού το αργότερο έως την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεσή τους.

δ) Συμπληρωματικά υπομνήματα κατατίθενται από οποιοδήποτε από τα μέρη, μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ, το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής.

Η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων της αίτησης αναστολής και αίτησης ακύρωσης του άρθρου 372 του ν. 4412/2016 κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής.

Β. Όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει, με το ίδιο δικόγραφο, εφαρμοζομένων αναλογικά των

διατάξεων του π.δ/τος 18/1989, την αναστολή εκτέλεσης της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ και την ακύρωσή της ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Το αυτό ισχύει και σε περίπτωση σιωπηρής απόρριψης της προδικαστικής προσφυγής από την ΕΑΔΗΣΥ. Δικαίωμα άσκησης του ως άνω ένδικου βοηθήματος έχει και η αναθέτουσα αρχή, αν η ΕΑΔΗΣΥ κάνει δεκτή την προδικαστική προσφυγή, αλλά και αυτός τού οποίου έχει γίνει εν μέρει δεκτή η προδικαστική προσφυγή.

Με την απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ λογίζονται ως συμπροσβαλλόμενες και όλες οι συναφείς προς την ανωτέρω απόφαση πράξεις ή παραλείψεις της αναθέτουσας αρχής, εφόσον έχουν εκδοθεί ή συντελεστεί αντιστοίχως έως τη συζήτηση της ως άνω αίτησης στο Δικαστήριο.

Η αίτηση αναστολής και ακύρωσης περιλαμβάνει μόνο αιτιάσεις που είχαν προταθεί με την προδικαστική προσφυγή ή αφορούν στη διαδικασία ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ ή το περιεχόμενο των αποφάσεών της. Η αναθέτουσα αρχή, εφόσον ασκήσει την αίτηση της παρ. 1 του άρθρου 372 του ν. 4412/2016, μπορεί να προβάλλει και οψιγενείς ισχυρισμούς αναφορικά με τους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την άμεση ανάθεση της σύμβασης.

Η ως άνω αίτηση κατατίθεται στο αρμόδιο Δικαστήριο μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση ή την πλήρη γνώση της απόφασης ή από την παρέλευση της προθεσμίας για την έκδοση της απόφασης επί της προδικαστικής προσφυγής, ενώ η δικάσιμος για την εκδίκαση της αίτησης ακύρωσης δεν πρέπει να απέχει πέραν των εξήντα (60) ημερών από την κατάθεση του δικογράφου.

Αντίγραφο της αίτησης με κλήση κοινοποιείται με τη φροντίδα του αιτούντος στην ΕΑΔΗΣΥ, την αναθέτουσα αρχή, αν δεν έχει ασκήσει αυτή την αίτηση, και προς κάθε τρίτο ενδιαφερόμενο, την κλήτευση του οποίου διατάσσει με πράξη του ο Πρόεδρος ή ο προεδρεύων του αρμόδιου Δικαστηρίου ή Τμήματος έως την επόμενη ημέρα από την κατάθεση της αίτησης. Ο αιτών υποχρεούται, επί ποινή απαραδέκτου του ένδικου βοηθήματος, να προβεί στις παραπάνω κοινοποιήσεις εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) ημερών από την έκδοση και την παραλαβή της ως άνω πράξης του Δικαστηρίου. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ως άνω κοινοποίηση της αίτησης κατατίθεται η παρέμβαση και διαβιβάζονται ο φάκελος και οι απόψεις των παθητικώς νομιμοποιούμενων. Εντός της ίδιας προθεσμίας κατατίθενται στο Δικαστήριο και τα στοιχεία που υποστηρίζουν τους ισχυρισμούς των διαδίκων.

Επιπρόσθετα, η παρέμβαση κοινοποιείται με επιμέλεια του παρεμβαίνοντος στα λοιπά μέρη της δίκης εντός δύο (2) ημερών από την κατάθεσή της, αλλιώς λογίζεται ως απαράδεκτη. Το διατακτικό της δικαστικής απόφασης εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη συζήτηση της αίτησης ή από την προθεσμία για την υποβολή υπομνημάτων.

Η προθεσμία για την άσκηση και η άσκηση της αίτησης ενώπιον του αρμόδιου Δικαστηρίου κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης μέχρι την έκδοση της οριστικής δικαστικής απόφασης, εκτός εάν με προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά. Επίσης, η προθεσμία για την άσκηση και η άσκηση της αίτησης κωλύουν την πρόοδο της διαδικασίας ανάθεσης για χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ημερών από την άσκηση της αίτησης, εκτός εάν με την προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά. Για την άσκηση της αίτησης κατατίθεται παράβολο, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 372 παρ. 5 του ν. 4412/2016.

Αν ο ενδιαφερόμενος δεν αιτήθηκε ή αιτήθηκε ανεπιτυχώς την αναστολή και η σύμβαση υπογράφηκε και η εκτέλεσή της ολοκληρώθηκε πριν από τη συζήτηση της αίτησης, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 2 του άρθρου 32 του π.δ/τος 18/1989.

Αν το Δικαστήριο ακυρώσει πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής μετά τη σύναψη της σύμβασης, το κύρος της τελευταίας δεν θίγεται, εκτός αν πριν από τη σύναψη αυτής είχε ανασταλεί η διαδικασία σύναψης της σύμβασης. Στην περίπτωση που η σύμβαση δεν είναι άκυρη, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 373 του ν. 4412/2016.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 4412/2016, για την εκδίκαση των διαφορών του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ/τος 18/1989.

3.5 Ματαίωση Διαδικασίας

Η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει ή δύναται να ματαιώσει εν όλω ή εν μέρει, αιτιολογημένα, τη διαδικασία ανάθεσης, για τους λόγους και υπό τους όρους του άρθρου 106 του ν. 4412/2016, μετά από γνώμη της αρμόδιας Επιτροπής του Διαγωνισμού. Επίσης, αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, μπορεί, μετά από γνώμη της ως άνω Επιτροπής, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.

Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή ματαιώνει τη διαδικασία σύναψης όταν αυτή αποβεί άγονη είτε λόγω μη υποβολής προσφοράς είτε λόγω απόρριψης όλων των προσφορών, καθώς και στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 105, περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης.

Επίσης, μπορεί να ματαιώσει τη διαδικασία:

- α) λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης, εκτός εάν μπορεί να θεραπεύσει το σφάλμα ή την παράλειψη σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 106,
- β) εάν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης άλλαξαν ουσιωδώς και η εκτέλεση του συμβατικού αντικείμενου δεν ενδιαφέρει πλέον την αναθέτουσα αρχή ή τον φορέα για τον οποίο προορίζεται το υπό ανάθεση αντικείμενο,
- γ) εάν λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης,
- δ) εάν η επιλεγείσα προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη,
- ε) στην περίπτωση των παρ. 3 και 4 του άρθρου 97, περί χρόνου ισχύος προσφορών,
- στ) για άλλους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, όπως ιδίως, δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος.

4. ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

4.1 Εγγύηση καλής εκτέλεσης

Για την υπογραφή της σύμβασης απαιτείται η παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης, σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ. 4 του ν. 4412/2016, το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 4% επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, ή του τμήματος αυτής, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται τα δικαιώματα προαίρεσης και η οποία κατατίθεται μέχρι και την υπογραφή του συμφωνητικού.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης, προκειμένου να γίνει αποδεκτή, πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα αναφερόμενα στην παρ. 12 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016 στοιχεία, πλην αυτού της περ. η (βλ. την παράγραφο 2.1.5. της παρούσας), και επιπλέον τον τίτλο και τον αριθμό της σχετικής σύμβασης, εφόσον ο τελευταίος είναι γνωστός. Το περιεχόμενό της είναι σύμφωνο με τα οριζόμενα στο άρθρο 72 του ν. 4412/2016.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης καλύπτει συνολικά και χωρίς διακρίσεις την εφαρμογή όλων των όρων της σύμβασης και κάθε απαίτηση της αναθέτουσας αρχής έναντι του αναδόχου.

Σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης κατά την παράγραφο 4.5, η οποία συνεπάγεται αύξηση της συμβατικής αξίας, ο ανάδοχος οφείλει να καταθέσει μέχρι την υπογραφή της τροποποιημένης σύμβασης συμπληρωματική εγγύηση καλής εκτέλεσης, το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 4% επί του ποσού της αύξησης της αξίας της σύμβασης.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής στην περίπτωση παραβίασης, από τον ανάδοχο, των όρων της σύμβασης, όπως αυτή ειδικότερα ορίζει.

Η/Οι εγγύηση/εις καλής εκτέλεσης επιστρέφεται/ονται στο σύνολό της/τους μετά την ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του συνόλου του αντικειμένου της σύμβασης.

Η απόσβεση της προκαταβολής πραγματοποιείται και η εγγύηση προκαταβολής επιστρέφεται μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή των υπηρεσιών.

Σε περίπτωση που στο πρωτόκολλο ποιοτικής και ποσοτικής παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παροχή, η επιστροφή των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και προκαταβολής γίνεται μετά την αντιμετώπιση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται, των παρατηρήσεων και του εκπροθέσμου.

Αν οι υπηρεσίες είναι διαιρετές και η παράδοση γίνεται, σύμφωνα με τη σύμβαση, τμηματικά, οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης και προκαταβολής αποδεσμεύονται σταδιακά, κατά το ποσό που αναλογεί στην αξία του τμήματος της υπηρεσίας που παραλήφθηκε οριστικά. Για τη σταδιακή αποδέσμευσή τους απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Εάν στο πρωτόκολλο παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η παραπάνω σταδιακή αποδέσμευση γίνεται μετά την αντιμετώπιση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται, των παρατηρήσεων και του εκπροθέσμου.

4.2 Συμβατικό Πλαίσιο - Εφαρμοστέα Νομοθεσία

Κατά την εκτέλεση της σύμβασης εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4412/2016, οι όροι της παρούσας Διακήρυξης και συμπληρωματικά ο Αστικός Κώδικας.

4.3 Όροι εκτέλεσης της σύμβασης

4.3.1 Κατά την εκτέλεση της σύμβασης ο ανάδοχος τηρεί τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α'.

Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων από τον ανάδοχο και τους υπεργολάβους του ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση της σύμβασης και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους.

4.3.2. Ο ανάδοχος δεσμεύεται ότι:

α) σε όλα τα στάδια που προηγήθηκαν της σύμβασης δεν ενήργησε αθέμιτα, παράνομα ή καταχρηστικά και ότι θα εξακολουθήσει να μην ενεργεί κατ' αυτόν τον τρόπο κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης,

β) ότι θα δηλώσει αμελλητί στην αναθέτουσα αρχή, αφότου λάβει γνώση, οποιαδήποτε κατάσταση (ακόμη και ενδεχόμενη) σύγκρουσης συμφερόντων (προσωπικών, οικογενειακών, οικονομικών, πολιτικών ή άλλων κοινών συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων και αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων) μεταξύ των νόμιμων ή εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων του, καθώς και υπαλλήλων ή συνεργατών τους οποίους απασχολεί στην εκτέλεση της σύμβασης (π.χ. με σύμβαση υπεργολαβίας) και μελών του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής που εμπλέκονται καθ' οιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία εκτέλεσης της σύμβασης ή/και μπορούν να επηρεάσουν την έκβαση και τις αποφάσεις της αναθέτουσας αρχής περί την εκτέλεσή της, οποτεδήποτε και εάν η κατάσταση αυτή προκύψει κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης.

Οι υποχρεώσεις και οι απαγορεύσεις της ρήτρας αυτής, στην περίπτωση που ο ανάδοχος είναι ένωση, ισχύουν για όλα τα μέλη της ένωσης, καθώς και για τους υπεργολάβους που χρησιμοποιεί. Στο συμφωνητικό περιλαμβάνεται σχετική δεσμευτική δήλωση τόσο του αναδόχου όσο και των υπεργολάβων του.

4.4 Υπεργολαβία

4.4.1. Ο ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από τις συμβατικές του υποχρεώσεις και ευθύνες λόγω ανάθεσης της εκτέλεσης τμήματος/τμημάτων της σύμβασης σε υπεργολάβους. Η τήρηση των υποχρεώσεων της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016 από υπεργολάβους δεν αίρει την ευθύνη του κυρίου αναδόχου.

4.4.2. Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο κύριος ανάδοχος υποχρεούται να αναφέρει στην αναθέτουσα αρχή το όνομα, τα στοιχεία επικοινωνίας και τους νόμιμους εκπροσώπους των υπεργολάβων του, οι οποίοι συμμετέχουν στην εκτέλεση αυτής, εφόσον είναι γνωστά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Επιπλέον, υποχρεούται να γνωστοποιεί στην αναθέτουσα αρχή κάθε αλλαγή των πληροφοριών αυτών, κατά τη διάρκεια της σύμβασης, καθώς και τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με κάθε νέο υπεργολάβο, τον οποίο ο κύριος ανάδοχος χρησιμοποιεί εν συνεχεία στην εν λόγω σύμβαση, προσκομίζοντας τα σχετικά συμφωνητικά/δηλώσεις συνεργασίας. Σε περίπτωση διακοπής της συνεργασίας του Αναδόχου με υπεργολάβο/ υπεργολάβους της σύμβασης, αυτός υποχρεούται σε άμεση γνωστοποίηση της διακοπής αυτής στην Αναθέτουσα Αρχή, οφείλει δε να διασφαλίσει την ομαλή εκτέλεση του τμήματος/ των τμημάτων της σύμβασης είτε από τον ίδιο, είτε από νέο υπεργολάβο τον οποίο θα γνωστοποιήσει στην αναθέτουσα αρχή κατά την ως άνω διαδικασία. Σε περίπτωση που ο ανάδοχος έχει στηριχθεί στις ικανότητες του υπεργολάβου όσον αφορά τη χρηματοοικονομική επάρκεια-τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της διακήρυξης, ο ανάδοχος υποχρεούται να προτείνει αντικαταστάτη. Για τον έλεγχο της συνδρομής των προϋποθέσεων στο πρόσωπο του νέου υπεργολάβου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παρούσας για τον έλεγχο της συνδρομής των λόγων αποκλεισμού και των κριτηρίων επιλογής του.

4.4.3. Η αναθέτουσα αρχή επαληθεύει τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού για τους υπεργολάβους, όπως αυτοί περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.3 και με τα αποδεικτικά μέσα της παραγράφου 2.2.9.2 της παρούσας, εφόσον το(α) τμήμα(τα) της σύμβασης, το(α) οποίο(α) ο ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, υπερβαίνουν σωρευτικά το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) της συνολικής αξίας της σύμβασης. Επιπλέον, προκειμένου να μην αθετούνται οι υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016, δύναται να επαληθεύσει τους ως άνω λόγους και για τμήμα ή τμήματα της σύμβασης που υπολείπονται του ως άνω ποσοστού.

Όταν από την ως άνω επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, απαιτεί την αντικατάστασή του, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στις παρ. 5 και 6 του άρθρου 131 του ν. 4412/2016.

4.5 Τροποποίηση σύμβασης κατά τη διάρκειά της

Η σύμβαση μπορεί να τροποποιείται κατά τη διάρκειά της, χωρίς να απαιτείται νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 132 του ν. 4412/2016, κατόπιν γνωμοδότησης του αρμόδιου οργάνου της αναθέτουσας αρχής.

Μετά τη λύση της σύμβασης λόγω της έκπτωσης του αναδόχου, σύμφωνα με το άρθρο 203 του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 5.2. της παρούσας, όπως και σε περίπτωση καταγγελίας για τους λόγους της παραγράφου 4.6, πλην αυτού της περ. (α), η αναθέτουσα αρχή δύναται να προσκαλέσει τον επόμενο κατά σειρά κατάταξης οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην παρούσα διαδικασία ανάθεσης της συγκεκριμένης σύμβασης και να του προτείνει να αναλάβει το ανεκτέλεστο τμήμα της σύμβασης, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και με τίμημα που δεν θα υπερβαίνει την προσφορά που είχε υποβάλει ο έκπτωτος (ρήτρα υποκατάστασης). Η σύμβαση συνάπτεται, εφόσον εντός της ταχθείσας προθεσμίας περιέλθει στην αναθέτουσα αρχή έγγραφη και ανεπιφύλακτη αποδοχή της πρόσκλησης. Η άπρακτη πάροδος της προθεσμίας θεωρείται ως απόρριψη της πρότασης. Αν ο ανωτέρω δεν δεχθεί την πρόταση σύναψης σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον επόμενο υποψήφιο κατά σειρά κατάταξης, ακολουθώντας κατά τα λοιπά την ίδια διαδικασία.

4.6 Δικαίωμα μονομερούς λύσης της σύμβασης

4.6.1. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ορίζουν οι κείμενες διατάξεις, να καταγγείλει τη σύμβαση κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, εφόσον:

α) η σύμβαση έχει υποστεί ουσιώδη τροποποίηση, κατά την έννοια της παρ. 4 του άρθρου 132 του ν. 4412/2016, που θα απαιτούσε νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης,

β) κατά τον χρόνο της ανάθεσης της σύμβασης ο ανάδοχος τελούσε σε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2.2.3.1 και, ως εκ τούτου, θα έπρεπε να έχει αποκλειστεί από τη διαδικασία σύναψης της σύμβασης,

γ) η σύμβαση δεν έπρεπε να ανατεθεί στον ανάδοχο λόγω σοβαρής παραβίασης των υποχρεώσεων που υπέχει από τις Συνθήκες και την Οδηγία 2014/24/ΕΕ, η οποία έχει αναγνωριστεί με απόφαση του Δικαστηρίου της Ένωσης στο πλαίσιο διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ.

δ) ο ανάδοχος καταδικαστεί αμετάκλητα, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, για ένα από τα αδικήματα που αναφέρονται στην παρ. 2.2.3.1 της παρούσας,

ε) ο ανάδοχος πτωχεύσει ή υπαχθεί σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή τεθεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο ή υπαχθεί σε διαδικασία πτωχευτικού συμβιβασμού ή αναστείλει τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες ή υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και δεν τηρεί τους όρους αυτής ή εάν βρεθεί σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση, προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία, προβλεπόμενη σε εθνικές διατάξεις νόμου,

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να μην καταγγείλει τη σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι ο ανάδοχος που θα βρεθεί σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύει ότι είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις και τα μέτρα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας,

στ) ο ανάδοχος παραβεί αποδεδειγμένα τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη δέσμευση ακεραιότητας της παρ. 4.3.2. της παρούσας, όπως αναλυτικά περιγράφονται στο συνημμένο στην παρούσα σχέδιο σύμβασης.

5. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

5.1 Τρόπος πληρωμής

5.1.1. Η πληρωμή του συμβατικού τιμήματος θα γίνεται σε στάδια (όπως περιγράφεται στο Παράρτημα Ι), με την καταβολή του 100% της συμβατικής αξίας του σταδίου, μετά την οριστική παραλαβή των υπηρεσιών κάθε σταδίου και με την προσκόμιση των νόμιμων παραστατικών και δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 200 παρ. 5 του ν. 4412/2016, καθώς και κάθε άλλου δικαιολογητικού που τυχόν ήθελε ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες που διενεργούν τον έλεγχο και την πληρωμή.

Η πληρωμή του αναδόχου θα πραγματοποιηθεί τμηματικά, σε τέσσερις (4) φάσεις, ως ακολούθως:

- Το 20% της συμβατικής αμοιβής θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση και παραλαβή των παραδοτέων της Φάσης Α.
- Το 40% της συμβατικής αμοιβής θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση και παραλαβή των παραδοτέων της Φάσης Β.
- Το 30% της συμβατικής αμοιβής θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση και παραλαβή των παραδοτέων της Φάσης Γ.
- Το 10% της συμβατικής αμοιβής θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση και παραλαβή των παραδοτέων της Φάσης Δ.

5.1.2. Τον ανάδοχο βαρύνουν οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, καθώς και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Ιδίως βαρύνεται με τις ακόλουθες κρατήσεις:

α) Κράτηση 0,1% υπέρ ΕΑΔΗΣΥ επί όλων των συμβάσεων που υπάγονται στον ν. 4912/22 (Α'59) και στον ν. 4413/2016 (Α' 148), αξίας άνω των χιλίων (1.000) ευρώ προ ΦΠΑ.

β) Κράτηση ύψους 0,02% υπέρ της ανάπτυξης και συντήρησης του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας, εκτός ΦΠΑ, της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016. Μέχρι την έκδοση της κοινής απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016, η ως άνω κράτηση δεν επιβάλλεται.

Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%.

Με κάθε πληρωμή θα γίνεται η προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία παρακράτηση φόρου εισοδήματος.

5.1.3. Ο ανάδοχος υποχρεούται στην έκδοση ηλεκτρονικού τιμολογίου σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Η υποβολή ηλεκτρονικού τιμολογίου θα πραγματοποιείται μέσω της Εφαρμογής Διάθεσης Ηλεκτρονικών Τιμολογίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της αριθ. 52445 ΕΞ 2023 ΚΥΑ «Υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς» (Β'2385). Η αναθέτουσα αρχή είναι καταχωρημένη στο Μητρώο Αναθετουσών Αρχών Ηλεκτρονικού Τιμολογίου (ΑΑΗΤ) με κωδικό 1031.Ε00771.0001. Ο ανάδοχος συμπληρώνει στο πεδίο ΒΤ-11: Στοιχείο αναφοράς αγαθού του Εθνικού Μορφοτύπου Ηλεκτρονικού Τιμολογίου τον «ΑΔΑ Ανάληψης».

5.2 Κήρυξη οικονομικού φορέα εκπτώτου - Κυρώσεις

5.2.1. Ο ανάδοχος, με την επιφύλαξη της συνδρομής λόγων ανωτέρας βίας, κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος από τη σύμβαση και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτήν:

α) στην περίπτωση της παρ. 7 του άρθρου 105 περί κατακύρωσης και σύναψης σύμβασης

β) στην περίπτωση που δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση ή/και δεν συμμορφωθεί με τις σχετικές γραπτές εντολές της υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή τις κείμενες διατάξεις, εντός του συμφωνημένου χρόνου εκτέλεσης της σύμβασης,

γ) εφόσον δεν παράσχει τις υπηρεσίες ή δεν υποβάλει τα παραδοτέα ή δεν προβεί στην αντικατάστασή τους μέσα στον συμβατικό χρόνο ή στον χρόνο παράτασης που του χορηγήθηκε, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 217 περί διάρκειας της σύμβασης παροχής υπηρεσίας και την παράγραφο 6.2 της παρούσας με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου.

Στην περίπτωση συνδρομής λόγου έκπτωσης του αναδόχου από τη σύμβαση κατά την ως άνω περίπτωση (γ), η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί στον ανάδοχο ειδική όχληση, στην οποία μνημονεύει τις διατάξεις του άρθρου 203 του ν. 4412/2016 και περιλαμβάνει συγκεκριμένη περιγραφή των ενεργειών στις οποίες οφείλει να προβεί ο ανάδοχος, προκειμένου να συμμορφωθεί, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της ανωτέρω όχλησης. Αν η προθεσμία που τάχθηκε με την ειδική όχληση, παρέλθει, χωρίς ο ανάδοχος να συμμορφωθεί, κηρύσσεται έκπτωτος μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας συμμόρφωσης.

Ο ανάδοχος δεν κηρύσσεται έκπτωτος για λόγους που ανάγονται σε υπαιτιότητα του φορέα εκτέλεσης της σύμβασης ή αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.

Στον ανάδοχο που κηρύσσεται έκπτωτος από τη σύμβαση επιβάλλονται, με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, το οποίο υποχρεωτικά καλεί τον ενδιαφερόμενο προς παροχή εξηγήσεων, αθροιστικά οι παρακάτω κυρώσεις:

α) ολική κατάπτωση της εγγύησης καλής εκτέλεσης της σύμβασης,

β) Επιπλέον, σε βάρος του αναδόχου μπορεί να επιβληθεί και προσωρινός αποκλεισμός του από το σύνολο των συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών των φορέων που εμπíπτουν στις διατάξεις του ν. 4412/2016, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις.

5.2.2. Αν οι υπηρεσίες παρασχεθούν από υπαιτιότητα του αναδόχου μετά τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης και μέχρι τη λήξη του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε, επιβάλλονται εις βάρος του ποινικές ρήτρες, με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής.

Οι ποινικές ρήτρες υπολογίζονται ως εξής:

α) για καθυστέρηση που περιορίζεται σε χρονικό διάστημα, το οποίο δεν υπερβαίνει το 50% της προβλεπόμενης συνολικής διάρκειας της σύμβασης ή σε περίπτωση τμηματικών/ενδιάμεσων προθεσμιών της αντίστοιχης προθεσμίας επιβάλλεται ποινική ρήτρα 2,5% επί της συμβατικής αξίας χωρίς ΦΠΑ των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν εκπρόθεσμα,

β) για καθυστέρηση που υπερβαίνει το 50% επιβάλλεται ποινική ρήτρα 5% χωρίς ΦΠΑ επί της συμβατικής αξίας των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν εκπρόθεσμα,

γ) οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών είναι ανεξάρτητες από τις επιβαλλόμενες για υπέρβαση της συνολικής διάρκειας της σύμβασης και δύνανται να ανακαλούνται με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, αν οι υπηρεσίες που αφορούν στις ως άνω τμηματικές προθεσμίες παρασχεθούν μέσα στη συνολική της διάρκεια και τις εγκεκριμένες παρατάσεις αυτής και με την προϋπόθεση ότι το σύνολο της σύμβασης έχει εκτελεστεί πλήρως,

Το ποσό των ποινικών ρητρών αφαιρείται/συμψηφίζεται από/με την αμοιβή του αναδόχου.

Η επιβολή ποινικών ρητρών δεν στερεί από την αναθέτουσα αρχή το δικαίωμα να κηρύξει τον ανάδοχο έκπτωτο.

5.3 Διοικητικές προσφυγές κατά τη διαδικασία εκτέλεσης των συμβάσεων

Ο ανάδοχος μπορεί κατά των αποφάσεων που επιβάλλουν εις βάρος του κυρώσεις, δυνάμει των όρων των άρθρων 5.2 (Κήρυξη οικονομικού φορέα εκπτώτου - Κυρώσεις), 6.2. (Διάρκεια σύμβασης), 6.4. (Απορριψη παραδοτέων – αντικατάσταση), καθώς και κατ' εφαρμογή των συμβατικών όρων, να ασκήσει προσφυγή για λόγους νομιμότητας και ουσίας ενώπιον του φορέα που εκτελεί τη σύμβαση, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία (30) ημερών από την ημερομηνία της κοινοποίησης ή της πλήρους γνώσης της σχετικής απόφασης. Η εμπρόθεσμη άσκηση της προσφυγής αναστέλλει τις επιβληθείσες κυρώσεις. Επί της προσφυγής αποφασίζει το αρμοδίως αποφαινόμενο όργανο, ύστερα από γνωμοδότηση του προβλεπόμενου στο τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παραγράφου 11 του άρθρου 221 ν.4412/2016 οργάνου, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την άσκησή της, άλλως θεωρείται ως σιωπηρώς απορριφθείσα. Κατά της απόφασης αυτής δεν χωρεί η άσκηση άλλης οποιασδήποτε φύσης διοικητικής προσφυγής. Αν κατά της απόφασης που επιβάλλει κυρώσεις δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα η προσφυγή ή αν αυτή απορριφθεί από το αποφαινόμενο αρμοδίως όργανο, η απόφαση καθίσταται οριστική. Αν ασκηθεί εμπρόθεσμα προσφυγή, αναστέλλονται οι συνέπειες της απόφασης μέχρι αυτή να οριστικοποιηθεί.

5.4 Δικαστική επίλυση διαφορών

Κάθε διαφορά μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που προκύπτει από τη σύμβαση που συνάπτεται στο πλαίσιο της παρούσας Διακήρυξης, επιλύεται με την άσκηση προσφυγής ή αγωγής στο Διοικητικό Εφετείο της Περιφέρειας στην οποία εκτελείται η σύμβαση, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις παρ. 1 έως και 6 του άρθρου 205Α του ν. 4412/2016. Πριν την άσκηση της προσφυγής στο Διοικητικό Εφετείο τηρείται υποχρεωτικά η ενδικοφανής διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 205 του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 5.3 της παρούσας, διαφορετικά η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Αν ο ανάδοχος της σύμβασης είναι κοινοπραξία, η προσφυγή ασκείται είτε από την ίδια είτε από όλα τα μέλη της. Δεν απαιτείται η τήρηση ενδικοφανούς διαδικασίας αν ασκείται από τον ενδιαφερόμενο αγωγή, στο δικόγραφο της οποίας δεν σωρεύεται αίτημα ακύρωσης ή τροποποίησης διοικητικής πράξης ή παράλειψης.

6. ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

6.1 Παρακολούθηση της σύμβασης

6.1.1. Η παρακολούθηση της εκτέλεσης της σύμβασης και η διοίκηση αυτής θα διενεργηθεί από την Επιτροπή Παρακολούθησης της σύμβασης η οποία και θα εισηγείται στην Αναθέτουσα Αρχή για όλα τα ζητήματα που αφορούν στην προσήκουσα εκτέλεση όλων των όρων της σύμβασης και στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων του αναδόχου, στη λήψη των επιβεβλημένων μέτρων λόγω μη τήρησης των ως άνω όρων και ιδίως για ζητήματα που αφορούν σε τροποποίηση του αντικειμένου και παράταση της διάρκειας της σύμβασης, υπό τους όρους του άρθρου 132 του ν. 4412/2016.

6.1.2. Η αρμόδια υπηρεσία μπορεί, με απόφασή της να ορίζει για την παρακολούθηση της σύμβασης ως επόπτη με καθήκοντα εισηγητή υπάλληλο της υπηρεσίας. Με την ίδια απόφαση δύνανται να ορίζονται και άλλοι υπάλληλοι της αρμόδιας υπηρεσίας ή των εξυπηρετούμενων από τη σύμβαση φορέων, στους οποίους ανατίθενται επιμέρους καθήκοντα για την παρακολούθηση της σύμβασης. Σε αυτή την περίπτωση ο επόπτης λειτουργεί ως συντονιστής.

Τα καθήκοντα του επόπτη είναι, ενδεικτικά, η πιστοποίηση της εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης, καθώς και ο έλεγχος της συμμόρφωσης του αναδόχου με τους όρους της σύμβασης. Με εισήγηση του επόπτη η υπηρεσία που διοικεί τη σύμβαση μπορεί να απευθύνει έγγραφα με οδηγίες και εντολές προς τον ανάδοχο, σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης.

6.2 Διάρκεια σύμβασης

6.2.1. Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε τριάντα (30) μήνες, από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης και όχι πέραν της 30 Απριλίου 2029.

Για τα επιμέρους στάδια υποβολής των παραδοτέων ορίζονται τμηματικές /ενδιάμεσες προθεσμίες ως εξής:

Φάση Α: συνολική διάρκεια πέντε (5) μήνες (από την υπογραφή της σύμβασης)

Φάση Β: συνολική διάρκεια δέκα (10) μήνες (με εκκίνηση την ολοκλήρωση της Φάσης Α)

Φάση Γ: συνολική διάρκεια δώδεκα (12) μήνες (με εκκίνηση την ολοκλήρωση της Φάσης Β)

Φάση Δ: συνολική διάρκεια τρεις (3) μήνες και όχι πέραν της 30/04/2029 (με εκκίνηση την ολοκλήρωση της Φάσης Γ).

6.2.2. Η συνολική διάρκεια της σύμβασης μπορεί να παρατείνεται με αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής μέχρι το 50% αυτής, ύστερα από σχετικό αίτημα του αναδόχου που υποβάλλεται πριν από τη λήξη της διάρκειάς της, σε αντικειμενικά δικαιολογημένες περιπτώσεις που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου. Εάν λήξει η συνολική διάρκεια της σύμβασης, χωρίς να υποβληθεί εγκαίρως αίτημα παράτασης ή, εάν λήξει η παραταθείσα, κατά τα ανωτέρω, διάρκεια, χωρίς να υποβληθούν στην αναθέτουσα αρχή τα παραδοτέα της σύμβασης, ο ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος. Εάν οι υπηρεσίες παρασχεθούν, από υπαιτιότητα του αναδόχου, μετά τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης και μέχρι τη λήξη του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε, επιβάλλονται εις βάρος του ποινικές ρήτρες, σύμφωνα με το άρθρο 218 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 5.2.2 της παρούσας.

6.3 Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης

6.3.1 Η παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων γίνεται από επιτροπή παραλαβής που συγκροτείται, σύμφωνα με την παρ. 3 και την περ. δ' της παραγράφου 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, κατά τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο Παράρτημα Ι της παρούσας.

6.3.2 Κατά τη διαδικασία παραλαβής διενεργείται ο απαιτούμενος έλεγχος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη σύμβαση, μπορεί δε να καλείται να παραστεί και εκπρόσωπος του αναδόχου. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η επιτροπή παραλαβής: α) είτε παραλαμβάνει τις σχετικές υπηρεσίες ή παραδοτέα, εφόσον καλύπτονται οι απαιτήσεις της σύμβασης χωρίς έγκριση ή απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, β) είτε

εισηγείται την παραλαβή με παρατηρήσεις ή την απόρριψη των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και σε τμηματικές παραλαβές.

6.3.3 Εάν η επιτροπή παραλαβής κρίνει ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες ή τα παραδοτέα δεν ανταποκρίνονται πλήρως στους όρους της σύμβασης, συντάσσει πρωτόκολλο προσωρινής παραλαβής, στο οποίο αναφέρει τις παρεκκλίσεις που διαπιστώθηκαν από τους όρους της σύμβασης, και γνωμοδοτεί ως προς το εάν οι αναφερόμενες παρεκκλίσεις επηρεάζουν την καταλληλότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων και συνεπώς εάν μπορούν οι τελευταίες να καλύψουν τις σχετικές ανάγκες.

6.3.4 Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου ορίζονται τα ακόλουθα:

α) Στην περίπτωση που διαπιστωθεί, με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου, ότι δεν επηρεάζεται η καταλληλότητα, μπορεί να εγκριθεί η παραλαβή των οικείων υπηρεσιών ή παραδοτέων, με έκπτωση επί της συμβατικής αξίας, η οποία πρέπει να είναι ανάλογη προς τις διαπιστωθείσες παρεκκλίσεις. Μετά την έκδοση της ως άνω απόφασης, η επιτροπή παραλαβής υποχρεούται να προβεί στην οριστική παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων της σύμβασης και να συντάξει σχετικό πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην απόφαση.

β) Εάν, με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου, διαπιστωθεί ότι επηρεάζεται η καταλληλότητα, απορρίπτονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες ή τα παραδοτέα, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 220.

6.3.5 Εάν παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του παραδοτέου από τον οικονομικό φορέα και δεν έχει εκδοθεί πρωτόκολλο παραλαβής της παραγράφου 2 ή πρωτόκολλο με παρατηρήσεις της παραγράφου 3, θεωρείται ότι η παραλαβή έχει συντελεστεί αυτοδίκαια.

6.3.6 Ανεξάρτητα από την, κατά τα ανωτέρω, αυτοδίκαιη παραλαβή και την πληρωμή του αναδόχου, πραγματοποιούνται οι προβλεπόμενοι από τη σύμβαση έλεγχοι από επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου, στην οποία δεν μπορεί να συμμετέχουν ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής της παραγράφου 6.3.1. Η παραπάνω επιτροπή παραλαβής προβαίνει σε όλες τις διαδικασίες παραλαβής που προβλέπονται από τη σύμβαση και συντάσσει τα σχετικά πρωτόκολλα. Οι εγγυητικές επιστολές προκαταβολής και καλής εκτέλεσης δεν επιστρέφονται πριν την ολοκλήρωση όλων των προβλεπόμενων από τη σύμβαση ελέγχων και τη σύνταξη των σχετικών πρωτοκόλλων. Οποιαδήποτε ενέργεια που έγινε από την αρχική επιτροπή παραλαβής, δεν λαμβάνεται υπόψη.

6.4 Απόρριψη παραδοτέων – Αντικατάσταση

Σε περίπτωση οριστικής απόρριψης ολόκληρου ή μέρους των παρεχόμενων υπηρεσιών ή /και παραδοτέων με έκπτωση επί της συμβατικής αξίας, με απόφαση της αναθέτουσας αρχής, ύστερα από γνωμοδότηση της επιτροπής παραλαβής, μπορεί να εγκρίνεται αντικατάσταση των υπηρεσιών ή/και παραδοτέων αυτών με άλλα, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, μέσα σε τακτή προθεσμία που ορίζεται από την απόφαση αυτή. Εάν η αντικατάσταση γίνεται μετά τη λήξη της συνολικής διάρκειας της σύμβασης, η προθεσμία που ορίζεται για την αντικατάσταση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του 25% της συνολικής διάρκειας της σύμβασης, ο δε ανάδοχος υπόκειται σε ποινικές ρήτρες, σύμφωνα με το άρθρο 218 του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 5.2.2 της παρούσας, λόγω εκπρόθεσμης παράδοσης.

Αν ο ανάδοχος δεν αντικαταστήσει τις υπηρεσίες ή/και τα παραδοτέα που απορρίφθηκαν μέσα στην προθεσμία που του τάχθηκε και εφόσον έχει λήξει η συνολική διάρκεια, κηρύσσεται έκπτωτος και υπόκειται στις προβλεπόμενες κυρώσεις.

6.5 Αναπροσαρμογή τιμής

Δεν εφαρμόζεται στην παρούσα διακήρυξη.

6.6 Αντικατάσταση/ προσθήκη μελών ομάδας έργου κατά την εκτέλεση της σύμβασης

6.6.1. Εφόσον μετά τη σύναψη της σύμβασης παραστεί ανάγκη αντικατάστασης μέλους/μελών της Ομάδας Έργου, ο ανάδοχος υποβάλλει στην αναθέτουσα αρχή αίτημα αντικατάστασης, το οποίο υπόκειται στην έγκριση αυτής, κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής Παρακολούθησης-Παραλαβής. Στο πλαίσιο του σχετικού αιτήματος τα επαγγελματικά προσόντα των φυσικών προσώπων που θα αντικαταστήσουν εκείνα τα οποία προτάθηκαν και αξιολογήθηκαν κατά την υποβολή της προσφοράς του Αναδόχου, πρέπει να είναι τουλάχιστον ισοδύναμα. Εφόσον εγκριθεί το σχετικό αίτημα, ο ανάδοχος υποχρεούται να αντικαταστήσει το/ τα μέλος/ μέλη της Ομάδας Έργου, χωρίς πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση της αναθέτουσας αρχής και χωρίς μεταβολή των όρων πληρωμής. Η αντικατάσταση εκκινεί από την κοινοποίηση της εγκριτικής απόφασης της αναθέτουσας αρχής στον ανάδοχο.

6.6.2. Με τη ίδια ως άνω διαδικασία και τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, ο ανάδοχος δύναται να υποβάλει αίτημα για την προσθήκη μέλους/ μελών στην Ομάδα Έργου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού Αντικειμένου και Τεχνικές Προδιαγραφές (Τμήμα 1)

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP 4 Natura (LIFE16 IPE/GR/000002) και εφαρμόζοντας τις διατάξεις του νόμου 3937/2011 (Α'60), το ΥΠΕΝ έχει εκπονήσει Σχέδια Δράσης (ΣΔ) για είδη και οικοτόπους κοινοτικού ενδιαφέροντος, που εγκρίνονται μέσω Υπουργικών Αποφάσεων. Τα ΣΔ περιλαμβάνουν ολοκληρωμένες δράσεις και μέτρα προτεραιότητας, που πρέπει να υλοποιηθούν είτε σε τοπικό, είτε σε εθνικό επίπεδο. Στόχος τους είναι η βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των ειδών και των τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος (Οδηγίες 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ) που αναφέρονται σε αυτά.

Η παρούσα Διακήρυξη έχει ως αντικείμενο της εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος λεπιδόπτερου *Parnassius apollo* που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμόν οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68149/2156/2021 (ΦΕΚ Β' 3646) Υπουργική Απόφαση.

Πρόκειται για είδος ημερόβιου λεπιδόπτερου με εξειδικευμένες οικολογικές απαιτήσεις (ολιγοφάγο και μονοκυκλικό). Η προνύμφη τρέφεται με τους οφθαλμούς και τα φύλλα των φυτών-ξενιστών του γένους *Sedum*. Το είδος διαβιεί σε ανοιχτές, ηλιόλουστες περιοχές, όπως απόκρημνες βραχώδεις πλαγιές, αλπικά και υποαλπικά λιβάδια. Στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψόμετρα από 650 έως 2400 μέτρα. Οι υποπληθυσμοί του εμφανίζουν διακεκομμένη κατανομή και γεωγραφική απομόνωση σε μικρές ψηφίδες ενδιαίτηματος και είναι ευάλωτοι στις περιβαλλοντικές αλλαγές.

Η κατάσταση διατήρησης του *Parnassius apollo* στην Ελλάδα είναι μη ικανοποιητική και οι υποπληθυσμοί του παρουσιάζουν μειούμενη τάση (U1-). Οι κύριες πιέσεις που αντιμετωπίζει περιλαμβάνουν την απώλεια και τον κατακερματισμό των ενδιαιτημάτων του λόγω ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, όπως οι αλλαγές στις χρήσεις γης, η εγκατάλειψη της παραδοσιακής εκτατικής κτηνοτροφίας, η διάνοιξη δρόμων και η εγκατάσταση μονάδων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η κλιματική αλλαγή, με τα ακραία καιρικά φαινόμενα, αποτελεί επίσης σημαντική απειλή για την επιβίωση του είδους. Επιπλέον, το είδος αντιμετωπίζει από το παρελθόν το πρόβλημα της (συχνά παράνομης) συλλογής.

Για τη μακροχρόνια διατήρηση του είδους απαιτείται η διασφάλιση επαρκούς έκτασης ενδιαιτημάτων αλλά και καλής ποιότητας και επάρκεια πόρων, όπως τα φυτά-ξενιστές και οι πηγές νέκταρ, καθώς και η διατήρηση της συνδεσιμότητας μεταξύ των ενδιαιτημάτων. Η εφαρμογή δράσεων διατήρησης σε περιοχές υψηλής προτεραιότητας, όπως οι ορεινές περιοχές της Ελλάδας, είναι κρίσιμη για την προστασία και επιβίωσή του.

Το ΕΣΔ αποσκοπεί στη βελτίωση της Κατάστασης Διατήρησης του *Parnassius apollo* μέσα από τη λήψη μέτρων για τη αύξηση του πληθυσμού και τη βελτίωση και διατήρηση της ποιότητας των ενδιαιτημάτων σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

Το ΕΣΔ καθορίζει πέντε ειδικούς στόχους:

1. τη βελτίωση της πληθυσμιακής κατάστασης του είδους σε εθνικό επίπεδο και την επίτευξη ανοδικής πληθυσμιακής τάσης,
2. την επίτευξη καλού βαθμού διατήρησης των ενδιαιτημάτων των πληθυσμών εντός των περιοχών του δικτύου Natura 2000,
3. την επίτευξη ικανής έκτασης και καταλληλότητας των ενδιαιτημάτων στο σύνολο της περιοχής εξάπλωσής του,
4. τη διασφάλιση συνδεσιμότητας μεταξύ των επιμέρους περιοχών εξάπλωσης του είδους (εντός και εκτός δικτύου Natura 2000),
5. τη διατήρηση του εύρους εξάπλωσης ώστε να διασφαλίζεται η μακροχρόνια επιβίωση του είδους.

Στο Παράρτημα II της υπ' αριθμ. 68149/2156/2021 Υπουργικής Απόφασης καταγράφεται Πρόγραμμα Υλοποίησης των δράσεων του ΕΣΔ που περιλαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις που έχουν αξιολογηθεί από ειδικούς και έχουν επιλεγθεί για προτεραιότητα εφαρμογής.

Οι προτεινόμενες δράσεις δομούνται στα ακόλουθα πέντε πακέτα εργασίας:

- ΠΕ 1 - Δράσεις απόκτησης και εμπλουτισμού γνώσης για την οικολογία, τις πιέσεις και τις απειλές στο είδος,
- ΠΕ 2 - Δράσεις διαχείρισης και διατήρησης των ενδιαιτημάτων και των πληθυσμών,
- ΠΕ 3 - Βελτίωση, ενίσχυση και θέσπιση θεσμικού πλαισίου προστασίας και βελτίωση βαθμού συμμόρφωσης σε αυτό,
- ΠΕ 4 - Μέτρα - Δράσεις εκπαίδευσης, ενημέρωσης,
- ΠΕ 5 - Οριζόντιες Δράσεις διαχείρισης.

Οι επιμέρους δράσεις εφαρμόζονται στις περιοχές εντός της κατανομής του *Parnassius apollo*, με έμφαση στις περιοχές του δικτύου NATURA 2000 καθώς και σε ορισμένες περιορισμένες θέσεις εκτός του δικτύου NATURA 2000. Στην Ελλάδα οι υποπληθυσμοί του *Parnassius apollo* εντοπίζονται κυρίως στους ορεινούς όγκους της Πίνδου, τα βουνά της Δυτικής Μακεδονίας και της Στερεάς Ελλάδας, τον Όλυμπο, τη Ροδόπη και τη ΒΔ Πελοπόννησο. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΣΔ, σημαντικοί υποπληθυσμοί παρατηρούνται στις περιοχές του Μετσόβου, του Ολύμπου, του Σμόλικα και του Γράμμου. Υπογραμμίζεται, επίσης, ότι η Βόρεια Πίνδος, τα Τζουμέρκα, ο Βαρνούντας, η Ροδόπη και ο Ερύμανθος έχουν χαρακτηριστεί ως Κύριες Περιοχές για τις Πεταλούδες (Prime Butterfly Areas) σε ευρωπαϊκό επίπεδο λόγω του υψηλού αριθμού προστατευόμενων και απειλούμενων ειδών λεπιδοπτέρων που φιλοξενούν.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω, το Πράσινο Ταμείο προκηρύσσει την εκπόνηση της υπηρεσίας «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για το είδος λεπιδοπτέρου *Parnassius apollo*».

Η παρακολούθηση της εκτέλεσης του ΕΣΔ υλοποιείται από το Πράσινο Ταμείο σε συνεργασία με το Τμήμα Προστατευόμενων Περιοχών (ΤΠΠ) της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.), καθώς και με τις συναρμόδιες υπηρεσίες και εμπλεκόμενους φορείς, κατά περίπτωση.

Η υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης απαιτεί την ενεργό συμμετοχή και συνεργασία των αρμόδιων φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, της κοινωνίας των πολιτών και λοιπών ενδιαφερομένων φορέων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η βέλτιστη αποτελεσματικότητα και βιωσιμότητα των προτεινόμενων μέτρων.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη διακρίνονται στις ομάδες ή τους φορείς που εμπλέκονται στον σχεδιασμό, εφαρμογή και παρακολούθηση διαχειριστικών δράσεων ή έργων στις περιοχές παρουσίας του είδους, σε φορείς που ασκούν την αρμοδιότητα επίτησης και φύλαξης, στις αδειοδοτούσες αρχές, στις ομάδες ή τους φορείς που ασκούν δραστηριότητες οι οποίες δύναται να επηρεάζουν τη διατήρηση του είδους *Parnassius apollo* και στους φορείς ή τους ιδιώτες που κατέχουν δικαιώματα επί της γης ή επί των φυσικών πόρων.

2. ΠΑΚΕΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Το αντικείμενο της υπηρεσίας δομείται σε 5 Πακέτα εργασίας (ΠΕ) ως εξής:

ΠΕ 1 - ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΓΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ, ΤΙΣ ΠΙΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΠΕΙΛΕΣ ΣΤΟ ΕΙΔΟΣ

1.1 Έρευνα για το ενδιαίτημα

- α. Προσδιορισμός και εκτίμηση της επαρκούς έκτασης και της καταλληλότητας του ενδιαιτήματος,
- β. Παραγωγή χάρτη καταλληλότητας ενδιαιτημάτων,
- γ. Οριοθέτηση των Κρίσιμων Περιοχών του είδους.

Η δράση αποσκοπεί στη συλλογή των απαραίτητων δεδομένων και την ανάπτυξη εργαλείων για την κατανόηση των οικολογικών απαιτήσεων του *Parnassius apollo*, προκειμένου να αναπτυχθούν στοχευμένα μέτρα προστασίας και διαχείρισης.

Η δράση περιλαμβάνει τρία βασικά στάδια: (α) την εκτίμηση της επαρκούς έκτασης και ποιότητας του ενδιαιτήματος, (β) την παραγωγή χάρτη καταλληλότητας ενδιαιτημάτων και (γ) την οριοθέτηση των κρίσιμων περιοχών του είδους. Η αξιολόγηση της καταλληλότητας του ενδιαιτήματος θα συμβάλει στην κατανόηση της ικανότητάς του να υποστηρίξει υγιείς υποπληθυσμούς. Ο χάρτης που θα παραχθεί θα βοηθήσει στην αναγνώριση των καίριων περιοχών για τη διατήρηση και την επέκταση των υποπληθυσμών του *Parnassius apollo*, ενώ ο προσδιορισμός και η ιεράρχηση των κρίσιμων περιοχών του είδους θα επιτρέψει την καλύτερη στόχευση των μέτρων προστασίας και διαχείρισης.

Αρχικά προβλέπονται εργασίες πεδίου για τη συλλογή δεδομένων για τα ενδιαιτήματα του είδους. Οι εργασίες θα επικεντρωθούν σε περιοχές με αλπικά και υποαλπικά λιβάδια, διάκενα και όρια δασών καθώς και βραχώδεις πλαγιές με κατάλληλα ενδιαιτήματα. Θα συλλεχθούν στοιχεία για τις περιοχές παρουσίας του είδους, καθώς και δεδομένα για την κάλυψή τους από φυτά-ξενιστές (είδη του γένους *Sedum*) και πηγές νέκταρ (π.χ. άνθη *Carduus*). Θα συλλεχθούν ακόμα γεωχωρικά δεδομένα, όπως ψηφιακά υψομετρικά μοντέλα (DTM), χάρτες χρήσης γης και βλάστησης, χάρτες οδικού δικτύου και υδατορευμάτων, κλιματικά δεδομένα, όπως δεδομένα μέσης θερμοκρασίας και βροχόπτωσης, καθώς και δεδομένα ανθρωπογενούς δραστηριότητας.

Στη συνέχεια, θα χρησιμοποιηθούν γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών (GIS) και άλλα στατιστικά εργαλεία για την επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων και την ανάπτυξη μοντέλων κατανομής ειδών. Τα μοντέλα θα προσδιορίσουν τις πιο κατάλληλες περιοχές για τη διατήρηση και την επέκταση των υποπληθυσμών του είδους.

Με την ολοκλήρωση της ανάλυσης θα παραχθεί ένας χάρτης που παρουσιάζει τις περιοχές υψηλής, μέτριας και χαμηλής καταλληλότητας για το *Parnassius apollo*. Ο χάρτης θα παρέχει μια οπτική αναπαράσταση των πιο κατάλληλων ενδιαιτημάτων. Η ιεράρχηση των κρίσιμων περιοχών για τη διατήρηση και την ενίσχυση των υποπληθυσμών του *Parnassius apollo* θα βασιστεί στον καθορισμό σαφών κριτηρίων, όπως η (υψηλή) καταλληλότητα ενδιαιτήματος, η πληθυσμιακή πυκνότητα, η γεωγραφική συνδεσιμότητα, η παρουσία περιοχών με χαμηλή ανθρωπογενή δραστηριότητα, πιέσεις-απειλές κ.ά. Τα επιλεγθέντα κριτήρια θα εφαρμοστούν προκειμένου να προσδιοριστούν και να οριοθετηθούν οι κρίσιμες περιοχές για το είδος.

Ένα υποσύνολο των περιοχών που θα υποδειχθούν ως περισσότερο κατάλληλες θα ελεγχθούν μέσω επιτόπιων επισκέψεων και δειγματοληψιών για να διασφαλιστεί ότι τα μοντέλα αντανακλούν πραγματικές συνθήκες στο πεδίο. Βάσει των αποτελεσμάτων της επαλήθευσης, το μοντέλο και ο χάρτης θα προσαρμοστούν και θα βελτιωθούν για να παρέχουν την πιο ακριβή και χρήσιμη πληροφόρηση.

Υπογραμμίζεται ότι όλα τα δεδομένα πεδίου, καθώς και τα γεωχωρικά δεδομένα που θα χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή των χαρτών καταλληλότητας και την οριοθέτηση των κρίσιμων περιοχών του είδους θα παραδοθούν ως ένα ξεχωριστό ψηφιακό αρχείο βάσης δεδομένων μαζί με τα λοιπά παραδοτέα της δράσης.

Παραδοτέα της δράσης

1.1.1 Έκθεση μεθοδολογίας για τη μελέτη του ενδιαιτήματος του *Parnassius apollo*

Η έκθεση θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω ενότητες:

1. Εισαγωγή

- Σκοπός και στόχοι της έρευνας ενδιαιτήματος.
- Βασικές πληροφορίες για το είδος, τη βιολογία και την οικολογία του.

2. Μεθοδολογία

- **Συλλογή Δεδομένων:** παρουσίαση των πηγών που θα χρησιμοποιηθούν για τη συλλογή γεωχωρικών, κλιματικών, βιολογικών και ανθρωπογενών δεδομένων.
- **Τεχνικές γεωχωρικής ανάλυσης:** παρουσίαση των τεχνικών GIS, των στατιστικών εργαλείων και των μοντέλων χωρικής ανάλυσης που θα εφαρμοστούν για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των ενδιαιτημάτων.

- **Τεχνικές εργασιών πεδίου:** παρουσίαση των κριτηρίων επιλογής των θέσεων μελέτης, περιγραφή των μεθόδων δειγματοληψίας και των πρωτοκόλλων πεδίου.
- **Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:** παρουσίαση ενδεικτικού χρονοδιαγράμματος σχεδιασμού των επισκέψεων πεδίου.

3. Βιβλιογραφία

1.1.2 Έκθεση για το ενδιαίτημα του *Parnassius apollo*

Η έκθεση θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω ενότητες:

1. Εισαγωγή

- Σκοπός και στόχοι της έρευνας ενδιαιτήματος.
- Βασικές πληροφορίες για το είδος, τη βιολογία και την οικολογία του.

2. Μεθοδολογία

- **Συλλογή Δεδομένων:** περιγραφή των μεθόδων και των τεχνικών που χρησιμοποιήθηκαν για τη συλλογή γεωχωρικών, κλιματικών, βιολογικών και ανθρωπογενών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των πηγών αναφοράς των δεδομένων και της χωρικής ακρίβειας όταν αφορά γεωχωρικά δεδομένα.
- **Τεχνικές γεωχωρικής ανάλυσης:** παρουσίαση των τεχνικών GIS, των στατιστικών εργαλείων και των μοντέλων χωρικής ανάλυσης που εφαρμόστηκαν για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των ενδιαιτημάτων.
- **Τεχνικές εργασιών πεδίου:** παρουσίαση των κριτηρίων επιλογής των θέσεων μελέτης και περιγραφή τους, περιγραφή των μεθόδων δειγματοληψίας και των πρωτοκόλλων πεδίου.

3. Αξιολόγηση ενδιαιτήματος

- **Προσδιορισμός και Εκτίμηση Επαρκούς Έκτασης:** ανάλυση των δεδομένων για την εκτίμηση της έκτασης των κατάλληλων ενδιαιτημάτων.
- **Καταλληλότητα Ενδιαιτήματος:** αξιολόγηση της ποιότητας και της καταλληλότητας των ενδιαιτημάτων για την υποστήριξη βιώσιμων υποπληθυσμών.
- **Επαλήθευση και Προσαρμογές:** περιγραφή της διαδικασίας επαλήθευσης των αποτελεσμάτων.

4. Οριοθέτηση των Κρίσιμων Περιοχών

- **Κριτήρια Επιλογής:** καθορισμός των κριτηρίων για την επιλογή των κρίσιμων περιοχών (π.χ. υψηλή καταλληλότητα, πληθυσμιακή πυκνότητα, γεωγραφική συνδεσιμότητα).
- **Χάρτης Κρίσιμων Περιοχών:** παρουσίαση του χάρτη με τις οριοθετημένες κρίσιμες περιοχές.
- **Προτεινόμενα Μέτρα Προστασίας** για τη διαχείριση και την προστασία των κρίσιμων περιοχών.

5. Συμπεράσματα:

κύρια ευρήματα και συμπεράσματα της έρευνας.

6. Βιβλιογραφία

7. Παραρτήματα

- Πρωτόκολλα εργασιών πεδίου (συμπληρωμένα).
- Φωτογραφίες και χάρτες των θέσεων μελέτης.
- Ψηφιακή βάση δεδομένων.

Λοιπά Στοιχεία της δράσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ: α. τουλάχιστον τρεις εκ των εξής περιοχών Μέτσοβο (GR2130006), Γράμμος (GR1320002), Λάκμος (GR2130007), Ερύμανθος (GR2320008) για τη συλλογή δεδομένων από δειγματοληψίες πεδίου, β. περιοχές εντός εύρους εξάπλωσης για την παραγωγή χάρτη καταλληλότητας ενδιαιτημάτων και χάρτη οριοθέτησης κρίσιμων περιοχών.

1.2 Καταγραφή περιβαλλοντικών δεδομένων και χαρτογράφηση των θερμών/άνυδρων περιοχών για την απόκτηση γνώσης σχετικά με την επίδραση της κλιματικής αλλαγής.

Η δράση αποσκοπεί στη συλλογή και ανάλυση περιβαλλοντικών δεδομένων για την κατανόηση της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής στα ενδιαιτήματα και τους υποπληθυσμούς του *Parnassius apollo*.

Η προστασία των υποπληθυσμών του είδους από την κλιματική αλλαγή απαιτεί υγιείς, εύρωστους υποπληθυσμούς και επαρκή ενδιαιτήματα για να μπορούν να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες ή ακραίες συνθήκες. Η καταγραφή περιβαλλοντικών δεδομένων και η εκτίμηση της τρωτότητας και της

δυναμικής των υποπληθυσμών είναι αναγκαία για την ανάπτυξη μέτρων που θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα του είδους απέναντι στην κλιματική αλλαγή.

Σχετικά προβλέπεται η εγκατάσταση μετεωρολογικών σταθμών/καταγραφών (dataloggers) μετεωρολογικών δεδομένων για τη συλλογή δεδομένων θερμοκρασίας, υγρασίας και άλλων περιβαλλοντικών παραμέτρων σε επιλεγμένες περιοχές παρουσίας του *Parnassius apollo*. Οι σταθμοί/καταγραφείς θα τοποθετηθούν, κατά το δυνατό, σε στρατηγικά σημεία για να καλύψουν τις διάφορες οικολογικές ζώνες όπου εντοπίζεται το είδος και δεν καλύπτονται από υφιστάμενους μετεωρολογικούς σταθμούς. Τα δεδομένα θα συλλέγονται σε ετήσια βάση για να παρακολουθείται η μακροχρόνια τάση και η εποχική μεταβλητότητα. Δύναται επιπλέον να χρησιμοποιηθούν δεδομένα από υφιστάμενους μετεωρολογικούς σταθμούς του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών. Θα αναλύονται σε συνδυασμό με δεδομένα για τα χαρακτηριστικά των υποπληθυσμών του είδους, όπως π.χ. η φαινολογία (χρονικές φάσεις ανάπτυξης), η αναλογία φύλων και η πληθυσμιακή πυκνότητα. Επιπλέον, θα συσχετιστούν με το υδρολογικό καθεστώς των περιοχών για να χαρτογραφηθούν οι θερμές και άνυδρες περιοχές που επηρεάζονται περισσότερο από την κλιματική αλλαγή, χρησιμοποιώντας και σχετική υπάρχουσα βιβλιογραφία. Οι περιοχές αυτές θα αξιολογηθούν ως προς την ευαισθησία τους στην κλιματική αλλαγή, και θα ιεραρχηθούν οι κρίσιμες περιοχές που χρειάζονται άμεση προστασία και διαχείριση. Σχετικά θα αναπτυχθεί ένας χάρτης ιεράρχησης των υποπληθυσμών ως προς την ευαισθησία τους έναντι της κλιματικής αλλαγής.

Βάσει των αποτελεσμάτων της ανάλυσης, θα αναπτυχθούν μέτρα προσαρμογής για τους υποπληθυσμούς του *Parnassius apollo* έναντι ακραίων καιρικών φαινομένων. Επίσης, το παραδοτέο θα οργανώνει και θα περιγράφει αναλυτικά τα προτεινόμενα μέτρα, καθορίζοντας σαφείς και μετρήσιμους στόχους για την εφαρμογή τους.

Παραδοτέα της δράσης

1.2.1 Έκθεση μεθοδολογίας για τη μελέτη της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής στο *Parnassius apollo*

Η έκθεση θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω ενότητες:

1. Εισαγωγή

- Σκοπός και στόχοι της δράσης.
- Σύνοψη των δυνητικών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα ενδιαίτηματα και τους υποπληθυσμούς του *Parnassius apollo*.

2. Μεθοδολογία συλλογής και ανάλυσης δεδομένων

- Περιγραφή του δικτύου υφιστάμενων μετεωρολογικών σταθμών και παρουσίαση των νέων σταθμών/καταγραφών που θα εγκατασταθούν.
- Περιγραφή των δεδομένων που θα χρησιμοποιηθούν για την επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων.

3. Βιβλιογραφία

1.2.2 Έκθεση για την επίδραση της κλιματικής αλλαγής στο *Parnassius apollo*

Η έκθεση θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω ενότητες:

1. Εισαγωγή

- Σκοπός και στόχοι της δράσης.
- Σύνοψη των δυνητικών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα ενδιαίτηματα και τους υποπληθυσμούς του *Parnassius apollo*.

2. Μεθοδολογία συλλογής και ανάλυσης δεδομένων

- Περιγραφή του δικτύου μετεωρολογικών σταθμών/καταγραφών (υφιστάμενων και νέων) και των δεδομένων που συλλέγονται (θερμοκρασία, υγρασία, κ.λπ.).
- Περιγραφή των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν και των εργασιών επεξεργασίας και ανάλυσης δεδομένων, συσχέτιση των δεδομένων με τα χαρακτηριστικά των υποπληθυσμών του *Parnassius apollo* (π.χ. φαινολογία, αναλογία φύλων, πυκνότητα υποπληθυσμών).
- Αξιολόγηση των θερμών και άνυδρων περιοχών και της ευαισθησίας τους έναντι ακραίων καιρικών φαινομένων.

3. Αποτελέσματα

- Ιεράρχηση των κρίσιμων περιοχών για προστασία και διαχείριση.
- Περιγραφή και τεκμηρίωση μέτρων για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του είδους και των ενδιαιτημάτων του.

4. Συμπεράσματα: παρουσίαση των κύριων ευρημάτων της μελέτης.

5. Διαχειριστικά μέτρα: οργάνωση και περιγραφή των μέτρων ενίσχυσης της ανθεκτικότητας των υποπληθυσμών και των ενδιαιτημάτων του είδους απέναντι στην κλιματική αλλαγή. Περιλαμβάνει χρονοδιάγραμμα, πρόγραμμα παρακολούθησης και πίνακα δεικτών προόδου και αποτελεσμάτων, κοστολόγηση των δράσεων και βάση εκτίμησης κόστους.

6. Βιβλιογραφία

7. Παραρτήματα

- Χάρτης/ες θερμών/άνυδρων περιοχών.
- Χάρτης/ες κρίσιμων περιοχών.

Λοιπά Στοιχεία της δράσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ: περιοχές ευθύνης των Μ.Δ. Εθνικών Πάρκων Νέστου – Βιστωνίδας και Ροδόπης, Μ.Δ. Εθνικού Πάρκου Ολύμπου, Μ.Δ. Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου, Μ.Δ. Προστατευόμενων Περιοχών Ηπείρου, Μ.Δ. Εθνικών Πάρκων Παρνασσού, Οίτης και Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας, Μ.Δ. Εθνικού Πάρκου Χελμού – Βουραϊκού και Προστατευόμενων Περιοχών Βόρειας Πελοποννήσου.

ΠΕ 2 - ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ/ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

2.1 Δράσεις για τη διαχείριση της βόσκησης

α. Μελέτη για τον προσδιορισμό της βοσκοϊκανότητας σε λιβαδικά οικοσυστήματα με σημαντικούς πληθυσμούς του είδους,

β. Εφαρμογή κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων στις ψηφίδες ενδιαιτήματος όπου θα κριθεί απαραίτητο,

γ. Παραγωγή Οδηγού ορθών πρακτικών.

Η εγκατάλειψη της παραδοσιακής εκτατικής κτηνοτροφίας και η υπερβόσκηση έχουν οδηγήσει σε σημαντική υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων του *Parnassius apollo*. Χωρίς σωστή διαχείριση, τα λιβάδια εξελίσσονται σε θαμνώδεις περιοχές, εμποδίζοντας την ανάπτυξη των φυτών-ξενιστών *Sedum*, απαραίτητων για την ωσαπόθεση των θηλυκών πεταλούδων και τη θερμορύθμιση των προνυμφών, αλλά και των φυτών που παρέχουν νέκταρ στα ενήλικα. Η διατήρηση και βελτίωση των ενδιαιτημάτων μέσω στοχευμένων μέτρων βόσκησης είναι κρίσιμη για την επιβίωση των υποπληθυσμών του είδους.

Η σωστή βοσκοφόρτωση και η επιλογή των κατάλληλων φυλών και ειδών θηλαστικών, συμβάλλει στη διατήρηση των ανοιχτών λιβαδικών εκτάσεων και την αποφυγή της υπερβόσκησης, η οποία μειώνει τη διαθεσιμότητα ανθέων και προκαλεί υποβάθμιση των φυτών *Sedum*.

Για τον σκοπό αυτό προβλέπεται η σύνταξη μιας Μελέτης για τον προσδιορισμό της βοσκοϊκανότητας σε λιβαδικά οικοσυστήματα με σημαντικούς υποπληθυσμούς του είδους, με περιοχή εφαρμογής το όρος Λάκμος (Περιστέρη). Αρχικά θα συγκροτηθεί μια διεπιστημονική ομάδα, που θα αποτελείται από επιστήμονες κατάλληλων ειδικοτήτων όπως ενδεικτικά εντομολόγους, φυτοκοινωνιολόγους, δασολόγους και λιβαδοπόνους. Η ομάδα θα αναλάβει την εκτίμηση της βοσκοϊκανότητας, θα καθορίσει την επιθυμητή ένταση βόσκησης και τα βέλτιστα είδη και φυλές θηλαστικών για τη διατήρηση των ενδιαιτημάτων του *Parnassius apollo*. Για τον σκοπό αυτό θα οριοθετηθεί (π.χ. με περίφραξη) περιορισμένη έκταση για τη μέτρηση της παραγωγικότητας της φυτικής ύλης στο προστατευόμενο τμήμα και στο βοσκήσιμο τμήμα.

Στη συνέχεια θα γίνει εφαρμογή των ευρημάτων της μελέτης σε μια πιλοτική περιοχή του όρους Λάκμος. Σε περιοχές που έχουν υποβαθμιστεί λόγω υπερβόσκησης, θα δοκιμαστούν κάποια από τα προτεινόμενα μέτρα, πχ. η πιλοτική εφαρμογή εποχικού αποκλεισμού των βόσκοντων ζώων ή η ρύθμιση της βοσκοφόρτωσης. Η παρακολούθηση της υλοποίησης της δράσης θα γίνεται μέσω της καταγραφής δεδομένων για την κατάσταση των ενδιαιτημάτων και των υποπληθυσμών του είδους πριν και μετά την εφαρμογή των μέτρων.

Τέλος, θα παραχθεί ένας Οδηγός Ορθών Πρακτικών για τη διαχείριση βόσκησης στις περιοχές παρουσίας του είδους. Ο Οδηγός θα παρέχει συγκεκριμένες οδηγίες για τη βέλτιστη ένταση βόσκησης, την επιλογή των ειδών και φυλών βοσκόντων ζώων και συγκεκριμένες οδηγίες για τη βέλτιστη διατήρηση της καταλληλότητας και ποιότητας των ενδιαιτημάτων του *Parnassius apollo* μέσω της βόσκησης.

2.1.1 Μελέτη βοσκοϊκανότητας

Η μελέτη θα περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

1. **Εισαγωγή:** σκοπός και στόχοι της δράσης.
2. **Φυσιογραφικά δεδομένα**
 - **Μορφολογικά Χαρακτηριστικά:** ανάλυση του ανάγλυφου και της τοπογραφίας.
 - **Κλιματολογικά - Μετεωρολογικά Στοιχεία:** κλιματικές συνθήκες και μετεωρολογικά δεδομένα.
 - **Υδρολογικά Στοιχεία:** υδάτινοι πόροι και υδρολογικό καθεστώς.
 - **Γεωλογικά Στοιχεία:** γεωλογική δομή και σύνθεση εδαφών.
3. **Οδικό Δίκτυο:** χαρτογράφηση του οδικού δικτύου.
4. **Δεδομένα βλάστησης**
 - **Τύποι βλάστησης:** περιγραφή και ανάλυση των τύπων βλάστησης στην περιοχή.
 - **Χρήσεις γης:** περιγραφή των χρήσεων γης στην περιοχή.
5. **Βοσκοτόπια – Βοσκοϊκανότητα - Βοσκοφόρτωση**
 - **Βοσκοτόπια:** γενική περιγραφή και σημασία των βοσκοτόπων.
 - **Λιβαδική Κατάσταση:** αξιολόγηση της ποιότητας του βοσκοτόπου.
 - **Πρακτικές βόσκησης:** τύποι ζώων, μέγεθος κοπαδιού, ζωικό κεφάλαιο, εποχιακή χρήση των λιβαδιών.
 - **Παραγωγή Βοσκήσιμης Ύλης:** εκτίμηση παραγωγικότητας.
 - **Βοσκοϊκανότητα:** προσδιορισμός της ικανότητας βόσκησης των εκτάσεων.
 - **Βοσκοφόρτωση:** προτεινόμενη εφαρμογή και αναπροσαρμογή της βόσκησης.
6. **Συμπεράσματα:** σύνοψη κύριων σημείων της μελέτης.
7. **Βιβλιογραφία**

2.1.2 Έκθεση αποτελεσματικότητας διαχειριστικών μέτρων

Η έκθεση θα αποτελείται τουλάχιστον από τις παρακάτω ενότητες:

1. **Εισαγωγή:** σκοπός και στόχοι έκθεσης και ανάλυση της ανάγκης για διαχειριστικά μέτρα στις επιλεγμένες περιοχές.
2. **Υλοποίηση μέτρων:** αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης, αναλυτική περιγραφή περιοχών εφαρμογής και διαχειριστικών μέτρων που υλοποιήθηκαν.
3. **Αξιολόγηση αποτελεσμάτων**
 - Αναλυτική περιγραφή των δεδομένων για την κατάσταση των ενδιαιτημάτων και των υποπληθυσμών του *Parnassius apollo* πριν και μετά την εφαρμογή των μέτρων.
 - Συνολική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων.
 - Περιγραφή των προβλημάτων που αντιμετωπίστηκαν και των παρεμβάσεων για την επίλυση τους.
4. **Συμπεράσματα και Προτάσεις**
 - Ανακεφαλαίωση των βασικών ευρημάτων της δράσης.
 - Συστάσεις για την ενσωμάτωση των βέλτιστων πρακτικών στα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης.

Παραρτήματα

- Χάρτες των περιοχών εφαρμογής των μέτρων.
- Αναλυτικά δεδομένα πεδίου και πρωτόκολλα παρακολούθησης.
- Φωτογραφίες και γραφήματα για την απεικόνιση των αποτελεσμάτων.

2.1.3 Οδηγός ορθών πρακτικών

Ο Οδηγός Ορθών Πρακτικών για τη διαχείριση της βόσκησης και τη διατήρηση των ενδιαιτημάτων του *Parnassius apollo* απευθύνεται στις αρμόδιες υπηρεσίες διαχείρισης δασικών, λιβαδικών οικοσυστημάτων και βοσκοτόπων σε συνεργασία με τους τοπικούς κτηνοτρόφους. Θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω ενότητες:

1. **Εισαγωγή:** σκοπός και στόχοι του οδηγού, περιγραφή της σημασία της διαχείρισης της βόσκησης στη διατήρησης των υποπληθυσμών του *Parnassius apollo*.
2. **Χαρακτηριστικά λιβαδιού προς διατήρηση μέσω βόσκησης**
 - Χαρακτηριστικά μικροενδιαιτήματος του *Parnassius apollo* προς διατήρηση στο λιβάδι.
 - Εύρος τιμών ύψους βλάστης που πρέπει να διατηρείται για το είδος.
3. **Επιλογή Ειδών και Φυλών Βοσκόντων Ζώων**
 - Ανάλυση των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων των διαφόρων ειδών και φυλών ζώων για βόσκηση (π.χ. πρόβατα, αίγες).
 - Συστάσεις για την επιλογή των ζώων ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του λιβαδιού και τις ανάγκες του *Parnassius apollo*.
4. **Εφαρμογή Αγροπεριβαλλοντικών Μέτρων**
 - Περιγραφή των απαραίτητων αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη διατήρηση των ενδιαιτημάτων.
 - Μεθοδολογίες για την εφαρμογή των μέτρων και παρακολούθηση της αποτελεσματικότητάς τους.
5. **Βιβλιογραφία**

Η δράση περιλαμβάνει τη σύνταξη, παραγωγή και διάθεση του Οδηγού Ορθών Πρακτικών σε μορφή ενημερωτικού booklet. Επισημαίνεται ότι το κείμενο και η εικονογραφία θα ελεγχθεί από την Ομάδα Εργασίας του Έργου η οποία θα δώσει και την έγκριση στην τελική μορφή του υλικού που θα παραχθεί. Το εγχειρίδιο θα παραχθεί σε έντυπη μορφή ενημερωτικού booklet: τουλάχιστον 8 σέλιδο, σε τετραχρωμία και διάσταση A5, σε 400 τμχ. Θα διατίθεται επίσης ελεύθερα σε μορφή ψηφιακού αρχείου pdf. Το εγχειρίδιο θα παραδοθεί στους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες των εκπαιδευτικών εργαστηρίων (βλ. ΜΔΠΠ και Δασική Υπηρεσία) και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

Λοιπά Στοιχεία της δράσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ: α) όρος Λάκμος (GR2130007) για τη μελέτη βοσκοϊκανότητας και εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων, β) περιοχές εντός εύρους εξάπλωσης για τον Οδηγό Ορθών Πρακτικών.

2.2 Δράσεις για τη διατήρηση διάκενων

- α. Προσδιορισμός των κατάλληλων χαρακτηριστικών του ενδιαιτήματος και εκπόνηση δασοπονικής μελέτης,
- β. Πιλοτική εφαρμογή στοχευμένης υλοτομίας,
- γ. Ενσωμάτωση προδιαγραφών για τη διατήρηση της καταλληλότητας των ενδιαιτημάτων του είδους στα Διαχειριστικά Σχέδια Δασών

Η διατήρηση των ενδιαιτημάτων του *Parnassius apollo* σε περιοχές με υψηλή δασοκάλυψη, όπως τα δασικά οικοσυστήματα της Ροδόπης, είναι κρίσιμη για την επιβίωση του είδους. Τα διάκενα, δηλαδή τα ανοίγματα εντός των δασών, αποτελούν σημαντικά μικροενδιαιτήματα για το είδος. Οι πεταλούδες *Parnassius apollo* εξαρτώνται από αυτά τα διάκενα για την πρόσβαση στα φυτά-ξενιστές *Sedum*, την ωοαπόθεση και την ανάπτυξη των προνυμφών, καθώς και για την πρόσβαση σε τροφικές πηγές.

Η πιθανή μείωση της έκτασης των διάκενων λόγω φυσικών διεργασιών ή ανθρωπογενών παρεμβάσεων, μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές απώλειες τοπικών υποπληθυσμών του είδους. Τα διάκενα προσφέρουν επίσης το κατάλληλο μικροκλίμα που απαιτείται για την ανάπτυξη των προνυμφών και τη διατήρηση της θερμορύθμισής τους. Η έλλειψη επαρκούς ηλιακής ακτινοβολίας και η αύξηση της σκιάς από τα δένδρα μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την αναπαραγωγική ικανότητα και την επιβίωση του είδους.

Η εφαρμογή μέτρων για τη διατήρηση ή και την επέκταση των διάκενων είναι απαραίτητη για την προστασία και την ενίσχυση των υποπληθυσμών του *Parnassius apollo* στα δασικά οικοσυστήματα της Ροδόπης. Η δράση υλοποιείται μέσα από τρία κύρια στάδια:

Αρχικά προβλέπεται η εκπόνηση δασοπονικής μελέτης που θα καθορίσει τα απαραίτητα χαρακτηριστικά των διάκενων εντός των δασών για την επιβίωση και ευημερία του *Parnassius apollo*. Στο πλαίσιο της μελέτης θα εκτιμηθεί η υφιστάμενη κατάσταση των διάκενων στη Ροδόπη και θα αξιολογηθεί η έκταση και

η ποιότητά τους. Η μελέτη θα καταλήγει σε συγκεκριμένα μέτρα διαχείρισης για τη διατήρηση ή τη διεύρυνση των διάκενων, θα προσδιορίζει τις θέσεις, τα μέσα και θα παρέχει ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των μέτρων. Για τον σχεδιασμό των μέτρων θα πρέπει να υπάρξει συνεργασία με αρμόδιους φορείς (Δασικές Υπηρεσίες) και εμπλεκόμενους στη διαχείριση της περιοχής.

Το δεύτερο στάδιο της δράσης αφορά την πρακτική εφαρμογή των ευρημάτων της δασοπονικής μελέτης μέσω της υλοποίησης στοχευμένων μέτρων. Τα μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν ενδεικτικά εργασίες κλαδέματος, απομάκρυνσης άρρωστων δένδρων, αραίωση πυκνοφυτεμένων περιοχών για τη διατήρηση, την επέκταση, ή τη δημιουργία νέων ανοιγμάτων που θα βελτιώσουν την ανανέωση και παραγωγικότητα των δασικών εκτάσεων και θα ενισχύσουν ευρύτερα τη βιοποικιλότητα στην περιοχή. Σημειώνεται ότι οι εργασίες θα πρέπει να γίνουν με τρόπο που ελαχιστοποιεί τις αρνητικές επιπτώσεις στο οικοσύστημα και προστατεύει την ανάπτυξη φυτών-ξενιστών.

Το τρίτο στάδιο επικεντρώνεται στην πρόταση ενσωμάτωσης των προδιαγραφών και των πρακτικών που έχουν αναπτυχθεί στα Διαχειριστικά Σχέδια Δασών, όπου ενδιαφέρει το είδος.

Παραδοτέα της δράσης

2.2.1 Δασοπονική μελέτη δράσεων διατήρησης διάκενων

Η Μελέτη θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω ενότητες:

1. **Εισαγωγή:** σκοπός και στόχοι της δράσης.
 2. **Υφιστάμενη κατάσταση**
 - Χαρτογράφηση, αξιολόγηση, εκτίμηση της έκτασης και της ποιότητας των διάκενων.
 - Αξιολόγηση αναγκών του *Parnassius apollo*.
 3. **Μέτρα Διαχείρισης:**
 - Καθορισμός των χαρακτηριστικών που πρέπει να έχουν τα διάκενα για να υποστηρίζουν τους υποπληθυσμούς του είδους, όπως η παρουσία φυτών-ξενιστών του γένους *Sedum*.
 - Περιγραφή των μέτρων για τη διατήρηση ή τη διεύρυνση των διάκενων. Τα μέτρα θα συνοδεύονται από χαρτογράφηση, περιγραφή μέσων υλοποίησης και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.
 4. **Παρακολούθηση και Αξιολόγηση**
 - Περιγραφή των διαδικασιών για τη συστηματική παρακολούθηση των επιπτώσεων των υλοτομικών εργασιών στα διάκενα και στους υποπληθυσμούς του *Parnassius apollo*.
 - Μέθοδοι αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων.
 5. **Συμπεράσματα:** σύνοψη κύριων σημείων της μελέτης.
 6. **Βιβλιογραφία**
- Παραρτήματα**
- Χάρτες των περιοχών εφαρμογής των μέτρων.

2.2.2 Τελική έκθεση δράσεων διατήρησης διάκενων

Η τελική έκθεση θα αποτελείται τουλάχιστον από τις παρακάτω ενότητες:

1. **Εισαγωγή:** σκοπός και στόχοι έκθεσης και ανάλυση της ανάγκης για τη διατήρηση των διάκενων στις επιλεγμένες περιοχές.
2. **Μέτρα διαχείρισης**
 - Συνοπτική περιγραφή των μέτρων για τη διαχείριση των διάκενων.
 - Χαρτογράφηση των διάκενων.
3. **Αξιολόγηση αποτελεσμάτων**
 - Συνολική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διαχειριστικών μέτρων.
 - Αναλυτική περιγραφή των δεδομένων για την κατάσταση των ενδιαιτημάτων και των υποπληθυσμών του *Parnassius apollo* πριν και μετά την εφαρμογή των μέτρων.
 - Περιγραφή των προβλημάτων που αντιμετωπίστηκαν και των παρεμβάσεων για την επίλυση τους.
4. **Συμπεράσματα και Προτάσεις**
 - Σύνοψη των βασικών ευρημάτων της δράσης.
 - Συστάσεις για την ενσωμάτωση των βέλτιστων πρακτικών στα διαχειριστικά σχέδια των δασών.

Παραρτήματα

- Χάρτες των περιοχών εφαρμογής των μέτρων.
- Αναλυτικά δεδομένα πεδίου και πρωτόκολλα παρακολούθησης.
- Φωτογραφίες και γραφήματα για την απεικόνιση των αποτελεσμάτων.

Λοιπά Στοιχεία της δράσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ: τουλάχιστον μία περιοχή της Ροδόπης, όπως το Δάσος Φρακτού (GR114001), η Περιοχή Ελατιάς (GR1114003) και η Κούλα (GR1120003).

2.3 Δημιουργία μικροαποθέματος των φυτών-ξενιστών *Sedum* για την ενίσχυση του τοπικού πληθυσμού του είδους.

Η δημιουργία μικροαποθέματος φυτών-ξενιστών του γένους *Sedum* αποσκοπεί στην ενίσχυση του υποπληθυσμού του *Parnassius apollo* στην Κατάρα Μετσόβου λόγω της κρίσιμης σχέσης μεταξύ του είδους και αυτών των φυτών. Τα είδη του γένους *Sedum* αποτελούν τον κύριο ξενιστή για τις προνύμφες του είδους, παρέχοντας απαραίτητα θρεπτικά συστατικά για την ανάπτυξή τους. Η απώλεια ή η υποβάθμιση των φυσικών ενδιαιτημάτων οδηγεί σε μείωση της διαθεσιμότητας των φυτών του γένους *Sedum*, επηρεάζοντας αρνητικά τον πληθυσμό της πεταλούδας. Το μικροαπόθεμα θα προσφέρει έναν ασφαλή και ελεγχόμενο χώρο για την ανάπτυξη και αναπαραγωγή των φυτών, ενισχύοντας έτσι την επιβίωση και της πεταλούδας.

Η περιοχή της Κατάρας Μετσόβου επιλέγεται λόγω της οικολογικής της σημασίας και της δυνατότητας λειτουργίας της ως πηγή πληθυσμών για γειτονικές περιοχές. Για τη δημιουργία του μικροαποθέματος, αρχικά θα εντοπιστούν οι υπο-περιοχές που παρουσιάζουν υψηλή πυκνότητα του *Parnassius apollo*, και θα διεξαχθεί έρευνα πεδίου για τις συνθήκες εδάφους, κλίματος και υδρολογίας, καταγράφοντας την παρουσία και την υγεία των φυτών-ξενιστών του γένους *Sedum*. Κατόπιν ανάλυσης των δεδομένων θα καθοριστούν τα γεωγραφικά όρια της προτεινόμενης περιοχής μικροαποθέματος. Το μικροαπόθεμα θα οριοθετηθεί στο πεδίο και, εφόσον κριθεί απαραίτητο, θα τοποθετηθούν περιφράξεις ή/και ενημερωτικές πινακίδες για την προστασία των φυτών-ξενιστών από ανεπιθύμητες ανθρώπινες δραστηριότητες ή θα προταθούν άλλες δράσεις (π.χ. δράσεις ενημέρωσης και εκπαίδευσης). Δύναται επίσης να εξεταστεί πιθανή ανάγκη θεσμικής κατοχύρωσης του μικροαποθέματος.

Περιοδικές αξιολογήσεις στο πεδίο είναι αναγκαίες για να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων.

Παραδοτέα της δράσης

2.3.1 Έκθεση ανάπτυξης μικροαποθέματος φυτών-ξενιστών *Sedum*

Η έκθεση θα περιλαμβάνει τα εξής περιεχόμενα:

- 1. Εισαγωγή:** σκοπός, στόχοι και περιγραφή της ανάγκης για δημιουργία μικροαποθέματος για την ενίσχυση του πληθυσμού του *Parnassius apollo* και τη διατήρηση των φυτών-ξενιστών του γένους *Sedum*.
- 2. Πεδίο Εφαρμογής:** περιγραφή της περιοχής της Κατάρας Μετσόβου και των οικολογικών και γεωγραφικών συνθηκών που δημιουργούν κατάλληλα ενδιαιτήματα για το είδος.
- 3. Σχεδιασμός Μικροαποθέματος**
 - **Προσδιορισμός και Οριοθέτηση:** αξιολόγηση, προσδιορισμός και οριοθέτηση της περιοχής (χαρτογράφηση).
 - **Διαχείριση μικροαποθέματος:** περιγραφή των μέτρων διαχείρισης.
- 4. Παρακολούθηση και Αξιολόγηση**
 - **Σχέδιο Παρακολούθησης:** περιγραφή του ενεργειών για την παρακολούθηση των υποπληθυσμών του *Parnassius apollo* και την υγεία των φυτών-ξενιστών. Περιγραφή των μεθόδων και κριτηρίων αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των μέτρων διαχείρισης.
 - **Αποτελέσματα παρακολούθησης:** περιγραφή αποτελεσμάτων, προβλημάτων και τρόπων αντιμετώπισής τους. Αναφορά στα αποτελέσματα στους υποπληθυσμούς του *Parnassius apollo* και των φυτών-ξενιστών του γένους *Sedum*.

5. Συμπεράσματα και Προτάσεις: σύνοψη των κύριων ευρημάτων και προτάσεων για τη μελλοντική διαχείριση μικροαποθεμάτων του είδους. Διερεύνηση δυνατοτήτων επέκτασης της δράσης σε άλλες περιοχές με παρόμοια οικολογικά χαρακτηριστικά. Πρόταση θεσμικής κατοχύρωσης του μικρο-αποθέματος (εφόσον κριθεί απαραίτητο).

Παραρτήματα

- Χάρτες.
- Φωτογραφικό υλικό από την υφιστάμενη κατάσταση, τις δράσεις και την κατάσταση μετά τη δημιουργία του μικροαποθέματος.

Λοιπά Στοιχεία της δράσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ: Περιοχή Κατάρας Μετσόβου (GR2130006)

ΠΕ 3 - ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

3.1 Αξιολόγηση θεσμικού πλαισίου και προτάσεις βελτίωσης.

Η παράνομη συλλογή αποτελεί σοβαρή πίεση για το είδος *Parnassius apollo* καθώς αφαιρεί άτομα από τον πληθυσμό, μειώνοντας έτσι την αναπαραγωγική του ικανότητα και τη γενετική του ποικιλότητα. Οι μορφολογικές παραλλαγές μεταξύ των τοπικών υποπληθυσμών, όπως οι διαφορές στα σημάδια των φτερών και το μέγεθος, προσελκύουν συλλέκτες και εμπόρους. Οι παράνομοι συλλέκτες συχνά στοχεύουν σε ενήλικα άτομα ή και προνύμφες, τα οποία είναι κρίσιμα για τη διατήρηση και αύξηση του πληθυσμού.

Η πίεση από την παράνομη συλλογή κρίνεται υψηλής έντασης στην Ελλάδα, εξαιτίας της απουσίας αυστηρού ελεγκτικού μηχανισμού. Οι δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά και η εμπορία δειγμάτων σε ηλεκτρονικά καταστήματα καταδεικνύουν αυτήν την απειλή.

Η Ελλάδα είναι συμβαλλόμενο μέρος στη διεθνή συνθήκη CITES (Σύμβαση για το Διεθνές Εμπόριο των Απειλούμενων Ειδών Άγριας Πανίδας και Χλωρίδας). Ωστόσο, η έλλειψη επαρκούς επιτήρησης και επιβολής της νομοθεσίας καθιστά δύσκολο τον έλεγχο και την αποτροπή της παράνομης συλλογής, διακίνησης και εμπορίας του είδους, θέτοντας σε κίνδυνο τους υποπληθυσμούς του που είναι ήδη ευάλωτοι λόγω περιβαλλοντικών πιέσεων.

Στόχος της δράσης είναι η επίτευξη ενός συνεκτικού και αποτελεσματικού νομικού πλαισίου που θα προστατεύει αποτελεσματικά το είδος και θα διασφαλίζει τη δίκαιη και αποτελεσματική εφαρμογή των νόμων. Σχετικά προβλέπεται η ανάθεση υπηρεσιών παροχής νομικής υποστήριξης για την αξιολόγηση και βελτίωση του θεσμικού πλαισίου.

Θα πρέπει να εξεταστούν οι γενικές διατάξεις προστασίας και οι ειδικές διατάξεις που αφορούν σε προστατευόμενες περιοχές που περιλαμβάνουν το *Parnassius apollo* και τα ενδιαυτήματά του στα προστατευτέα αντικείμενα τους.

Στο πλαίσιο της δράσης θα εξεταστούν:

1. Το νομικό πλαίσιο, με έμφαση στη συνθήκη CITES και η σχετική νομολογία σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.
2. Οι θεσμικές διαδικασίες που αφορούν α) στη Φύλαξη (διαδικασίες για την προστασία και επιτήρηση των ορεινών περιοχών παρουσίας του *Parnassius apollo*, καθώς και η επιτήρηση του διαδικτύου), β) στον Έλεγχο (διοικητικό και προανακριτικό έλεγχο των παραβάσεων) και γ) στην Επιβολή κυρώσεων (διοικητικών και ποινικών κυρώσεων για παραβάσεις). Έμφαση θα δοθεί σε παραβάσεις σχετικές με την έρευνα, τη συλλογή χωρίς άδεια και την πώληση δειγμάτων.
3. Τα αναγκαία αποδεικτικά μέσα για την τεκμηρίωση παράνομων δραστηριοτήτων με έμφαση στην παράνομη έρευνα, συλλογή και πώληση δειγμάτων (βλ. υλικά αποδεικτικά στοιχεία όπως ηλεκτρονικά δεδομένα π.χ. φωτογραφίες σε κοινωνικά δίκτυα, μαρτυρίες κλπ.).

Η αξιολόγηση θα καθορίσει τα νομοθετήματα που χρειάζονται βελτιώσεις και θα προτείνει συγκεκριμένα μέτρα για την κάλυψη των κενών με στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της συνέπειας στην

εφαρμογή των νόμων που αφορούν την προστασία του είδους, προς την κατεύθυνση της επιβολής αποτρεπτικών ποινών και της καλύτερης εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Συγκεκριμένα, θα εξεταστούν:

- μέτρα βελτίωσης του νομικού πλαισίου, όπως προτάσεις για διόρθωση, επικαιροποίηση ή τροποποίηση άρθρων υφιστάμενων νόμων και υπουργικών αποφάσεων για την αποτελεσματική προστασία του είδους, ή έκδοση διευκρινιστικών εγκυκλίων, καθώς και
- μέτρα για τη βελτίωση της διοικητικής δομής, λειτουργίας ή των διοικητικών πρακτικών.

Η έκθεση θα πρέπει να καταλήγει σε συγκεκριμένες προτάσεις τροποποίησης της νομοθεσίας, των διοικητικών και ανακριτικών πρακτικών στην επικράτεια.

Παραδοτέα της δράσης

3.1.1 Έκθεση θεσμικού πλαισίου

Η έκθεση θα περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

1. **Εισαγωγή:** σκοπός, στόχοι και πεδίο εφαρμογής.

2. **Το νομικό καθεστώς**

- **Νομοθεσία και νομολογία:** επισκόπηση του εθνικού και ενωσιακού νομοθετικού πλαισίου καθώς και της σχετικής νομολογίας που αφορά την προστασία του είδους.
- **Διοικητικές Διαδικασίες:** επισκόπηση των διαδικασιών (α) Έκδοσης ερευνητικής άδειας, (β) Φύλαξης, γ) Ελέγχου και δ) Επιβολής κυρώσεων.
- **Αποδεικτικά μέσα:** επισκόπηση των αποδεικτικών μέσων για την τεκμηρίωση παραβάσεων κατά της άγριας ζωής. Ειδική αναφορά στη χρήση ψηφιακού υλικού των κοινωνικών δικτύων στην τεκμηρίωση περιβαλλοντικού εγκλήματος.

3. **Αξιολόγηση**

▪ **Νομικό καθεστώς**

- **Νομοθεσία:** αξιολόγηση υπάρχοντος νομικού πλαισίου.
- **Διοικητικές διαδικασίες:** αξιολόγηση των διοικητικών αρμοδιοτήτων που σχετίζονται με την προστασία του είδους και των ενδιαγημάτων του.
- **Κυρώσεις:** αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των ποινικών και διοικητικών κυρώσεων για πράξεις που βλάπτουν την άγρια ζωή με έμφαση στην παράνομη συλλογή, έρευνα, διακίνηση και πώληση δειγμάτων.

▪ **Συμπεράσματα:** αναγνώριση και ανάλυση των αδυναμιών και των κενών.

4. **Προτάσεις βελτίωσης**

- **Μέτρα βελτίωσης του νομικού πλαισίου (γενικά και ειδικά):** Προτάσεις για τη διόρθωση, επικαιροποίηση ή τροποποίηση άρθρων υφιστάμενων νόμων και υπουργικών αποφάσεων, προτάσεις για τη θέσπιση νέων νομοθετικών πρωτοβουλιών, εγκυκλίων κλπ. για την κάλυψη των κενών και των αδυναμιών του υπάρχοντος νομικού πλαισίου.
- **Μετρά βελτίωσης της διοικητικής δομής:** Προτάσεις για τη βελτίωση της διοικητικής δομής και λειτουργίας για την αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων προστασίας.

5. **Επίλογος**

- Σύνοψη των κύριων ευρημάτων της μελέτης.
- Προτάσεις για τα επόμενα βήματα που πρέπει να ληφθούν για τη βελτίωση της προστασίας του *Parnassius apollo*.

6. **Βιβλιογραφικές παραπομπές:** λίστα των νομοθετημάτων, κανονισμών και άλλων πηγών που χρησιμοποιήθηκαν στην ανάλυση και αξιολόγηση.

Λοιπά Στοιχεία της δράσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : όλη η επικράτεια

3.2 Βελτίωση συστημάτων ελέγχου παράνομης συλλογής δειγμάτων

Η βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών είναι αναγκαία για την αποτελεσματική πρόληψη και καταστολή της παράνομης έρευνας, συλλογής και πώλησης δειγμάτων του *Parnassius apollo*. Η έλλειψη συντονισμού και συνεργασίας δυσχεραίνει τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση αυτών των παράνομων δραστηριοτήτων, καθιστώντας δύσκολη την επιβολή της νομοθεσίας. Μέσα από μια ενιαία και συντονισμένη προσέγγιση, οι αρμόδιες υπηρεσίες μπορούν να μοιράζονται πληροφορίες και πόρους, να διεξάγουν πιο αποτελεσματικούς ελέγχους και να εξασφαλίσουν την επιβολή αυστηρών κυρώσεων, συμβάλλοντας έτσι στην προστασία του είδους και των ενδιαιτημάτων του.

Για τη βελτίωση της πρόληψης και της αντιμετώπισης περιστατικών παράνομης συλλογής δειγμάτων στο πεδίο προβλέπεται η εκπόνηση ενός Σχεδίου Φύλαξης του *Parnassius apollo*.

Στο Σχέδιο θα περιγράφονται αναλυτικά οι θεσμικές απαγορεύσεις, τα καθήκοντα των αρμόδιων υπηρεσιών (βλ. παραδοτέο 3.1.1), ο εξοπλισμός, τα διαθέσιμα μέσα, οι διαδρομές περιπολίας ανά περιοχή εφαρμογής της δράσης. Θα περιγράφονται ακόμη τεκμηριωμένα και αναλυτικά σενάρια άμεσης επέμβασης σε περιστατικά παράνομης συλλογής δειγμάτων στο πεδίο με αναφορά στις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων. Το Σχέδιο θα καταγράφει τις περιοχές υψηλού κινδύνου για παράνομη συλλογή δειγμάτων σε όλες τις περιοχές εξάπλωσης του *Parnassius apollo*, θα διακρίνει μεταξύ προστατευόμενων και μη προστατευόμενων περιοχών, προσδιορίζοντας τις αντίστοιχες αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς που πρέπει να συνεργαστούν.

Σημειώνεται ότι εντός Προστατευόμενων Περιοχών θα εξεταστεί η Συνεπικουρία στην εφαρμογή των Σχεδίων Φύλαξης των ΜΔΠΠ μέσω Μνημονίων Συνεργασίας με αρμόδιους φορείς (Αστυνομία, Θηροφυλακή), ενώ εκτός Προστατευόμενων Περιοχών θα εξεταστεί η υλοποίηση των μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης από τις υπάρχουσες αρμόδιες υπηρεσίες (Δασαρχεία, Θηροφυλακή, Σώμα Φύλαξης ΜΔΠΠ).

Το Σχέδιο Φύλαξης θα λαμβάνει υπόψη το σχετικό πρότυπο του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. (βλ. ν.4685/2020 και υπ' αριθμ. απόφαση 13721/17-05-2024, ΑΔΑ: ΨΑ5Α46ΜΑΖΤ-ΩΤΓ). Όλα τα παραδοτέα θα κοινοποιηθούν στον Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α, στη Δασική Υπηρεσία και τις λοιπές αρμόδιες αρχές και φορείς (βλ. Θηροφυλακή) για την πρόληψη της παράνομης συλλογής του είδους, όπως στις περιοχές Ροδόπης, Δυτικής Μακεδονίας, Πρεσπών, Ολύμπου, Τζουμέρκων, Οίτης, Παρνασσού και Ερυμάνθου.

3.2.1 Σχέδιο Φύλαξης του *Parnassius apollo*

Το Σχέδιο Φύλαξης θα περιέχει τις παρακάτω ενότητες:

1. **Εισαγωγή:** περιγραφή του σκοπού και των στόχων της μελέτης και του πεδίου εφαρμογής της.
2. **Θεσμικές Απαγορεύσεις και Καθήκοντα Υπηρεσιών**
 - **Νομικό Πλαίσιο:** αναφορά στις υπάρχουσες νομοθετικές διατάξεις και απαγορεύσεις που σχετίζονται με την προστασία του *Parnassius apollo*.
 - **Αρμοδιότητες Υπηρεσιών:** περιγραφή των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων.
3. **Μέτρα πρόληψης:** θα περιγράφονται γενικά μέτρα πρόληψης εντός και εκτός θεσμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών.
 - **Περιοχές Εφαρμογής:** καθορισμός των περιοχών υψηλού κινδύνου για παράνομη συλλογή δειγμάτων.
 - **Εξοπλισμός και Μέσα:** περιγραφή του απαραίτητου εξοπλισμού και των μέσων που απαιτούνται για την επιτήρηση και προστασία των περιοχών.
 - **Διαδρομές Περιπολίας:** περιγραφή των διαδρομών περιπολίας και των σημείων ελέγχου ανά περιοχή εφαρμογής.
4. **Μέτρα αντιμετώπισης:** θα περιγράφονται σενάρια και σχέδια για άμεση αντιμετώπιση περιστατικών.
 - **Πρωτόκολλα Επέμβασης:** σενάρια για άμεση επέμβαση σε περιπτώσεις παράνομης έρευνας και συλλογής, εντός και εκτός προστατευόμενων περιοχών, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών αναφοράς και των επιχειρησιακών μέτρων.
 - **Αρμοδιότητες:** καθορισμός και περιγραφή των αρμοδιοτήτων ανά περιοχή εφαρμογής.

5. **Συμπεράσματα:** παρουσίαση των κύριων ευρημάτων.

6. **Βιβλιογραφία**

7. **Παραρτήματα**

- Κατάλογος αρμόδιων υπηρεσιών και φορέων.

Λοιπά Στοιχεία της δράσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : όλη η επικράτεια

ΠΕ 4 – ΜΕΤΡΑ – ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

4.1 Εκπαίδευση του προσωπικού των ΜΔΠΠ και των Δασικών Υπηρεσιών

και άλλων φορέων για τη βιολογία και την οικολογία του είδους, τη συλλογή δεδομένων πεδίου και την καταγραφή πιέσεων και απειλών.

Η δράση αποσκοπεί στη βελτίωση των δεξιοτήτων του προσωπικού των Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ), της Δασικής υπηρεσίας και άλλων φορέων.

Η εκπαίδευση θα καλύπτει τις παρακάτω θεματικές: (α) βασικά στοιχεία για το είδος, τη βιολογία, την οικολογία και την αναπαραγωγή του, (β) τη μεθοδολογία συλλογής δεδομένων πεδίου, (γ) τις πιέσεις και απειλές που αντιμετωπίζει και τις διαχειριστικές μεθόδους αντιμετώπισής τους.

Τα σεμινάρια μπορούν να πραγματοποιηθούν με τη μέθοδο μικτής μάθησης (blended learning), δηλαδή τη δια ζώσης εκπαίδευση με διαδικτυακές δραστηριότητες (σύγχρονες ή ασύγχρονες).

Τα σεμινάρια θα πρέπει να υλοποιηθούν σε περιοχές εξάπλωσης του *Parnassius apollo*. Για την επιλογή των υπηρεσιών και φορέων που θα πάρουν μέρος θα ληφθούν υπόψη οι αρμοδιότητες στην προστασία και αντιμετώπιση πιέσεων και απειλών του είδους όπως η παράνομη συλλογή και το εμπόριο δειγμάτων.

Ο Ανάδοχος θα αναλάβει την εύρεση του χώρου, τη γραμματειακή υποστήριξη, τον γραφιστικό σχεδιασμό και την παραγωγή ενημερωτικού υλικού, καθώς και τις βεβαιώσεις συμμετοχής για όλους τους συμμετέχοντες. Επίσης, θα παρέχει διαλείμματα καφέ και ελαφρύ γεύμα για όλους τους συμμετέχοντες.

Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν τουλάχιστον τρία (3) εκπαιδευτικά εργαστήρια που αποσκοπούν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του προσωπικού των φορέων. Η τελική επιλογή των τοποθεσιών θα γίνει από την Ομάδα Εργασίας του Έργου, μετά από πρόταση του Αναδόχου. Θα πρέπει να συμμετάσχουν τουλάχιστον 25 στελέχη υπηρεσιών συνολικά. Για την πρακτική εφαρμογή των εκπαιδευόμενων, προτείνεται να συνδυαστούν οι δράσεις εκπαίδευσης με την δράσεις πεδίου.

Για τη βελτίωση της βιωσιμότητας των αποτελεσμάτων, όλο το εκπαιδευτικό υλικό θα παραμείνει ελεύθερο και διαθέσιμο μετά την ολοκλήρωση του έργου.

Παραδοτέα της δράσης

4.1.1 Έκθεση δράσεων εκπαίδευσης

Η έκθεση δράσεων εκπαίδευσης θα παρουσιάζει λεπτομερώς και θα τεκμηριώνει τις δραστηριότητες εκπαίδευσης, τα αποτελέσματα των εν λόγω δραστηριοτήτων και τα εκπαιδευτικά προϊόντα που δημιουργήθηκαν για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας για το σύνολο της διάρκειας του Έργου. Ειδική προσοχή θα δίνεται στην αξιολόγηση των αναγκών και των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων από τους εκπαιδευόμενους.

Σε Παραρτήματα της έκθεσης θα παρατίθεται τα ακόλουθα:

- το παρουσιολόγιο ή αντίστοιχα τεκμήρια παρουσίας των εκπαιδευόμενων (φωτογραφίες κ.λπ.),
- το σχέδιο μαθήματος, που περιλαμβάνει τους εκπαιδευτικούς στόχους, τις δραστηριότητες, τα υλικά και τις μεθόδους εκπαίδευσης και αξιολόγησης,
- τις εκπαιδευτικές παρουσιάσεις,
- τα συμπληρωμένα φύλλα αξιολογήσεων των εκπαιδευόμενων,
- τα πρωτόκολλα πεδίου ή άλλο συναφές υλικό που θα χρησιμοποιηθεί στην εκπαίδευση

Λοιπά Στοιχεία της δράσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ: Περιοχές εξάπλωσης του *Parnassius apollo*.

ΠΕ 5 - ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΔ**5.1 Εργασίες διαχείρισης έργου**

Οι οριζόντιες δράσεις διαχείρισης της υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) είναι απαραίτητες για την επίτευξη των στόχων του.

Μέσω των οριζόντιων δράσεων εξασφαλίζεται η συνεχής επικοινωνία, ο συντονισμός και η συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων και εταιρών, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του Εθνικού Σχεδίου Δράσης με αποτελεσματικό τρόπο.

Σχετικά προβλέπεται η συλλογή και ανάλυση δεδομένων και η σύνταξη αναφορών για την πορεία υλοποίησης του Σχεδίου.

Για να διασφαλιστεί η ομαλή πρόοδος των δράσεων και η επίτευξη των στόχων του ΕΣΔ προβλέπεται ακόμη ο συντονισμός και η στενή συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων και εταιρών μέσω συναντήσεων με φυσική παρουσία ή διαδικτυακά. Στις συναντήσεις συζητούνται ζητήματα που αφορούν την πρόοδο των δράσεων και λαμβάνονται αποφάσεις για την κατεύθυνση του έργου. Ο ανάδοχος αναλαμβάνει να τηρεί τα πρακτικά των συναντήσεων και κάθε έγγραφο που τεκμηριώνει την πρόοδο και τα αποτελέσματα των δράσεων.

Σε αυτό το πλαίσιο, η συλλογή και ανάλυση δεδομένων και η σύνταξη αναφορών αποτελούν ουσιώδεις διαδικασίες για την παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης του Σχεδίου και την άμεση αντιμετώπιση των προβλημάτων ή εμποδίων που μπορεί να προκύψουν.

Μια εξίσου σημαντική διαδικασία που εντάσσεται στο πλαίσιο της παρούσης είναι η αξιολόγηση της προόδου των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους σε σχέση με τους στόχους του ΕΣΔ. Αποτελεί κρίσιμο βήμα για την κατανόηση της αποτελεσματικότητας του Σχεδίου και την προσαρμογή των στρατηγικών δράσεων ανάλογα με τις ανάγκες και τις προκλήσεις που εμφανίζονται.

Παραδοτέα της δράσης

5.1.1 Σχέδιο Συναντήσεων ομάδας εργασίας: προβλέπεται η οργάνωση εναρκτήριας συνάντησης των μερών της Ομάδας Εργασίας κατά την οποία θα καταρτιστεί και θα συμφωνηθεί να τηρηθεί ένα σχέδιο τακτικών συναντήσεων (ενδεικτικός αριθμός συναντήσεων και ημερομηνίες) αναδόχου με την Ομάδα Εργασίας. Οι συναντήσεις δύνανται να περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, και τη συμμετοχή συναρμόδιων ή/και λοιπών εμπλεκόμενων φορέων. Σε κάθε συνάντηση ο ανάδοχος θα τηρεί πρακτικά που θα αποτελούν μέρος των συμβατικών παραδοτέων και θα κοινοποιούνται σε όλους τους συμμετέχοντες/συμμετέχουσες.

5.1.2 Αναφορά Έργου Α Φάση: Παρουσιάζει την πρόοδο των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους μέχρι τον 5ο μήνα υλοποίησης του ΕΣΔ. Παρουσιάζει επίσης τις αποκλίσεις από το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.

5.1.3 Αναφορά Έργου Β Φάση: Παρουσιάζει την πρόοδο των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους από τον 6ο έως και τον 15ο μήνα υλοποίησης του ΕΣΔ. Παρουσιάζει επίσης τις αποκλίσεις από το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των δράσεων και τα εμπόδια που προέκυψαν κατά την υλοποίηση, με σκοπό την προσαρμογή των δράσεων του έργου για τα επόμενα βήματα.

Η ενδιάμεση αναφορά αποσκοπεί ακόμα στην παρακολούθηση της προόδου και της αποτελεσματικότητας (αξιολόγηση) των επιμέρους μέτρων / δράσεων του ΕΣΔ. Για τον σκοπό αυτό γίνεται χρήση των δεικτών που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

5.1.4 Αναφορά Έργου Γ Φάση: Παρουσιάζει την πρόοδο των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους από τον 16ο έως και τον 27ο μήνα υλοποίησης του ΕΣΔ. Παρουσιάζει επίσης τις αποκλίσεις από το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των δράσεων και τα εμπόδια που προέκυψαν κατά την υλοποίηση, με σκοπό την προσαρμογή των δράσεων του έργου για τα επόμενα βήματα.

Η ενδιάμεση αναφορά αποσκοπεί ακόμα στην παρακολούθηση της προόδου και της αποτελεσματικότητας (αξιολόγηση) των επιμέρους μέτρων / δράσεων του ΕΣΔ. Για τον σκοπό αυτό γίνεται χρήση των δεικτών που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

5.1.5 Τελική αναφορά έργου: Συντάσσεται με την ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου, συνοψίζει ολόκληρο το έργο και παρέχει την τελική αποτίμηση της εφαρμογής του ΕΣΔ. Η τελική αναφορά περιλαμβάνει πληροφορίες για τις δράσεις του έργου και τις προσαρμογές που έγιναν στο εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, τα εμπόδια που αντιμετωπίστηκαν και τα τελικά αποτελέσματά του. Αξιολογεί την αποτελεσματικότητα του ΕΣΔ αντιπαραβάλλοντας τα αποτελέσματα των δράσεων που υλοποιήθηκαν με τους στόχους του ΕΣΔ και παρουσιάζει επικαιροποιημένα στοιχεία για το μέγεθος των υποπληθυσμών του είδους *Parnassius apollo*, την εξάπλωση και το ενδιαίτημά του. Αξιολογεί επίσης την βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του έργου και προσδιορίζει επόμενες δράσεις για τη διατήρηση ή επίτευξη της καλής οικολογικής κατάστασης του είδους στην Ελλάδα.

Μετά την ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου θα πραγματοποιηθεί συνολικός ποιοτικός και ποσοτικός απολογισμός της υλοποίησης και της αποτελεσματικότητας του ΕΣΔ. Η συνολική αξιολόγηση θα γίνει με βάση την κατάσταση του είδους, με τη χρήση των δεικτών αποτελεσματικότητας του προγράμματος παρακολούθησης του παρακάτω πίνακα και θα περιλαμβάνει τις τυχόν ελλείψεις ή περιορισμούς στην αναμενομένη αποτελεσματικότητα. Η τελική αξιολόγηση του ΕΣΔ θα είναι εκτενής και θα συγκρίνονται τα αποτελέσματα των μέτρων που εφαρμόστηκαν με τους στόχους που έχουν τεθεί προκειμένου να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα του παρόντος Εθνικού Σχεδίου Δράσης.

Η αξιολόγηση της εφαρμογής του ΕΣΔ θα περιλαμβάνει 2 ενότητες: (α) αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης του είδους *Parnassius apollo* και (β) αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων του ΕΣΔ μέσω της χρήσης των δεικτών του παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 1: Δείκτες παρακολούθησης του έργου.

A/A	ΔΡΑΣΗ	Δείκτες παρακολούθησης
1.1	Έρευνα για το ενδιαίτημα: α. Προσδιορισμός και εκτίμηση της επαρκούς έκτασης και της καταλληλότητας του ενδιαιτήματος, β. Παραγωγή χάρτη καταλληλότητας ενδιαιτημάτων, γ. Οριοθέτηση των Κρίσιμων Περιοχών του είδους.	(α) αριθμός συμπληρωμένων πρωτοκόλλων πεδίου (β) αριθμός Κρίσιμων Περιοχών που χαρτογραφήθηκαν (γ) έκταση Κρίσιμων Περιοχών που χαρτογραφήθηκαν
1.2	Καταγραφή περιβαλλοντικών δεδομένων και χαρτογράφηση των θερμών/άνυδρων περιοχών για την απόκτηση γνώσης σχετικά με την επίδραση της κλιματικής αλλαγής.	(α) αριθμός καταγραφικών που εγκαταστήθηκαν (β) ο αριθμός των συνόλων δεδομένων (datasets) που θα προκύπτουν ανά έτος
2.1	Δράσεις για τη διαχείριση της βόσκησης α. Μελέτη για τον προσδιορισμό της βοσκοϊκανότητας σε λιβαδικά οικοσυστήματα με σημαντικούς πληθυσμούς του είδους, β. Εφαρμογή κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων στις ψηφίδες ενδιαιτήματος όπου θα κριθεί απαραίτητο, γ. Παραγωγή Οδηγού ορθών πρακτικών.	(α) έκταση όπου υλοποιήθηκαν διαχειριστικές δράσεις (β) μέγεθος πληθυσμού πριν και μετά τη δράση (γ) αξιολόγηση ενδιαιτήματος πριν και μετά τη δράση
2.2	Δράσεις για τη διατήρηση διάκενων: α. Προσδιορισμός των κατάλληλων χαρακτηριστικών του ενδιαιτήματος και εκπόνηση δασοπονικής μελέτης, β. Πιλοτική εφαρμογή στοχευμένης υλοτομίας, γ. Ενσωμάτωση προδιαγραφών για τη διατήρηση της καταλληλότητας των ενδιαιτημάτων του είδους στα Διαχειριστικά Σχέδια Δασών.	(α) εκτίμηση της πληθυσμιακής πυκνότητας του είδους και της αφθονίας των διαθέσιμων τροφικών πόρων πριν και μετά την εφαρμογή της δράσης (β) έκταση όπου υλοποιήθηκαν διαχειριστικές δράσεις
2.3	Δημιουργία μικροαποθέματος των φυτών-ξενιστών <i>Sedum</i> για την ενίσχυση του τοπικού πληθυσμού του είδους.	(α) έκταση που καταλαμβάνουν τα φυτά του γένους <i>Sedum</i> εντός του μικροαποθέματος (β) έκταση του μικροαποθέματος
3.1	Αξιολόγηση του θεσμικού πλαισίου και προτάσεις βελτίωσης.	αριθμός προτάσεων τροποποίησης/βελτίωσης θεσμικού πλαισίου
3.2	Βελτίωσης συστημάτων ελέγχου παράνομης συλλογής δειγμάτων.	αριθμός περιοχών που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Φύλαξης

- ο να βελτιώνει τα παραδοτέα και να δημοσιεύει τις βελτιώσεις στο ευρύ κοινό, ώστε να αυξάνει τη δημόσια ωφέλεια από αυτά.

Ο Ανάδοχος θα πρέπει να έχει όλα τα απαραίτητα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας επί των παραδοτέων ώστε να προσφέρει τις σχετικές άδειες ή να μεταβιβάζει τα σχετικά δικαιώματα στην Αναθέτουσα Αρχή.

Ο Ανάδοχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να τηρεί όλες τις προϋποθέσεις προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτές προσδιορίζονται στην κείμενη νομοθεσία και οφείλει αποζημίωση στην Αναθέτουσα Αρχή για οποιαδήποτε ζημία, θετική ή αποθετική άμεση ή έμμεση προκύψει από την παράβαση της σχετικής νομοθεσίας.

Συμφωνείται ρητά ότι ο Ανάδοχος διατηρεί τα πνευματικά δικαιώματα της γνώσης που παρήγαγε για ερευνητικούς σκοπούς ως προς τα εξής: (α) για αποκλειστικά μη εμπορικούς ερευνητικούς σκοπούς, όπως η χρήση των δεδομένων στο πλαίσιο μεταπτυχιακών ή/και διδακτορικών διατριβών, προώθηση περαιτέρω της έρευνας επί του είδους, δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά και παρουσιάσεις σε συνέδρια. Οι δημοσιεύσεις θα περιλαμβάνουν στη συγγραφική ομάδα τα μέλη της Ομάδας έργου που συνεισέφεραν με βάση την ακαδημαϊκή δεοντολογία και θα κοινοποιούνται στην Αναθέτουσα Αρχή. (β) για αποκλειστικά μη εμπορικούς εκπαιδευτικούς ακαδημαϊκού σκοπούς ή/και ευαισθητοποίησης του κοινού, όπως ενδεικτικά ακαδημαϊκές διαλέξεις, παρουσιάσεις στο ευρύ κοινό, συναφείς αναρτήσεις σε ιστοσελίδες και μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι εν λόγω δημοσιεύσεις, διατριβές, αναρτήσεις, ανακοινώσεις κτλ θα εμπεριέχουν πάντα τις απαραίτητες αναφορές για το συγκεκριμένο έργο, τον φορέα χρηματοδότησης και το ρόλο της Αναθέτουσας Αρχής.

Για κάθε άλλη χρήση των δεδομένων από τον Ανάδοχο απαιτείται η έγγραφη σύμφωνη γνώμη της Αναθετούσας Αρχής.

Στην περίπτωση που διατεθεί από τον Ανάδοχο στην Αναθετούσα αρχή ψηφιακό φωτογραφικό υλικό, η δημοσιοποίησή του θα πρέπει να γίνεται από την Αναθετούσα αρχή με αναφορά στον Ανάδοχο και το όνομα του φωτογράφου.

Συμφωνείται επίσης ρητά μεταξύ της Αναθετούσας Αρχής και του Αναδόχου πως τα πρωτογενή δεδομένα θέσεων παρουσίας του είδους είναι ευαίσθητα δεδομένα και απαγορεύεται η δημοσιοποίησή τους με οποιαδήποτε μορφή (συντεταγμένες, γεωχωρικά αρχεία κτλ) εκτός από τη χρήση κανάβου 10 km X 10 km, με βάση τις προδιαγραφές της εθνικής έκθεσης υπό το Άρθρο 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΕ, όπου το είδος ορίζεται ως ευαίσθητο.

6. ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΑΝΑ ΦΑΣΗ

Η παραλαβή των παραδοτέων θα γίνεται από επιτροπή παραλαβής, η οποία θα εξετάζει αν έχουν παραδοθεί όλα τα παραδοτέα κάθε φάσης, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ενότητα 4 του παρόντος παραρτήματος, και θα αξιολογεί την πληρότητα και την ποιότητά τους.

Για τυχόν παρεκκλίσεις από τα αναμενόμενα ακολουθούνται όσα περιγράφεται στο άρθρο 6 της διακήρυξης.

Για τα επιμέρους στάδια υποβολής των παραδοτέων ορίζονται τμηματικές/ενδιάμεσες προθεσμίες ως εξής: Φάση Α: συνολική διάρκεια πέντε (5) μήνες (από την υπογραφή της σύμβασης).

Φάση Β: συνολική διάρκεια δέκα (10) μήνες (με εκκίνηση την ολοκλήρωση της Φάσης Α).

Φάση Γ: συνολική διάρκεια δώδεκα (12) μήνες (με εκκίνηση την ολοκλήρωση της Φάσης Β).

Φάση Δ: συνολική διάρκεια τρεις (3) μήνες και όχι πέραν της 30/04/2029 (με εκκίνηση την ολοκλήρωση της Φάσης Γ).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού Αντικειμένου και Τεχνικές Προδιαγραφές (Τμήμα 2)

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ – ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Στο πλαίσιο του έργου LIFE IP 4 Natura και εφαρμόζοντας τις διατάξεις του νόμου 3937/2011 (Α'60), το ΥΠΕΝ εκπόνησε Σχέδια Δράσης (ΣΔ) για είδη και οικοτόπους κοινοτικού ενδιαφέροντος, που εγκρίθηκαν μέσω Υπουργικών Αποφάσεων (ΥΑ). Τα ΣΔ περιλαμβάνουν δράσεις και μέτρα προτεραιότητας, που πρέπει να υλοποιηθούν είτε σε τοπικό είτε σε εθνικό επίπεδο. Στόχος τους είναι η βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των ειδών και των τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος (Οδηγίες 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ) που αναφέρονται σε αυτά.

Η παρούσα Διακήρυξη έχει ως αντικείμενο την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος χλωρίδας **Silene holzmannii* που εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ//68148/2155/2021 (ΦΕΚ Β' 3645).

Η **Silene holzmannii*, μέλος της οικογένειας Caryophyllaceae, είναι ενδημικό φυτό του Αιγαίου. Η παρουσία του είδους έχει καταγραφεί σε 35 νησίδες και μερικές παράκτιες θέσεις της Αττικής και της Κέας. Συναντάται σε πετρώδεις ή βραχώδεις εκτάσεις με άλλα ανθεκτικά στην αλατότητα και την ξηρασία είδη της επιπαράλιας ζώνης. Πρόκειται για μονοετή πόα με ερμαφρόδιτα άνθη που εκπτύσσονται το βράδυ. Η ανθοφορία λαμβάνει χώρα τον Απρίλιο ή Μάιο, ενώ η καρποφορία από τα τέλη Μαΐου έως τον Ιούλιο. Οι κάψες διασπείρουν τα σπέρματα κατά βάση τον χειμώνα. Τα σπέρματα διασπείρονται κυρίως μέσω του αέρα και του νερού. Η αναπαραγωγική επιτυχία και η φυτρωτική ικανότητα του είδους παραμένει υψηλή σε κατάλληλες συνθήκες θερμοκρασίας και αλατότητας. Παρά τις προσαρμογές που διαθέτει, η *Silene holzmannii* παρουσιάζει μεγάλες διακυμάνσεις στον πληθυσμό της, εξαιτίας τυχόν δυσμενών καιρικών συνθηκών αλλά και του γεγονότος ότι το είδος έχει ετήσιο κύκλο ζωής.

Η **Silene holzmannii* έχει χαρακτηριστεί ως απειλούμενο είδος με βαθμό απειλής Κινδυνεύον (EN), λόγω της περιορισμένης εξάπλωσης και των μεγάλων διακυμάνσεων στον πληθυσμό της. Η κατάσταση διατήρησης του είδους χαρακτηρίστηκε ως Μη Ικανοποιητική-Ανεπαρκής (U1) στην τελευταία εθνική αναφορά για το Άρθρο 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Αντιμετωπίζει πολλαπλές απειλές και πιέσεις. Η βόσκηση από αιγοπρόβατα, ιδιαίτερα σε μικρές νησίδες, καταστρέφει τα ανθοφόρα και καρποφόρα τμήματα του φυτού, μειώνοντας δραστικά την παραγωγή σπερμάτων. Τρωκτικά και κουνέλια, που προσεγγίζουν τις νησίδες μόνα τους ή μεταφέρονται με σκάφη, καταναλώνουν σπέρματα και βλαστούς, συμβάλλοντας στη μείωση του πληθυσμού του είδους. Οι δυσμενείς μετεωρολογικές συνθήκες, όπως οι έντονες βροχοπτώσεις και οι ισχυροί άνεμοι, μπορούν να καταστρέψουν τα φυτά πριν την ωρίμανση των καρπών τους, μειώνοντας την αναπαραγωγική επιτυχία του είδους.

Το ΕΣΔ αποσκοπεί στη διατήρηση της **Silene holzmannii* στην Ελλάδα και τον καθορισμό των απαιτούμενων μέτρων διαχείρισης, προκειμένου να επιτευχθεί η Ικανοποιητική Κατάσταση Διατήρησής της. Διευκρινίζεται ότι για να επιτευχθεί ο σκοπός, θα πρέπει α) οι παράμετροι «πληθυσμός» και «μελλοντικές προοπτικές» να βελτιωθούν και να μεταβούν από την ανεπαρκή (U1) στην ευνοϊκή (FV) κατάσταση, και β) οι παράμετροι «εύρος εξάπλωσης» και «ενδιαίτημα» να διατηρηθούν στην ευνοϊκή (FV) κατάσταση.

Το ΕΣΔ καθορίζει τρεις ειδικούς στόχους:

1. την επίτευξη ευνοϊκής κατάστασης διατήρησης για τον συνολικό πληθυσμό του είδους, για κάθε υποπληθυσμό του, για το εύρος εξάπλωσης (ισοδυναμεί με την κατανομή του) και για το ενδιαίτημά του,
2. την αποφυγή απώλειας θέσεων παρουσίας του είδους,
3. τη βελτίωση των μελλοντικών προοπτικών για το είδος και την εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητάς του.

Στο Παράρτημα ΙΙ της υπ' αριθμ. 68148/2155/2021 Υπουργικής Απόφασης καταγράφεται Πρόγραμμα Υλοποίησης των δράσεων του ΕΣΔ που περιλαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις που έχουν αξιολογηθεί από ειδικούς και έχουν επιλεγεί για προτεραιότητα εφαρμογής.

Οι προτεινόμενες δράσεις δομούνται στα ακόλουθα τέσσερα πακέτα εργασίας:

- ΠΕ 1 - Δράσεις απόκτησης, εμπλουτισμού γνώσης για την οικολογία, τις πιέσεις και τις απειλές στο είδος,
- ΠΕ 2 - Δράσεις διατήρησης/διαχείρισης,
- ΠΕ 3 - Δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και εκπαίδευση του κοινού, και
- ΠΕ 4 - Οριζόντιες Δράσεις διαχείρισης.

Οι επιμέρους δράσεις εφαρμόζονται στις περιοχές εξάπλωσης του είδους καθώς και σε ορισμένες περιορισμένες θέσεις εκτός του δικτύου NATURA 2000. Η **Silene holzmannii* απαντά σε 9 Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ, SCI) του δικτύου NATURA 2000, οι οποίες περιλαμβάνουν 18 θέσεις (17 νησίδες), αντιπροσωπεύοντας το 46% των θέσεων εξάπλωσης και συνολικά το 65% της έκτασης των θέσεων εξάπλωσης. Επιπλέον, το είδος απαντά σε 7 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ, SPA), που περιλαμβάνουν 15 νησίδες.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω, το Πράσινο Ταμείο προκηρύσσει την εκπόνηση της υπηρεσίας «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για το είδος χλωρίδας **Silene holzmannii*».

Η εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης θα υλοποιηθεί ταυτόχρονα και ενιαία από έναν ανάδοχο.

Η παρακολούθηση της εκτέλεσης του ΕΣΔ υλοποιείται από το Πράσινο Ταμείο σε συνεργασία με το Τμήμα Προστατευόμενων Περιοχών (ΤΠΠ) της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.), καθώς και με τις συναρμόδιες υπηρεσίες και εμπλεκόμενους φορείς, κατά περίπτωση.

Η υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης απαιτεί την ενεργό συμμετοχή και συνεργασία των αρμόδιων φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, της κοινωνίας των πολιτών και λοιπών ενδιαφερομένων φορέων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η βέλτιστη αποτελεσματικότητα και βιωσιμότητα των προτεινόμενων μέτρων.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη διακρίνονται στις ομάδες ή τους φορείς που εμπλέκονται στον σχεδιασμό, εφαρμογή και παρακολούθηση διαχειριστικών δράσεων ή έργων στις περιοχές παρουσίας του είδους, σε φορείς που ασκούν την αρμοδιότητα επίτησης και φύλαξης, στις αδειοδοτούσες αρχές, στις ομάδες ή τους φορείς που ασκούν δραστηριότητες οι οποίες δύναται να επηρεάζουν τη διατήρηση του είδους **Silene holzmannii* και στους φορείς ή τους ιδιώτες που κατέχουν δικαιώματα επί της γης ή επί των φυσικών πόρων.

2. ΠΑΚΕΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Το αντικείμενο της υπηρεσίας δομείται σε 4 Πακέτα Εργασίας (ΠΕ) ως εξής:

ΠΕ 1 - Δράσεις απόκτησης, εμπλουτισμού γνώσης για την οικολογία, τις πιέσεις και τις απειλές στο είδος

1.1 Εκτίμηση του μεγέθους του πληθυσμού του είδους σε νησίδες όπου η τελευταία αναφορά για το είδος χρονολογείται περισσότερο από 30 έτη πριν.

Η δράση στοχεύει στην συλλογή δεδομένων σχετικά με την παρουσία και την πληθυσμιακή κατάσταση της *Silene holzmannii* σε περιοχές όπου δεν έχει καταγραφεί καμία επιστημονική παρατήρηση τα τελευταία 30 χρόνια ή περισσότερο. Αρχικά συγκεντρώνονται όλα τα διαθέσιμα ιστορικά δεδομένα και οι αναφορές για το είδος στις επιλεγμένες νησίδες, όπως παλαιότερες επιστημονικές δημοσιεύσεις, εκθέσεις πεδίου. Τα δεδομένα θα χρησιμοποιηθούν για την κατανόηση της ιστορικής κατανομής και των πληθυσμιακών τάσεων του είδους με την πάροδο του χρόνου.

Στη συνέχεια αναπτύσσεται η μεθοδολογία καταγραφής και εκτίμησης του πληθυσμού. Σχετικά συντάσσονται πρωτόκολλα πεδίου συλλογής δεδομένων σχετικά με τους οικολογικούς παράγοντες που

επηρεάζουν τον πληθυσμό του *Silene holzmannii*, όπως η κατάσταση του ενδιαιτήματος, η παρουσία ξενικών ειδών και οι ανθρωπίνες δραστηριότητες στην περιοχή (π.χ. βόσκηση).

Οι εργασίες πεδίου εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις καιρικές συνθήκες και την προσβασιμότητα στις νησίδες και λαμβάνεται ειδική μέριμνα για την ασφάλεια των ατόμων και την προστασία του εξοπλισμού από τις δύσκολες συνθήκες του πεδίου. Κατά την επιτόπια έρευνα καταγράφεται η παρουσία του είδους *Silene holzmannii* μέσω οπτικής παρατήρησης και φωτογραφικής τεκμηρίωσης. Παράλληλα, αξιολογείται η κατάσταση των ενδιαιτημάτων και οι πιέσεις που αντιμετωπίζει το είδος, όπως η παρουσία ξενικών ειδών και η ανθρωπογενής παρέμβαση (π.χ. βόσκηση). Ακολουθεί η ανάλυση των δεδομένων προκειμένου να κατανοηθούν καλύτερα οι παράγοντες που επηρεάζουν την επιβίωση και την αναπαραγωγή του είδους. Έκθεση προγραμματισμού εργασιών πεδίου για την εκτίμηση του μεγέθους του πληθυσμού της *Silene holzmannii*.

Παραδοτέα της δράσης

1.1.1 Έκθεση προγραμματισμού εργασιών πεδίου σε νησίδες με τελευταία αναφορά της *Silene holzmannii* περισσότερα από 30 χρόνια πριν

Η έκθεση προγραμματισμού εργασιών πεδίου για την εκτίμηση του μεγέθους του πληθυσμού της *Silene holzmannii* σε νησίδες με τελευταία αναφορά περισσότερο από 30 χρόνια πριν θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω ενότητες:

1. **Εισαγωγή:** περιγραφή του σκοπού της δράσης, δηλαδή την συμπλήρωση των δεδομένων για την παρουσία και την πληθυσμιακή κατάσταση του είδους *Silene holzmannii*.
2. **Συγκέντρωση ιστορικών δεδομένων:** περιγραφή της διαδικασίας συλλογής και ανάλυσης των ιστορικών στοιχείων για την κατανόηση της ιστορικής κατανομής και των πληθυσμιακών τάσεων του είδους. Αναφορά στις πηγές των ιστορικών δεδομένων (επιστημονικές δημοσιεύσεις, εκθέσεις πεδίου, αναφορές).
3. **Μεθοδολογία καταγραφής πληθυσμού και συναφών οικολογικών παραμέτρων**
 - **Σχεδιασμός μεθοδολογίας:** παρουσίαση της μεθοδολογίας που θα ακολουθηθεί κατά τις επισκέψεις πεδίου όσον αφορά την καταγραφή των ατόμων και των οικολογικών παραμέτρων που επηρεάζουν τον πληθυσμό της *Silene holzmannii*.
 - **Πρωτόκολλα εργασιών πεδίου:** αναλυτική περιγραφή των πρωτοκόλλων συλλογής δεδομένων.
 - **Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:** παρουσίαση ενδεικτικού χρονοδιαγράμματος σχεδιασμού των επισκέψεων πεδίου.

1.1.2 Έκθεση για τον πληθυσμό της *Silene holzmannii* σε νησίδες με τελευταία αναφορά περισσότερα από 30 χρόνια πριν

Η έκθεση για τον πληθυσμό της *Silene holzmannii* σε νησίδες με τελευταία αναφορά περισσότερο από 30 χρόνια πριν θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω ενότητες:

1. **Εισαγωγή:** περιγραφή του σκοπού της δράσης, δηλαδή την συμπλήρωση των δεδομένων για την παρουσία και την πληθυσμιακή κατάσταση του είδους *Silene holzmannii*.
2. **Εργασίες Πεδίου**
 - **Εργασίες πεδίου:** συνοπτική περιγραφή εργασιών πεδίου.
 - **Αξιολόγηση ενδιαιτημάτων:** περιγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης των ενδιαιτημάτων και των πιέσεων που αντιμετωπίζει το είδος, όπως η παρουσία ξενικών ειδών και οι ανθρωπογενείς παρεμβάσεις.
3. **Ανάλυση Δεδομένων**
 - **Σύγκριση με ιστορικά στοιχεία:** σύγκριση των νέων δεδομένων με τα ιστορικά στοιχεία για την αξιολόγηση των τάσεων στους υποπληθυσμούς του είδους.
4. **Συμπεράσματα και Συστάσεις**
 - **Συμπεράσματα:** Παρουσίαση των κύριων ευρημάτων της έρευνας και της τρέχουσας κατάστασης του πληθυσμού του *Silene holzmannii* στις επιλεχθείσες νησίδες.
 - **Συστάσεις για μελλοντικές ενέργειες:** Προτάσεις για μελλοντικές ενέργειες και μέτρα διαχείρισης για την προστασία και διατήρηση του είδους.
5. **Παραρτήματα**

- **Πίνακες και Γραφήματα:** Παρουσίαση αναλυτικών πινάκων και γραφημάτων με τα αποτελέσματα της έρευνας.
- **Φωτογραφική τεκμηρίωση:** συλλογή φωτογραφιών από τις εργασίες πεδίου και τα ευρήματα.
- **Πρωτόκολλα και Έντυπα δειγματοληψίας:** παράθεση των πρωτοκόλλων και εντύπων που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της έρευνας.

Λοιπά Στοιχεία της δράσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ: τουλάχιστον 10 από τις ακόλουθες 18 νησίδες: GR4210001 (νησίδα Στρογγυλή), GR4210010 (νησίδες Μικρό Καλαπόδι, Μικρή Τρυπητή, Πιλάβι), GR4210011 (νησίδες Αυγό, Β Καραβονήσι, Μεγάλο Σοφράνο, Μικρό Σοφράνο). Ύδρα: νησίδες Δισάκι, Ταγάρι. Δυτική Αττική: νησίδες Μαρκέλλου Ανατολική, Ποθητό, Απόλλων. Διαπόριοι Νήσοι: νησίδα Μολάδι, Πάρος: Νησίδες Τουρλίτες Μεγάλοι, Τουρλίτες Μικροί, Αγίου Σπυρίδωνος, Κάρπαθος: Πρόνι.

1.2 Μελέτη της αναπαραγωγικής βιολογίας του είδους και της επιβίωσης των αρτιβλάστων σε επιλεγμένες θέσεις με καλή προσβασιμότητα.

Η δράση αποσκοπεί στην κατανόηση των παραμέτρων που επηρεάζουν την αναπαραγωγική επιτυχία της *Silene holzmannii* και των αυξητικών σταδίων που επηρεάζουν την επιτυχή αναπαραγωγή του είδους (φύτρωση, ανάπτυξη/επιβίωση αρτιβλάστων, ανάπτυξη φυταρίων, άνθιση/επικονίαση, καρποφορία/παραγωγή σπερμάτων, παρουσία εδαφικής τράπεζας σπερμάτων). Η βελτίωση της γνώσης για αυτούς τους παράγοντες είναι κρίσιμη για την εφαρμογή στοχευμένων μέτρων προστασίας και ενίσχυσης των υποπληθυσμών του είδους, συμβάλλοντας έτσι στην διατήρησή του.

Αρχικά, θα πραγματοποιηθεί ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας, προκειμένου να κατανοηθούν καλύτερα οι ήδη γνωστοί παράγοντες που επηρεάζουν την αναπαραγωγή και την επιβίωση του είδους. Στη συνέχεια, θα επιλεγούν κατάλληλες θέσεις μελέτης πεδίου, λαμβάνοντας υπόψη κριτήρια όπως η προσβασιμότητα, η αντιπροσωπευτικότητα των υποπληθυσμών και οι περιβαλλοντικές συνθήκες.

Η καταγραφή της ανθοφορίας και της καρποφορίας θα περιλαμβάνει τακτικές επισκέψεις στις θέσεις μελέτης κατά την περίοδο ανθοφορίας (Απρίλιο - Μάιο) και καρποφορίας (Μάιο - Ιούλιο). Κατά τις επισκέψεις αυτές, θα καταγράφεται ο αριθμός των ανθισμένων φυτών, η διάρκεια της ανθοφορίας, ο αριθμός των παραγόμενων καψών και σπερμάτων, και άλλες πληροφορίες απαραίτητες για την εκτίμηση της αναπαραγωγικής επιτυχίας του είδους.

Οι εργασίες πεδίου περιλαμβάνουν τη σήμανση και την παρακολούθηση των αρτιβλάστων από την εμφάνισή τους μέχρι την καρποφορία. Καταγράφονται οι περιβαλλοντικοί παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη και την επιβίωσή τους (π.χ. θερμοκρασία, υγρασία), ελέγχονται και περιορίζονται στο ελάχιστο οι ανθρωπογενείς πιέσεις, όπως η βόσκηση, που μπορεί να έχουν σημαντική επίδραση.

Παραδοτέα της δράσης

1.2.1 Έκθεση για την αναπαραγωγή της *Silene holzmannii*

Η έκθεση θα περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

1. **Εισαγωγή:** σκοπός και στόχοι.
2. **Περίληψη:** κύρια ευρήματα και αποτελέσματα.
3. **Μεθοδολογία**
 - Αναπαραγωγή της *Silene holzmannii*: Αναφορά στην υπάρχουσα βιβλιογραφία για την αναπαραγωγική βιολογία του είδους.
 - Περιοχές πεδίου: Κριτήρια επιλογής και περιγραφή των θέσεων μελέτης.
 - Πρωτόκολλα πεδίου: Περιγραφή των πρωτοκόλλων καταγραφής της ανθοφορίας και καρποφορίας, ανάδυσης αρτιβλάστων (συμπ. χρονοδιάγραμμα επισκέψεων).
4. **Αποτελέσματα**
 - **Παρατηρήσεις πεδίου:** δεδομένα για τα αυξητικά στάδια που επηρεάζουν την επιτυχή αναπαραγωγή του είδους.
 - **Συζήτηση:** ερμηνεία των αποτελεσμάτων για τη διαχείριση και προστασία του είδους, σύγκριση με προηγούμενες μελέτες.

5. Συμπεράσματα και προτάσεις

- Κύρια ευρήματα και συμπεράσματα της έρευνας.
- Προτάσεις για μέτρα διαχείρισης και προστασίας.

6. Παραρτήματα

- Πρωτόκολλα καταγραφής και παρακολούθησης.
- Φωτογραφίες και χάρτες των θέσεων μελέτης.

7. Βιβλιογραφία**Λοιπά Στοιχεία της δράσης**

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ: τουλάχιστον δύο από τις ακόλουθες περιοχές: GR4210003 (νησίδα Νότια Τριστόμου), GR4210011 (νησίδα Φωκιονήσι), GR4220004 (νησίδες Αδέλφι Βόρειο, Αδέλφι Νότιο), GR4220018 (νησίδα Δελφίνοι), GR4320006 (νησίδα Βάι), GR3000006 (Βάρκιζα), Κάρπαθος: Γαρονήσι, Σαλαμίνα: απέναντι από νησίδες Περιστερία, Αττική: Λαγονήσι.

1.3 Γενετική ανάλυση του πληθυσμού

Η κατανόηση της γενετικής ταυτότητας και ποικιλομορφίας της *Silene holzmannii* είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη διαχείρισή της. Η γνώση αυτή επιτρέπει την αξιολόγηση της γενετικής κατάστασης των υποπληθυσμών, η οποία είναι καθοριστική για την ανθεκτικότητά τους στις περιβαλλοντικές αλλαγές. Επιπλέον, επιτρέπει τη διαμόρφωση μιας σαφούς εικόνας για τις φυλογενετικές συγγένειες μεταξύ των υποπληθυσμών και κατ' επέκταση για την τρέχουσα και ιστορική δομή και κατανομή του είδους. Αξιολογώντας τη γενετική κατάσταση των υποπληθυσμών, λαμβάνονται διαχειριστικές αποφάσεις όπως η επιλογή προέλευσης των σπερμάτων για την ενίσχυση του γονιδιακού αποθέματος υφιστάμενων υποπληθυσμών ή την εγκατάσταση νέων υποπληθυσμών, διασφαλίζοντας τη μακροπρόθεσμη ευρωστία και επιβίωση του είδους.

Για τον σκοπό αυτό προβλέπεται η συλλογή δειγμάτων από διάφορες περιοχές όπου η *Silene holzmannii* απαντάται, η πραγματοποίηση εργαστηριακών αναλύσεων για την εξαγωγή και ανάλυση του DNA από τα δείγματα, και ο προσδιορισμός γονιδιακών δεικτών που καθορίζουν τη γενετική ποικιλομορφία. Με τα απαραίτητα δεδομένα, θα πραγματοποιηθεί φυλογενετική ανάλυση για τον καθορισμό των φυλογενετικών συγγενειών μεταξύ των υποπληθυσμών και τον προσδιορισμό της τρέχουσας και ιστορικής δομής και κατανομής του είδους. Στη βάση των αποτελεσμάτων της ανάλυσης θα διατυπωθούν προτάσεις για τη διατήρηση της γενετικής ποικιλομορφίας και ευρωστίας των υποπληθυσμών και την ενίσχυση υφιστάμενων υποπληθυσμών με χαμηλή γενετική ποικιλομορφία ή μικρό πληθυσμιακό μέγεθος.

Παραδοτέα της δράσης**1.3.1 Έκθεση προγραμματισμού εργασιών πεδίου για τη γενετική μελέτη της *Silene holzmannii***

Η έκθεση προγραμματισμού εργασιών πεδίου για τη γενετική μελέτη της *Silene holzmannii* θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω ενότητες:

1. Εισαγωγή: Περιγραφή του σκοπού και των στόχων της έκθεσης (γενετική ταυτότητα και ποικιλομορφία της *Silene holzmannii*), αναφορά στη σημασία της γνώσης της γενετικής ταυτότητας των υποπληθυσμών.

2. Προγραμματισμός εργασιών πεδίου

- **Επιλογή θέσεων:** Τεκμηρίωση της επιλογής των θέσεων που επιλέχθηκαν για δειγματοληψία.
- **Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:** Παρουσίαση ενδεικτικού χρονοδιαγράμματος σχεδιασμού των επισκέψεων πεδίου.

1.3.2 Έκθεση της γενετικής κατάστασης της *Silene holzmannii* στην Ελλάδα

Η έκθεση θα περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

1. Εισαγωγή: σκοπός και στόχοι.

2. Μεθοδολογία

- **Συλλογή Δειγμάτων:** καθορισμός των θέσεων και περιγραφή της διαδικασίας δειγματοληψίας, επεξεργασίας και διατήρησης των δειγμάτων.

- **Εργαστηριακές Αναλύσεις:** περιγραφή της μεθοδολογίας και των διαδικασιών εξαγωγής και ανάλυσης DNA.

3. Αποτελέσματα

- **Γενετική Ποικιλομορφία:** περιγραφή των αποτελεσμάτων σχετικά με τους γενετικούς δείκτες και τη γενετική ποικιλομορφία των υποπληθυσμών.
- **Φυλογεωγραφική Ανάλυση:** ανάλυση της ποικιλομορφίας εντός και μεταξύ υποπληθυσμών και καθορισμός της τρέχουσας και ιστορικής δομής και κατανομής του είδους.
- **Ερμηνεία Αποτελεσμάτων:** εκτίμηση της γενετικής κατάστασης των υποπληθυσμών, της ποικιλομορφίας και της ανθεκτικότητάς τους, ερμηνεία των φυλογενετικών συγγενειών μεταξύ υποπληθυσμών.

4. **Συμπεράσματα:** σύνοψη των ευρημάτων και των διαχειριστικών προτάσεων.

5. Βιβλιογραφία

6. Χάρτες & Γραφήματα

Λοιπά Στοιχεία της δράσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ: Από τις περιοχές όπου απαντά το είδος, προτείνεται η συλλογή και η ανάλυση δειγμάτων από τουλάχιστον 10 θέσεις.

ΠΕ 2 -Δράσεις διατήρησης/διαχείρισης

2.1 Εκτός τόπου διατήρηση του είδους *Silene holzmannii*

Εξασφάλιση γενετικού υλικού προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για επανεγκατάσταση ή ενίσχυση του πληθυσμού του είδους σε νησίδες όπου το μέγεθός του είναι πολύ μειωμένο ή το είδος έχει εξαφανιστεί. Συλλογή σπερμάτων από νησίδες με μεγάλους πληθυσμούς και κατάθεση του γενετικού υλικού σε Τράπεζα Σπερμάτων.

Η *ex situ* (εκτός τόπου) διατήρηση των σπερμάτων σε ένα ελεγχόμενο και ασφαλές περιβάλλον, σε μια τράπεζα σπερμάτων είναι απαραίτητη για τη διατήρηση των ειδών και των οικοσυστημάτων ενόψει της αυξανόμενης απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των οικοτόπων.

Η εκτός τόπου διατήρηση ειδών παρέχει μια μορφή ασφάλισης κατά της εξαφάνισής τους στη φύση λόγω απρόβλεπτων γεγονότων ή καταστροφικών περιβαλλοντικών παραγόντων όπως η κλιματική αλλαγή. Δημιουργεί μια ζωντανή δεξαμενή γενετικής ποικιλότητας που χρησιμοποιείται για τη μακροπρόθεσμη διατήρηση των ειδών, την έρευνα για την ανάπτυξη κατάλληλων τεχνικών αναπαραγωγής καθώς και δράσεις ενίσχυσης/επαισαγωγής υποπληθυσμών των ειδών και αποκατάστασης οικοτόπων.

Για τον σκοπό αυτό θα πρέπει να αναληφθούν διάφορες δράσεις, όπως η συλλογή αναπαραγωγικού υλικού, ο έλεγχος βιωσιμότητας/ φυτρωτικότητας των σπερμάτων, η δημιουργία πρωτοκόλλου φύτευσης και η αποθήκευση σπερμάτων *Silene holzmannii* σε μια τράπεζα σπερμάτων. Τα σπέρματα που συλλέγονται στο πεδίο θα αποθηκεύονται σε ειδικές συνθήκες και στη συνέχεια θα ελέγχεται η φυτρωτικότητά τους σε ελεγχόμενες συνθήκες εργαστηρίου. Στα πειράματα θα διερευνηθούν οι παράγοντες που επηρεάζουν τη φυτρωτική συμπεριφορά των σπερμάτων, όπως η θερμοκρασία, το φως και η αλατότητα.

Τα σπέρματα θα χρησιμοποιηθούν για την επανεισαγωγή/ενίσχυση υποπληθυσμών του είδους στο πλαίσιο της δράσης 2.2. Επιπρόσθετα, στο μέλλον θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αποκατάσταση της εξάπλωσης του είδους σε περιπτώσεις καταστροφών (π.χ. πυρκαγιές) ή δυσμενών κλιματικών συνθηκών.

Παραδοτέα της δράσης

2.1.1 Ενδιάμεση έκθεση δράσεων *ex situ* διατήρησης

Ειδικότερα η ενδιάμεση έκθεση θα περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

1. **Εισαγωγή:** σκοπός και στόχοι της δράσης και περιγραφή της σημασίας της διατήρησης και ενίσχυσης των υποπληθυσμών της **Silene holzmannii*.
2. **Συλλογή και Διατήρηση Αναπαραγωγικού Υλικού**
 - **Κριτήρια επιλογής περιοχών και μεθόδων:** τεκμηρίωση των κριτηρίων για την επιλογή των περιοχών συλλογής για τη διατήρηση της γενετικής ποικιλότητας του είδους.

- **Μέθοδοι:** περιγραφή των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τη συλλογή, μεταφορά και τον καθαρισμό του αναπαραγωγικού υλικού.
 - **Συλλογές:** παράθεση στοιχείων συλλογών (πχ. ημερομηνία συλλογής, αριθμός φυτών από τα οποία έγινε η συλλογή, αριθμός σπερμάτων, μάζα)
- 3. Φύτρωση Σπερμάτων & Πρωτόκολλο Φύτρωσης:** περιγραφή των εργαστηριακών συνθηκών και των αποτελεσμάτων των πειραμάτων φύτρωσης.
- 4. Τράπεζα Σπερμάτων**
- Καταγραφή των συλλογών που διατηρούνται στην τράπεζα σπερμάτων.
- 5. Προβλήματα και Προκλήσεις:** περιγραφή των προβλημάτων που αντιμετωπίστηκαν κατά την υλοποίηση των δράσεων και των στρατηγικών για την αντιμετώπισή τους.
- 6. Συμπεράσματα:** σύνοψη των ευρημάτων.
- 7. Βιβλιογραφία**
- 8. Παραρτήματα**
- Φωτογραφίες.
 - Χάρτες και Γραφήματα.
 - Πρωτόκολλα Φύτρωσης που αναπτύχθηκαν.

2.1.2 Τελική έκθεση δράσεων ex situ διατήρησης

Ειδικότερα η έκθεση θα περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

- 1. Εισαγωγή:** σκοπός και στόχοι της δράσης και περιγραφή της σημασίας της διατήρησης και ενίσχυσης των υποπληθυσμών της **Silene holzmannii*.
- 2. Συλλογή και Διατήρηση Αναπαραγωγικού Υλικού**
 - **Κριτήρια επιλογής περιοχών και μεθόδων:** τεκμηρίωση των κριτηρίων για την επιλογή των περιοχών συλλογής για τη διατήρηση της γενετικής ποικιλότητας του είδους.
 - **Μέθοδοι:** περιγραφή των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τη συλλογή, μεταφορά και τον καθαρισμό του αναπαραγωγικού υλικού.
 - **Συλλογές:** παράθεση στοιχείων συλλογών (πχ. ημερομηνία συλλογής, αριθμός φυτών από τα οποία έγινε η συλλογή, αριθμός σπερμάτων, μάζα).
- 3. Φύτρωση Σπερμάτων & Πρωτόκολλο Φύτρωσης:** περιγραφή των εργαστηριακών συνθηκών και των αποτελεσμάτων των πειραμάτων φύτρωσης, συμπεριλαμβανομένου του πρωτοκόλλου φύτρωσης.
- 4. Τράπεζα Σπερμάτων**
 - Καταγραφή των συλλογών που διατηρούνται στην τράπεζα σπερμάτων.
- 5. Προβλήματα και Προκλήσεις:** περιγραφή των προβλημάτων που αντιμετωπίστηκαν κατά την υλοποίηση των δράσεων και των στρατηγικών για την αντιμετώπισή τους.
- 6. Συστάσεις για Μελλοντικές Δράσεις:** παροχή συγκεκριμένων συστάσεων για μελλοντικές δράσεις ex situ διατήρησης. Οι συστάσεις θα εστιάζουν στη βελτίωση των διαδικασιών και στην αποτελεσματικότητα των δράσεων.
- 7. Συμπεράσματα:** σύνοψη των ευρημάτων.
- 8. Βιβλιογραφία**
- 9. Παραρτήματα**
 - Φωτογραφίες.
 - Χάρτες και Γραφήματα.
 - Πρωτόκολλα Φύτρωσης που αναπτύχθηκαν.

Λοιπά Στοιχεία της δράσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ: τουλάχιστον 4 θέσεις με προτεραιότητα στις ακόλουθες εφόσον καταστεί εφικτό: GR4210011 (νησίδα Φωκιονήσι), GR4220004 (νησίδα Αδέλφι Βόρειο), GR4320006 (νησίδα Βάι), GR3000006 (Βάρκιζα).

2.2 Επί τόπου διατήρηση του είδους *Silene holzmannii*

Ενίσχυση του πληθυσμού σε νησίδες όπου το μέγεθός του είναι πολύ μειωμένο (λιγότερα από 250 άτομα) ή επανεγκατάσταση του είδους σε νησίδες όπου έχει εξαφανιστεί. Η μέθοδος ενίσχυσης θα είναι η σπορά.

Η δράση αποσκοπεί στην ενίσχυση των υποπληθυσμών της **Silene holzmannii* σε νησίδες με πολύ μειωμένο αριθμό ατόμων και η επανεγκατάσταση του είδους σε νησίδες από τις οποίες έχει εξαφανιστεί. Η σπορά ως μέθοδος εγκατάστασης θα βοηθήσει στη διατήρηση της γενετικής ποικιλότητας και στην αύξηση της επιβίωσης του είδους, εξασφαλίζοντας τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά του.

Για το σκοπό αυτό αρχικά θα πραγματοποιηθεί ανασκόπηση της διαθέσιμης βιβλιογραφίας καθώς και των προκαταρκτικών αποτελεσμάτων της δράσης 1.1 «Εκτίμηση του μεγέθους του πληθυσμού του είδους σε νησίδες όπου η τελευταία αναφορά για το είδος χρονολογείται περισσότερο από 30 έτη πριν» και της δράσης 1.3 «Γενετική ανάλυση του πληθυσμού». Θα επιλεγθούν οι νησίδες εφαρμογής της δράσης αξιολογώντας το υφιστάμενο μέγεθος των υποπληθυσμών, τα γενετικά χαρακτηριστικά και την ιστορική παρουσία του είδους. Θα σχεδιαστεί αναλυτικό πλάνο δράσεων με συγκεκριμένα πρωτόκολλα σποράς και χρονοδιάγραμμα. Οι επιτόπιες επισκέψεις στις επιλεγμένες νησίδες θα περιλαμβάνουν την προετοιμασία των περιοχών εφαρμογής και τη σπορά των σπερμάτων, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδανικές περιβαλλοντικές συνθήκες για την επιτυχία των δράσεων. Τα σπέρματα θα προέλθουν από υποπληθυσμούς της *Silene holzmannii* που θα συλλεχθούν στο πλαίσιο της δράσης 2.1 «Εκτός τόπου διατήρηση του είδους *Silene holzmannii*» ex situ διατήρησης ή/και από αποθηκευμένες συλλογές σπερμάτων του είδους.

Οι περιοχές σποράς θα πρέπει να παρακολουθούνται προκειμένου να αξιολογηθεί η ανάπτυξη και η επιβίωση των φυτών, και τελικά η επιτυχία της σποράς. Σημειώνεται ότι πρέπει να προβλεφθούν επαναληπτικές σπορές καθώς και περίφραξη και προστασία των φυτεύσεων από πιθανούς θηρευτές ή άλλους παράγοντες όχλησης, εφόσον κριθεί απαραίτητο.

Παραδοτέα της δράσης

2.2.1 Έκθεση σχεδιασμού δράσεων in situ διατήρησης

Η έκθεση περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω ενότητες:

1. **Εισαγωγή:** σκοπός και στόχοι της δράσης και περιγραφή της σημασίας της διατήρησης και ενίσχυσης των υποπληθυσμών της *Silene holzmannii*.
2. **Υφιστάμενη κατάσταση:** ανασκόπηση της διαθέσιμης βιβλιογραφίας σχετικά με την αναπαραγωγική βιολογία και τη γενετική ποικιλότητα της *Silene holzmannii* και ανάλυση των προκαταρκτικών αποτελεσμάτων των δράσεων του παρόντος: «Μελέτη της Αναπαραγωγικής Βιολογίας του Είδους» και «Γενετική Ανάλυση του Πληθυσμού».
3. **Σχεδιασμός Δράσεων in situ διατήρησης**
 - **Νησίδες εφαρμογής:** περιγραφή κριτηρίων επιλογής νησίδων. Αξιολόγηση της πυκνότητας των υποπληθυσμών, των γενετικών χαρακτηριστικών και της ιστορικής παρουσίας του είδους.
 - **Πρωτόκολλα σπορών:** περιγραφή.
 - **Πλάνο Δράσεων:** αναλυτική περιγραφή δράσεων και χρονοδιάγραμμα. Να προβλεφθεί η συμμετοχή προσωπικού της οικείας ΜΔΠΠ στη δράση.

2.2.2 Τελική έκθεση δράσεων in situ διατήρησης

Η τελική έκθεση περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω ενότητες:

1. **Εισαγωγή:** σκοπός και στόχοι της δράσης και σύντομη περιγραφή του πλάνου δράσεων για την in situ διατήρηση των υποπληθυσμών της *Silene holzmannii*.
2. **Υλοποίηση Δράσεων in situ διατήρησης**
 - **Επιτόπιες Επισκέψεις και Σπορά:** περιγραφή επιτόπιων επισκέψεων στις επιλεγμένες νησίδες, των εργασιών προετοιμασίας των περιοχών εφαρμογής και της σποράς.
 - **Παρακολούθηση και Αξιολόγηση:** παρουσίαση του σχεδίου παρακολούθησης των περιοχών σποράς, και περιγραφή των κριτηρίων για την αξιολόγηση της επιτυχίας της σποράς.

- **Επαναληπτικές Σπορές και Προστασία:** περιγραφή επαναληπτικών σπορών και μέτρων προστασίας των φυτεύσεων από πιθανούς θηρευτές ή άλλους παράγοντες όχλησης, όπως η περίφραξη και άλλες τεχνικές προστασίας.

3. Συμπεράσματα και Προτάσεις

- Σύνοψη με τα κύρια ευρήματα της μελέτης.
- Προτάσεις: περιγραφή των προτεινόμενων δράσεων για τη μακροπρόθεσμη διατήρηση του είδους και τη βελτίωση των υποπληθυσμών του είδους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- Χάρτες των Περιοχών Σποράς.
- Γραφήματα με δεδομένα παρακολούθησης και αξιολόγησης της σποράς.

Λοιπά Στοιχεία της δράσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ: τουλάχιστον 8 από τις ακόλουθες: Νησίδες με πολύ μικρό μέγεθος πληθυσμού: Στόματα Ν Τριστόμου (GR4210003), Πλάκα (GR4120004), Μικρή Τρυπητή (GR4210010), Στεφάνια, Αστακιδόπουλο, Φωκιονήσι (GR4210011), Δελφίни (GR4220018), Πράσο (Ιος εκτός ΕΖΔ), Πρασονήσι, Πρόνι (Κάρπαθος εκτός ΕΖΔ), Περιστέρι Ανατολικό (Σαλαμίνα εκτός ΕΖΔ), Οτζιάς (Κέα εκτός ΕΖΔ). Νησίδες όπου το είδος έχει πιθανώς εξαφανιστεί: Μεγάλο Καλαπόδι, Μικρό Καλαπόδι, Πιλάβι (GR4210010), Αρπηδόνη (Σαλαμίνα εκτός ΕΖΔ).

2.3 Απομάκρυνση εισβλητικών ξενικών ειδών χλωρίδας

Ταυτόχρονη σπορά/φύτευση της *Silene holzmannii* και άλλων τυπικών ειδών του ενδιαιτημάτος της στα κενά που δημιουργούνται.

Η δράση αποσκοπεί στον περιορισμό της εξάπλωσης εισβλητικών ξενικών ειδών χλωρίδας σε παράκτιες νησίδες και περιοχές όπου απαντά η *Silene holzmannii*. Σε ορισμένες θέσεις ο οικότοπος του είδους έχει μεταβληθεί σημαντικά λόγω ανθρωπογενών δραστηριοτήτων ή παρουσιάζει έντονη τουριστική δραστηριότητα με αποτέλεσμα την εγκατάσταση ξενικών ειδών χλωρίδας όπως τα *Caprobrotus edulis*, *Heliotropium curassavicum*, *Oxalis pes-caprae* και *Solanum eleagnifolium*.

Η δράση περιλαμβάνει την επιτόπια απομάκρυνση των εισβλητικών ξενικών φυτικών ειδών με μηχανικές μεθόδους (εκρίζωση, απομάκρυνση βιομάζας), δίνοντας προτεραιότητα σε θέσεις όπου επηρεάζουν την εξάπλωση της *Silene holzmannii*. Στα κενά που θα δημιουργηθούν θα πραγματοποιηθεί σπορά της *Silene holzmannii* ή/και σπορά/φύτευση άλλων χαρακτηριστικών ειδών της παράκτιας φυτοκοινωνίας, με στόχο την αποκατάσταση της φυσικής βλάστησης και τη μείωση των διαθέσιμων θέσεων εγκατάστασης για τα ξενικά είδη.

Η επιλογή των περιοχών εφαρμογής και η μέθοδος εγκατάστασης θα βασιστούν στη διαθέσιμη βιβλιογραφία, σε πρόσφατα δεδομένα καταγραφής του είδους και σε επιτόπιες παρατηρήσεις. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε μικροενδιαιτήματα με κατάλληλο υπόστρωμα, όπου τα ιθαγενή είδη έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα εγκατάστασης. Παράλληλα θα πραγματοποιηθεί παρακολούθηση των θέσεων εφαρμογής, ώστε να αξιολογηθεί η επιτυχία της απομάκρυνσης των ξενικών ειδών και της εγκατάστασης της *Silene holzmannii* ή/και των συνοδών ειδών.

Παραδοτέα της δράσης

2.3.1 Έκθεση σχεδιασμού δράσεων απομάκρυνσης εισβλητικών ξενικών ειδών χλωρίδας

Η έκθεση πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω ενότητες:

1. **Εισαγωγή:** σκοπός και στόχοι της δράσης. Παρουσίαση της σημασίας της απομάκρυνσης εισβλητικών ξενικών ειδών για τη διατήρηση της *Silene holzmannii* και των παράκτιων φυτοκοινωνιών.
2. **Υφιστάμενη κατάσταση:** ανασκόπηση της διαθέσιμης βιβλιογραφίας σχετικά με τα εισβλητικά ξενικά φυτικά είδη στην περιοχή μελέτης και ανάλυση των διαθέσιμων δεδομένων για την εξάπλωσή τους. Περιγραφή της σημερινής κατάστασης του ενδιαιτημάτος και των πιέσεων που έχουν οδηγήσει σε αλλοίωσή του, όπως τεχνικά έργα και ανθρωπογενείς παρεμβάσεις.

3. **Περιοχές εφαρμογής της δράσης:** περιγραφή των κριτηρίων επιλογής των περιοχών παρέμβασης, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση του ενδιαιτήματος, την παρουσία της *Silene holzmannii* και τη δυνατότητα αποκατάστασης της φυσικής βλάστησης.
4. **Μεθοδολογία:** αναλυτική περιγραφή των μεθόδων απομάκρυνσης των εισβλητικών ειδών, της μεθοδολογίας σποράς/φύτευσης της *Silene holzmannii* ή/και άλλων τυπικών ειδών του ενδιαιτήματος και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

2.3.2 Τελική έκθεση δράσεων απομάκρυνσης εισβλητικών ξενικών ειδών χλωρίδας

Η τελική έκθεση πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω ενότητες:

1. **Εισαγωγή:** σκοπός και στόχοι της δράσης και συνοπτική παρουσίαση του σχεδιασμού των παρεμβάσεων.
2. **Υλοποίηση δράσεων**
 - **Απομάκρυνση εισβλητικών ειδών:** περιγραφή των επιτόπιων εργασιών απομάκρυνσης των ξενικών ειδών, των περιοχών εφαρμογής και των τεχνικών που εφαρμόστηκαν.
 - **Σπορά και φύτευση αυτόχθονων ειδών:** παρουσίαση των εργασιών σποράς της *Silene holzmannii* ή/και φύτευσης άλλων ειδών του ενδιαιτήματος στα κενά που δημιουργήθηκαν μετά την απομάκρυνση των ξενικών φυτών.
3. **Αποτελέσματα και αξιολόγηση αποτελεσματικότητας:** αποτίμηση της αποτελεσματικότητας της δράσης ως προς τη μείωση των εισβλητικών ειδών και τη βελτίωση του ενδιαιτήματος.
4. **Προβλήματα και Προκλήσεις:** περιγραφή των προβλημάτων και των τρόπων αντιμετώπισής τους.
5. **Συμπεράσματα και Συστάσεις**
 - **Συμπεράσματα:** σύνοψη των ευρημάτων της μελέτης.
 - **Συστάσεις:** παροχή συστάσεων για την υλοποίηση της δράσης και για μελλοντικές παρόμοιες δράσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- Χάρτες περιοχών παρέμβασης.
- Φωτογραφική τεκμηρίωση πριν και μετά τις παρεμβάσεις.

Λοιπά Στοιχεία της δράσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ: τουλάχιστον 1 από τις ακόλουθες: Οτζιάς (Κέα εκτός ΕΖΔ), Περιστέρι Δυτικό, Σαλαμίνα-απέναντι από νησίδες Περιστερία (Σαλαμίνα εκτός ΕΖΔ), Πρασονήσι (Κάρπαθος εκτός ΕΖΔ).

ΠΕ 3- Δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης του κοινού.

3.1 Εκπαίδευση του προσωπικού των ΜΔΠΠ

στις κατά τόπους εγκαταστάσεις τους για τη μεθοδολογία εκτίμησης του μεγέθους του πληθυσμού, συλλογής σπερμάτων και επανεγκατάστασης του είδους.

Η δράση αποσκοπεί στη βελτίωση των δεξιοτήτων του προσωπικού των Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ).

Η εκπαίδευση καλύπτει τις παρακάτω θεματικές: (α) βασικά στοιχεία για το είδος, τη βιολογία, την οικολογία και την αναπαραγωγή του, (β) τη μεθοδολογία εκτίμησης του μεγέθους του πληθυσμού και (γ) τις τεχνικές συλλογής σπερμάτων και επανεγκατάστασης/ενίσχυσης του είδους *Silene holzmannii*.

Τα σεμινάρια μπορούν να πραγματοποιηθούν δια ζώσης ή με τη μέθοδο μικτής μάθησης (blended learning), δηλαδή τη δια ζώσης εκπαίδευση με διαδικτυακές δραστηριότητες (σύγχρονες ή ασύγχρονες). Η επιλογή των περιοχών διεξαγωγής λαμβάνει υπόψη τις περιοχές όπου υπάρχουν υποπληθυσμοί της *Silene holzmannii*. Έμφαση δίνεται στην αξιολόγηση των δεξιοτήτων των εκπαιδευόμενων πριν και μετά την εκπαίδευση, καθώς και στην αξιολόγηση της ίδιας της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ο ανάδοχος θα αναλάβει την εύρεση του χώρου, τη γραμματειακή υποστήριξη, τον γραφιστικό σχεδιασμό και την παραγωγή

ενημερωτικού υλικού, καθώς και τις βεβαιώσεις συμμετοχής για όλους τους συμμετέχοντες. Επίσης, θα παρέχει διαλείμματα καφέ και ελαφρύ γεύμα για όλους τους συμμετέχοντες.

Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθούν τουλάχιστον 3 εκπαιδευτικά εργαστήρια που αποσκοπούν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του προσωπικού των φορέων. Η τελική επιλογή των τοποθεσιών θα γίνει από την Ομάδα Εργασίας του Έργου, μετά από πρόταση του αναδόχου. Θα πρέπει να συμμετάσχουν τουλάχιστον 25 στελέχη υπηρεσιών συνολικά. Για την πρακτική εφαρμογή των εκπαιδευόμενων, προτείνεται να συνδυαστούν οι δράσεις εκπαίδευσης με την δράσεις πεδίου για την in situ και ex situ διαχείριση του είδους.

Για τη βελτίωση της βιωσιμότητας των αποτελεσμάτων, όλο το εκπαιδευτικό υλικό θα παραμείνει ελεύθερο και διαθέσιμο μετά την ολοκλήρωση του έργου.

Παραδοτέα της δράσης

3.1.1 Έκθεση δράσεων εκπαίδευσης

Η έκθεση δράσεων εκπαίδευσης θα παρουσιάζει λεπτομερώς και θα τεκμηριώνει τις δραστηριότητες εκπαίδευσης, τα αποτελέσματα των εν λόγω δραστηριοτήτων και τα εκπαιδευτικά προϊόντα που δημιουργούνται για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας για το σύνολο της διάρκειας του Έργου. Ειδική προσοχή δίνεται στην αξιολόγηση των αναγκών και των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων από τους εκπαιδευόμενους.

Σε Παραρτήματα της έκθεσης παρατίθεται τα ακόλουθα:

- το παρουσιολόγιο ή αντίστοιχα τεκμήρια παρουσίας των εκπαιδευόμενων (φωτογραφίες κλπ.),
- το σχέδιο μαθήματος, που περιλαμβάνει τους εκπαιδευτικούς στόχους, τις δραστηριότητες, τα υλικά και τις μεθόδους εκπαίδευσης και αξιολόγησης,
- οι εκπαιδευτικές παρουσιάσεις,
- τα συμπληρωμένα φύλλα αξιολογήσεων των εκπαιδευόμενων,
- τα πρωτόκολλα πεδίου ή άλλο συναφές υλικό που θα χρησιμοποιηθεί στην εκπαίδευση.

Λοιπά Στοιχεία της δράσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ: σε όλες τις περιοχές εξάπλωσης

3.2 Εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού

στα μεγάλα κατοικημένα νησιά στην περιοχή εξάπλωσης της *Silene holzmannii* (αφίσες, βίντεο, ενημερωτικά τρίπτυχα, κονκάρδες, σελιδοδείκτες) και διοργάνωση ενημερωτικών ημερίδων. Εγκατάσταση πινακίδων Ερμηνείας Περιβάλλοντος.

Η εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για την προστασία της *Silene holzmannii* περιλαμβάνει μια σειρά από δράσεις που στοχεύουν στην ενημέρωση των κατοίκων και επισκεπτών των μεγάλων νησιών στην περιοχή εξάπλωσης του είδους.

Η εκστρατεία δομείται στη βάση ενός σχεδίου επικοινωνίας. Το σχέδιο θα περιλαμβάνει τον καθορισμό των στόχων της εκστρατείας και του κοινού στόχου, την περιγραφή των μηνυμάτων-κλειδιά, την περιγραφή των μέσων και υλικών επικοινωνίας, την περιγραφή των σχετικών δραστηριοτήτων και δράσεων, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης καθώς και την περιγραφή του τρόπου αξιολόγησης και μέτρησης των αποτελεσμάτων μέσω δεικτών απόδοσης.

Συνολικά προβλέπεται η παραγωγή και τοποθέτηση ενημερωτικών αφισών, η δημιουργία και διανομή ενημερωτικών βίντεο και τρίπτυχων, η διοργάνωση ενημερωτικών ημερίδων, η παραγωγή και διανομή t-shirt και καπέλων, καθώς και η εγκατάσταση πινακίδων ερμηνείας περιβάλλοντος.

Παραδοτέα της δράσης

3.2.1 Σχέδιο επικοινωνίας για τη **Silene holzmannii*

Το σχέδιο επικοινωνίας για την εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με τη *Silene holzmannii* έχει ως στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των κατοίκων και επισκεπτών των μεγάλων νησιών για την αξία και τη σημασία του είδους, καθώς και για τις απειλές που αντιμετωπίζει.

Το σχέδιο επικοινωνίας θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω ενότητες

- καθορισμό των στόχων της εκστρατείας και του κοινού στόχου,
- περιγραφή των μηνυμάτων κλειδιά, περιγραφή των μέσων και υλικών επικοινωνίας (αφίσες, βίντεο, ενημερωτικά τρίπτυχα, t-shirt, καπέλα και πινακίδες),
- περιγραφή των σχετικών δραστηριοτήτων και δράσεων (όπως ενημερωτικές ημερίδες),
- χρονοδιάγραμμα υλοποίησης,
- περιγραφή του τρόπου αξιολόγησης και μέτρησης των αποτελεσμάτων (δείκτες απόδοσης).

Το σχέδιο θα προβλέπει:

- την παραγωγή και τοποθέτηση 10 αφισών σε κεντρικά σημεία των νησιών,
- την παραγωγή και διανομή ενός ενημερωτικών βίντεο (spot) μέσω τοπικών μέσων ενημέρωσης και κοινωνικών δικτύων,
- την εκτύπωση και διανομή 5.000 ενημερωτικών τρίπτυχων σε τουριστικά γραφεία, σχολεία και δημόσιους χώρους,
- τη διοργάνωση 2 ενημερωτικών ημερίδων σε μεγάλα νησιά με τη συμμετοχή ειδικών, τοπικών αρχών και κοινού,
- την παραγωγή 500 t-shirt και 500 καπέλων για διανομή,
- και την εγκατάσταση 3 πινακίδων ερμηνείας περιβάλλοντος σε καιρία σημεία όπως τα λιμάνια μεγάλων νησιών.

3.2.2 Ενημερωτικές Ημερίδες

Προβλέπεται να πραγματοποιηθούν 2 ενημερωτικές ημερίδες σε νησιά που περιλαμβάνουν υποπληθυσμούς της *Silene holzmannii* με τη συμμετοχή ειδικών επιστημόνων, τοπικών αρχών και του προσωπικού των οικείων ΜΔΠΠ. Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει παρουσιάσεις, συζητήσεις και εργαστήρια που θα εστιάζουν στη *Silene holzmannii* και τις προσπάθειες διατήρησής της.

Θα απαιτηθεί η μίσθωση/παραχώρηση και προετοιμασία κατάλληλου χώρου διεξαγωγής της εκδήλωσης. Η προετοιμασία περιλαμβάνει τη διαρρύθμιση του χώρου, τη γραμματειακή υποστήριξη, την παράδοση ενημερωτικού υλικού στις συμμετέχουσες/στους συμμετέχοντες και την αποκατάσταση του χώρου μετά τη λήξη των εκδηλώσεων (απομάκρυνση εξοπλισμού, καθαριότητα). Θα πρέπει να προβλεφθεί έλεγχος και επίβλεψη της καλής λειτουργίας του χώρου και των διαθέσιμων οπτικοακουστικών μέσων. Κατά τη διάρκεια των ημερίδων θα παρέχεται υπηρεσία τροφοδοσίας coffee break. Ο ανάδοχος θα αναλάβει τη δημιουργία γραφιστικών σχεδίων για τις παρουσιάσεις, τις προσκλήσεις, τις αφίσες, τα banners και τα ενημερωτικά φυλλάδια της εκδήλωσης. Το υλικό θα φέρει τα λογότυπα της Αναθέτουσας Αρχής και της πηγής χρηματοδότησης. Η βιντεοσκόπηση και φωτογράφιση των ημερίδων θα παραδοθούν σε ηλεκτρονική μορφή.

Ο ανάδοχος θα φροντίσει για τη μετακίνηση, τη διαμονή και τη φιλοξενία των προσκεκλημένων ομιλητών.

3.2.3 Ενημερωτικό Υλικό

Οι ενημερωτικές δράσεις θα υποστηριχθούν από την παραγωγή και διανομή σχετικού ενημερωτικού υλικού. Ειδικότερα:

1. **Αφίσες:** Προβλέπεται η δημιουργία και τοποθέτηση ενημερωτικών αφισών σε στρατηγικά σημεία σε επιλεγμένα μεγάλα κατοικημένα νησιά. Οι αφίσες θα περιλαμβάνουν πληροφορίες για τη *Silene holzmannii*, τη σημασία της προστασίας της και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί το κοινό να συμβάλει σε αυτή την προσπάθεια.
2. **Ενημερωτικά Τρίπτυχα:** Σχετικά προβλέπεται ο σχεδιασμός και διανομή ενημερωτικών τρίπτυχων (Ενδεικτική Διάσταση: A5 Χαρτί: Velvet 130γρ. Όψεις: 2 όψεις) σε κεντρικά σημεία, τουριστικά γραφεία, σχολεία και δημόσιους χώρους. Τα τρίπτυχα θα περιέχουν λεπτομερείς πληροφορίες για τη *Silene holzmannii*, την οικολογία της και τις δράσεις που μπορούν να αναλάβουν οι πολίτες για την προστασία της.

3. **T-shirt και Καπέλα:** Η παραγωγή και διανομή t-shirt και καπέλων με εικονιστική αναπαράσταση της *Silene holzmannii* και τα λογότυπα της Αναθέτουσας Αρχής και της πηγής χρηματοδότησης, που εκτιμάται ότι θα λειτουργήσουν ως υπενθύμιση και κίνητρο για την ευαισθητοποίηση του κοινού.

Η σύνταξη, παραγωγή και διάθεση του ενημερωτικού υλικού θα περιλαμβάνει τις παρακάτω εργασίες: γραφιστικό σχεδιασμό, ψηφιοποίηση και επεξεργασία φωτογραφικού, υλικού, γραφιστική επιμέλεια και σχεδιασμό λοιπού εποπτικού υλικού (π.χ. χάρτες, σκίτσα), γραφιστική επιμέλεια εντύπου, διαχωρισμοί, φιλμ, δοκίμια, εκτύπωση, επιμέλεια εκτύπωσης, δίπλωμα (φυλλάδια) ή τύλιγμα (αφίσες). Η μεταφορά και παράδοση βαρύνει τον ανάδοχο.

Τα κείμενα θα ετοιμάσει ο ανάδοχος και η Ομάδα Εργασίας του Έργου θα δώσει την έγκριση στην τελική μορφή του υλικού που θα παραχθεί.

Μετά το τέλος της εκτέλεσης της εργασίας ο ανάδοχος θα πρέπει να παραδώσει α) τα κείμενα, το φωτογραφικό υλικό, β) όλα τα τελικά υλικά και ψηφιακά παραδοτέα, τα οποία θα πρέπει να είναι σε κάποιο από τα πλέον διαδεδομένα σύγχρονα προγράμματα ηλεκτρονικής σχεδίασης DTP, ώστε να είναι δυνατή η μελλοντική επεξεργασία και αναπαραγωγή του υλικού και γ) τα τελικά αρχεία των εντύπων στην ψηφιακή μορφή τους, μετά την επεξεργασία τους, σε μορφή PDF ή ανάλογη (συνοδευόμενη από όλα τα τυχόν αρχεία γραμματοσειρών που χρησιμοποιήθηκαν κλπ.), ώστε να είναι δυνατή η εκτύπωση του υλικού σε απλό ψηφιακό εκτυπωτή. Σημειώνεται ότι ο ανάδοχος θα πρέπει να αναφέρει το DTP format στο οποίο θα παραδίδει την ψηφιακή μορφή των εντύπων καθώς και τις απαιτήσεις σε εξοπλισμό και λογισμικό για τυχόν μελλοντική επεξεργασία τους.

Υπογραμμίζεται ότι όλο το εκπαιδευτικό υλικό θα διατίθεται ελεύθερα και προωθείται μέσω ανοικτών αδειών χωρίς δυσανάλογους περιορισμούς.

3.2.4 Ενημερωτικό Βίντεο

Το ενημερωτικό βίντεο (spot) αποτελεί στοχευμένη δράση ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης για το ενδημικό είδος *Silene holzmannii*, γνωστό ως ο «ερμητίτης» των βραχονησίδων του Αιγαίου, οι υποπληθυσμοί του οποίου απειλούνται με εξαφάνιση. Θα παρουσιαστούν στοιχεία για τη βιολογία και οικολογία του είδους, τα ενδιαιτήματα στα οποία διαβιεί, τις πιέσεις-απειλές που δέχεται, το καθεστώς κινδύνου στο οποίο βρίσκεται, και τον επιθυμητό τρόπο διαχείρισης των ενδιαιτημάτων του.

Το ενημερωτικό σποτ θα χρησιμοποιηθεί για προβολή σε ΜΜΕ και στο διαδίκτυο, καθώς και για άλλες χρήσεις όπως προβολή σε παρουσιάσεις/εκθέσεις, χώρους πληροφόρησης, κ.ά. Η προβολή του αναμένεται να συμβάλει στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών και των χρηστών, που υποστηρίζουν ευαίσθητα και απειλούμενα είδη της ελληνικής χλωρίδας με απώτερο στόχο την προστασία και διατήρησή τους.

Το θέμα πρέπει να παρουσιάζεται με απλό, προσιτό και εύπλαστο τρόπο, διατηρώντας την επιστημονική ακρίβεια των πληροφοριών. Ο ανάδοχος καλείται να εξειδικεύσει τις απαιτούμενες δράσεις ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης για την επίτευξη του βέλτιστου αποτελέσματος.

Το βίντεο θα έχει διάρκεια τουλάχιστον 3 λεπτών, θα συνοδεύεται από φωνητική παρουσίαση, κατάλληλη μουσική επένδυση, σύγχρονη εικαστική και τεχνική επεξεργασία. Κατόπιν συνεννόησης με την Ομάδα Εργασίας του Έργου ο ανάδοχος αναλαμβάνει τα παρακάτω:

- Δημιουργία και επεξεργασία πρωτογενούς υλικού εικόνων και βίντεο.
- Δημιουργία βίντεο σε ανάλυση Full HD, από το επεξεργασμένο πρωτογενές υλικό.
- Προσδιορισμό της θεματολογίας σε συνάρτηση με το περιεχόμενο του video.
- Σκηνοθετική σύλληψη, επιμέλεια βελτιστοποίηση σεναρίου. Ο Ανάδοχος θα υποβάλει για το βίντεο, προ της υλοποίησης, τη σκηνοθετική προσέγγιση και το σενάριο, τα οποία θα ελεγχθούν από την Ομάδα Εργασίας, η οποία θα καταθέσει τις παρατηρήσεις επιστημάνσεις εφόσον υπάρχουν. Κατόπιν ο ανάδοχος θα προχωρήσει στην ενσωμάτωση αυτών προκειμένου να οριστικοποιηθεί το video, να λάβουν την τελική έγκριση και να πραγματοποιηθεί η τελική επεξεργασία/σύνθεση.
- Video editing - Supers/titles - Free commercial rights music, Sound design/editing / mix.

- Συγγραφή σεναρίου στην ελληνική γλώσσα και των υποτίτλων των video. Το σενάριο θα έχει υποστεί την κατάλληλη γλωσσική επιμέλεια. Το σενάριο υποβάλλεται στην Ομάδα Εργασίας του Έργου, η οποία θα καταθέσει παρατηρήσεις εφόσον υπάρχουν.
- Επίβλεψη της μεταπαραγωγής, από την επικοινωνία, την οργάνωση έως και την επίβλεψη του τελικού αποτελέσματος στο μοντάζ, κατάλληλη χρωματική διόρθωση, μίξη ήχου και γραφιστική επιμέλεια.

Ο ανάδοχος αναλαμβάνει και έχει την αποκλειστική ευθύνη για την οργάνωση, επιμέλεια και το κόστος παραγωγής (πάσης φύσεως έξοδα, την οργάνωση, επιμέλεια και επίβλεψη της παραγωγής, την εξασφάλιση των πνευματικών δικαιωμάτων) και τη λήψη συναίνεσης οποιουδήποτε προσώπου για τα πλάνα. Μετά το τέλος της εκτέλεσης της εργασίας ο ανάδοχος θα πρέπει να παραδώσει α) τα κείμενα, το φωτογραφικό υλικό, β) όλα τα τελικά υλικά και ψηφιακά παραδοτέα, τα οποία θα πρέπει να είναι σε κάποιο από τα πλέον διαδεδομένα σύγχρονα προγράμματα ηλεκτρονικής σχεδίασης DTP, ώστε να είναι δυνατή η μελλοντική επεξεργασία και αναπαραγωγή του υλικού και γ) τα τελικά αρχεία των εντύπων στην ψηφιακή μορφή τους, μετά την επεξεργασία τους, σε μορφή PDF ή ανάλογη (συνοδευόμενη από όλα τα τυχόν αρχεία γραμματοσειρών που χρησιμοποιήθηκαν κλπ.), ώστε να είναι δυνατή η εκτύπωση του υλικού σε απλό ψηφιακό εκτυπωτή. Σημειώνεται ότι ο ανάδοχος θα πρέπει να αναφέρει το DTP format στο οποίο θα παραδίδει την ψηφιακή μορφή των εντύπων καθώς και τις απαιτήσεις σε εξοπλισμό και λογισμικό για τυχόν μελλοντική επεξεργασία τους.

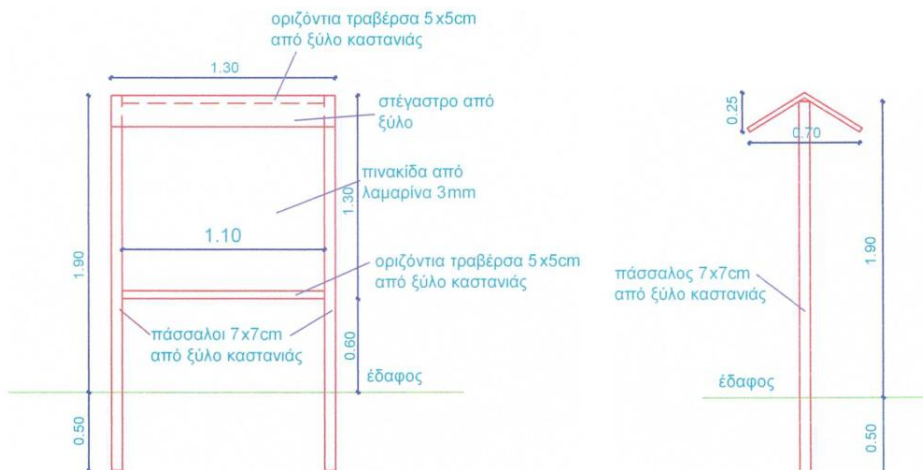
Υπογραμμίζεται ότι όλο το εκπαιδευτικό υλικό θα διατίθεται ελεύθερα και προωθείται μέσω ανοικτών αδειών χωρίς δυσανάλογους περιορισμούς.

3.2.5 Πινακίδες Ερμηνείας Περιβάλλοντος

Οι πινακίδες θα παρέχουν πληροφορίες για τη *Silene holzmannii* και το φυσικό περιβάλλον της περιοχής. Θα είναι σχεδιασμένες ώστε να είναι εύκολα κατανοητές και ελκυστικές για το κοινό, προωθώντας την εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση. Η τοποθέτησή τους θα γίνει σε κεντρικές θέσεις κατοικημένων νησιών ή της ηπειρωτικής χώρας με υποπληθυσμούς του είδους. Τα παρακάτω ενδεικτικά τεχνικά χαρακτηριστικά προβλέπονται για τις πινακίδες:

Πινακίδες: Οι ορθοστάτες πάσσαλοι θα είναι τετράγωνης διατομής 7 x 7 cm, από ξυλεία καστανιάς εμποτισμένη. Το ύψος των ορθοστατών, συμπεριλαμβανομένου και του βάθους πασσάλωσης, θα είναι 240 cm (190 cm πάνω από το έδαφος και 50 cm στο έδαφος). Το κάτω τμήμα των πασσάλων θα πισσαριστεί και θα εγκλωβισθεί σε σκυρόδεμα. Το στέγαστρο θα έχει τριγωνική διατομή με πλάτος βάσης 40 cm και επικάλυψη με εμποτισμένη ξυλοσανίδα πάχους 2,5 – 3 cm. Η επιφάνεια της πινακίδας θα είναι ενιαία, πλήρως καλυμμένη με ξυλοσανίδες εμποτισμένης ξυλείας πάχους 2,5 - 3 cm. Το ύψος της επιφάνειας στήριξης θα είναι 190 cm και το πλάτος της 130 cm. Η εκτυπώσιμη επιφάνεια θα αποτελείται από λαμαρίνα αλουμινίου 1 mm. Το ύψος της επιφάνειας εκτύπωσης θα είναι 130 cm και το πλάτος της 110 cm. Η ψηφιακή εκτύπωση θα γίνεται σε βινύλιο 40-10 σε υλικό λευκό με πλαστικοποίηση 40-114 mat ή γυαλιστερή, με εγγύηση 5 ετών. Οι πινακίδες θα έχουν εγγύηση αντοχής τουλάχιστον επτά (7) έτη.

Το φύλλο της πινακίδας θα αναγράφει τα παρακάτω στοιχεία: ένας έγχρωμος χάρτης της προστατευόμενης περιοχής, κλίμακας 1:2.000-1:5.000, όπου θα σημειώνονται: 1. Η περιοχή εξάπλωσης της *Silene holzmannii* στο κύριο νησί ή την ηπειρωτική χώρα και τις κοντινές νησίδες 2. Σύντομη περιγραφή των οικολογικών χαρακτηριστικών του, 3. Επισήμανση των επιτρεπόμενων και μη δραστηριοτήτων, 4. Ένδειξη του σημείου που βρίσκεται ο επισκέπτης, 5. Υπόμνημα.

Λοιπά Στοιχεία της δράσης

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ: σε όλες τις περιοχές εξάπλωσης.

ΠΕ 4 - Οριζόντιες δράσεις για την υλοποίηση του ΕΣΔ

4.1 Εργασίες διαχείρισης έργου

Οι οριζόντιες δράσεις διαχείρισης της υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) είναι απαραίτητες για την επίτευξη των στόχων του.

Μέσω των οριζόντιων δράσεων εξασφαλίζεται η συνεχής επικοινωνία, ο συντονισμός και η συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων και εταιρών, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του Εθνικού Σχεδίου Δράσης με αποτελεσματικό τρόπο.

Σχετικά προβλέπεται η συλλογή και ανάλυση δεδομένων και η σύνταξη αναφορών για την πορεία υλοποίησης του Σχεδίου.

Για να διασφαλιστεί η ομαλή πρόοδος των δράσεων και η επίτευξη των στόχων του ΕΣΔ προβλέπεται ακόμη ο συντονισμός και η στενή συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων και εταιρών μέσω συναντήσεων με φυσική παρουσία ή διαδικτυακά. Στις συναντήσεις συζητούνται ζητήματα που αφορούν την πρόοδο των δράσεων και λαμβάνονται αποφάσεις για την επόμενη κατεύθυνση του έργου. Ο ανάδοχος αναλαμβάνει να τηρεί τα πρακτικά των συναντήσεων και κάθε έγγραφο που τεκμηριώνει την πρόοδο και τα αποτελέσματα των δράσεων.

Σε αυτό το πλαίσιο, η συλλογή και ανάλυση δεδομένων και η σύνταξη αναφορών αποτελούν ουσιώδεις διαδικασίες για την παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης του Σχεδίου και την άμεση αντιμετώπιση των προβλημάτων ή εμποδίων που μπορεί να προκύψουν.

Μια εξίσου σημαντική διαδικασία που εντάσσεται στο πλαίσιο της παρούσης είναι η αξιολόγηση της προόδου των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους σε σχέση με τους στόχους του ΕΣΔ. Αποτελεί κρίσιμο βήμα για την κατανόηση της αποτελεσματικότητας του Σχεδίου και την προσαρμογή των στρατηγικών δράσεων ανάλογα με τις ανάγκες και τις προκλήσεις που εμφανίζονται.

Παραδοτέα της δράσης

4.1.1 Σχέδιο Συναντήσεων ομάδας εργασίας: προβλέπεται η οργάνωση εναρκτήριας συνάντησης των μερών της Ομάδας Εργασίας κατά την οποία θα καταρτιστεί και θα συμφωνηθεί να τηρηθεί ένα σχέδιο τακτικών συναντήσεων (ενδεικτικός αριθμός συναντήσεων και ημερομηνίες) αναδόχου με την Ομάδα Εργασίας. Οι συναντήσεις δύνανται να περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, και τη συμμετοχή συναρμόδιων

ή/και λοιπών εμπλεκόμενων φορέων. Σε κάθε συνάντηση ο ανάδοχος θα τηρεί πρακτικά που θα αποτελούν μέρος των συμβατικών παραδοτέων και θα κοινοποιούνται σε όλους τους συμμετέχοντες/συμμετέχουσες.

4.1.2 Αναφορά Έργου Α Φάση: Παρουσιάζει την πρόοδο των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους μέχρι τον 5ο μήνα υλοποίησης του ΕΣΔ. Παρουσιάζει επίσης τις αποκλίσεις από το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.

4.1.3 Αναφορά Έργου Β Φάση: Παρουσιάζει την πρόοδο των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους από τον 6ο έως και τον 15ο μήνα υλοποίησης του ΕΣΔ. Παρουσιάζει επίσης τις αποκλίσεις από το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των δράσεων και τα εμπόδια που προέκυψαν κατά την υλοποίηση, με σκοπό την προσαρμογή των δράσεων του έργου για τα επόμενα βήματα.

Η ενδιάμεση αναφορά αποσκοπεί ακόμα στην παρακολούθηση της προόδου και της αποτελεσματικότητας (αξιολόγηση) των επιμέρους μέτρων / δράσεων του ΕΣΔ. Για το σκοπό αυτό γίνεται χρήση των δεικτών που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

4.1.4 Αναφορά Έργου Γ Φάση: Παρουσιάζει την πρόοδο των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους από τον 16ο έως και τον 27ο μήνα υλοποίησης του ΕΣΔ. Παρουσιάζει επίσης τις αποκλίσεις από το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των δράσεων και τα εμπόδια που προέκυψαν κατά την υλοποίηση, με σκοπό την προσαρμογή των δράσεων του έργου για τα επόμενα βήματα.

Η ενδιάμεση αναφορά αποσκοπεί ακόμα στην παρακολούθηση της προόδου και της αποτελεσματικότητας (αξιολόγηση) των επιμέρους μέτρων / δράσεων του ΕΣΔ. Για το σκοπό αυτό γίνεται χρήση των δεικτών που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

4.1.5 Τελική αναφορά έργου: Συντάσσεται με την ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου, συνοψίζει ολόκληρο το έργο και παρέχει την τελική αποτίμηση της εφαρμογής του ΕΣΔ. Η τελική αναφορά περιλαμβάνει πληροφορίες για τις δράσεις του έργου και τις προσαρμογές που έγιναν στο εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, τα εμπόδια (υλοποιημένοι κίνδυνοι) που αντιμετωπίστηκαν και τα τελικά αποτελέσματα του. Αξιολογεί την αποτελεσματικότητα του ΕΣΔ αντιπαραβάλλοντας τα αποτελέσματα των δράσεων που υλοποιήθηκαν με τους στόχους του ΕΣΔ και παρουσιάζει επικαιροποιημένα στοιχεία για το μέγεθος των υποπληθυσμών του είδους **Silene holzmannii*, την εξάπλωση και το ενδιαίτημά του. Αξιολογεί επίσης την βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του έργου και προσδιορίζει επόμενες δράσεις για τη διατήρηση ή επίτευξη της καλής οικολογικής κατάστασης του είδους στην Ελλάδα.

Μετά την ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου θα πραγματοποιηθεί συνολικός ποιοτικός και ποσοτικός απολογισμός της υλοποίησης και της αποτελεσματικότητας του ΕΣΔ. Η συνολική αξιολόγηση θα γίνει με βάση την κατάσταση του είδους, με τη χρήση των δεικτών αποτελεσματικότητας του προγράμματος παρακολούθησης του παρακάτω πίνακα και θα περιλαμβάνει τις τυχόν ελλείψεις ή περιορισμούς στην αναμενομένη αποτελεσματικότητα. Η τελική αξιολόγηση του ΕΣΔ θα είναι εκτενής και θα συγκρίνονται τα αποτελέσματα των μέτρων που εφαρμόστηκαν με τους στόχους που έχουν τεθεί προκειμένου να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα του παρόντος Εθνικού Σχεδίου Δράσης.

Η αξιολόγηση της εφαρμογής του ΕΣΔ θα περιλαμβάνει 2 ενότητες: (α) αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης του είδους **Silene holzmannii* και (β) αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων του ΕΣΔ μέσω της χρήσης των δεικτών του παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 1: Δείκτες παρακολούθησης του έργου.

A/A	Δράση	Δείκτες παρακολούθησης
1.1	Εκτίμηση του μεγέθους του πληθυσμού του είδους σε νησίδες όπου η τελευταία αναφορά για το είδος χρονολογείται περισσότερο από 30 έτη πριν	• Αριθμός νησίδων όπου έγινε επίσκεψη/αριθμός νησίδων με άγνωστη παρουσία του είδους
1.2	Μελέτη της αναπαραγωγικής βιολογίας του είδους και της επιβίωσης των αρτιβλάστων σε επιλεγμένες θέσεις με καλή προσβασιμότητα	• Αριθμός θέσεων όπου έγινε μελέτη
1.3	Γενετική ανάλυση του πληθυσμού	• Αριθμός θέσεων όπου έγινε μελέτη

2.1	Εκτός τόπου διατήρηση του είδους <i>*Silene holzmannii</i> . Εξασφάλιση γενετικού υλικού προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για επανεγκατάσταση ή ενίσχυση του πληθυσμού του είδους σε νησίδες όπου το μέγεθός του είναι πολύ μειωμένο ή το είδος έχει εξαφανιστεί. Συλλογή σπερμάτων από νησίδες με μεγάλους πληθυσμούς και κατάθεση του γενετικού υλικού σε Τράπεζα Σπερμάτων.	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός συλλογών σπερμάτων • Αριθμός συλλογών σπερμάτων που έχουν τοποθετηθεί σε Τράπεζα Σπερμάτων • Αριθμός θέσεων για τις οποίες πραγματοποιήθηκαν συλλογές σπερμάτων • Αριθμός σπερμάτων που έχουν τοποθετηθεί σε Τράπεζα Σπερμάτων
2.3	Επί τόπου διατήρηση του είδους <i>*Silene holzmannii</i> . Ενίσχυση του πληθυσμού σε νησίδες όπου το μέγεθός του είναι πολύ μειωμένο (π.χ. 1 - 250 άτομα) ή επανεγκατάσταση του είδους σε νησίδες όπου έχει εξαφανιστεί. Η μέθοδος εγκατάστασης θα είναι η σπορά.	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός ατόμων σε κάθε νησίδα • Ποσοστό αύξησης του μεγέθους του πληθυσμού όπου έγιναν δράσεις ενίσχυσης/επανεισαγωγής • Ποσοστό αύξησης του μεγέθους του πληθυσμού του είδους
2.4	Απομάκρυνση εισβλητικών ξενικών ειδών χλωρίδας. Ταυτόχρονη σπορά/φύτευση της <i>*Silene holzmannii</i> και άλλων τυπικών ειδών του ενδιαιτήματός της στα κενά που δημιουργούνται.	<ul style="list-style-type: none"> • Έκταση ενδιαιτήματος όπου έγινε εξάλειψη ξενικών ειδών • Αφθονία τυπικών ειδών χλωρίδας με εκτίμηση σε τυχαίες δειγματοεπιφάνειες τουλάχιστον στο 20% του ενδιαιτήματος μετά την πρώτη εφαρμογή
3.1	Εκπαίδευση του προσωπικού των ΜΔΠΠ στις κατά τόπους εγκαταστάσεις τους για τη μεθοδολογία εκτίμησης του μεγέθους του πληθυσμού, συλλογής σπερμάτων και επανεγκατάστασης του είδους	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός σεμιναρίων που διοργανώθηκαν • Αριθμός συμμετεχόντων εργαζομένων των μονάδων
3.2	Εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού στα μεγάλα κατοικημένα νησιά στην περιοχή εξάπλωσης της <i>*Silene holzmannii</i> (αφίσες, βίντεο, ενημερωτικά τρίπτυχα, κονκάρδες, σελιδοδείκτες) και διοργάνωση ενημερωτικών ημερίδων	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός νήσων/ηπειρωτικών θέσεων όπου έγινε ενημέρωση • Αριθμός συμμετεχόντων στις ημερίδες ενημέρωσης
3.3	Εγκατάσταση πινακίδων Ερμηνείας Περιβάλλοντος	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός νήσων/νησίδων/ηπειρωτικών θέσεων όπου εγκαταστάθηκαν πινακίδες.

3. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Η εκτέλεση του Έργου θα διαρκέσει τριάντα (30) μήνες, διαιρούμενη σε τέσσερις (4) διακριτές φάσεις διάρκειας 5, 10, 12 και 3 μηνών, αντίστοιχα.

Η Σύμβαση θα ολοκληρωθεί και θα παραληφθεί σε τέσσερις Φάσεις (Α', Β', Γ', Δ'). Ο ημερολογιακός χρόνος ολοκλήρωσης της σύμβασης συμπίπτει με το συνολικό χρόνο της σύμβασης και είναι τριάντα (30) μήνες. Οι Φάσεις ξεκινούν σύμφωνα με το ακόλουθο χρονοδιάγραμμα χωρίς να απαιτείται εντολή έναρξης της επόμενης φάσης από τη Αναθέτουσα Αρχή. Η αποτύπωση των Φάσεων βάσει των προαναφερόμενων παρατίθεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Το σύνολο του περιεχομένου, των δεδομένων και των πληροφοριών θα πρέπει να παραδίδεται σε επεξεργάσιμη ψηφιακή μορφή, χωρίς περιορισμούς, τεχνικούς ή νομικούς, με διαθεσιμότητα των πηγαίων δεδομένων και χρήση μηχαναγνώσιμου μορφότυπου / προτύπου.

Ειδικότερα, ο Ανάδοχος πρέπει να παρέχει το σύνολο των εκθέσεων και των συναφών στοιχείων, δεδομένων, πληροφορίας και συλλογών αυτών, όπως και επί κάθε άλλου σχετικού έγγραφου ή υλικού που αποκτάται, συγκεντρώνεται ή καταρτίζεται από τον Ανάδοχο κατά την εκτέλεση της σύμβασης, χωρίς περιορισμούς ως προς την αντιγραφή, περαιτέρω χρήση και διάθεση ή τροποποίηση αυτών ή των τροποποιημένων αντιγράφων τους όπως θα καθορίζεται με τις κατάλληλες άδειες ή με τη μεταβίβαση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, έτσι ώστε η Αναθέτουσα Αρχή και η υπηρεσία που διοικεί και παρακολουθεί το έργο να μπορεί:

- ο να χρησιμοποιεί και να εκτελεί τα παραδοτέα
- ο να μελετά τα παραδοτέα και να χρησιμοποιεί την πληροφορία που υπάρχει σε αυτά
- ο να αναδιανέμει αντίγραφα των παραδοτέων ελεύθερα
- ο να βελτιώνει τα παραδοτέα και να δημοσιεύει τις βελτιώσεις στο ευρύ κοινό, ώστε να αυξάνει τη δημόσια ωφέλεια από αυτά.

Ο Ανάδοχος θα πρέπει να έχει όλα τα απαραίτητα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας επί των παραδοτέων ώστε να προσφέρει τις σχετικές άδειες ή να μεταβιβάζει τα σχετικά δικαιώματα στην Αναθέτουσα Αρχή.

Ο Ανάδοχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να τηρεί όλες τις προϋποθέσεις προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως αυτές προσδιορίζονται στην κείμενη νομοθεσία και οφείλει αποζημίωση στην Αναθέτουσα Αρχή για οποιαδήποτε ζημία, θετική ή αποθετική άμεση ή έμμεση προκύψει από την παράβαση της σχετικής νομοθεσίας.

Συμφωνείται ρητά ότι ο Ανάδοχος διατηρεί τα πνευματικά δικαιώματα της γνώσης που παρήγαγε για ερευνητικούς σκοπούς ως προς τα εξής: (α) για αποκλειστικά μη εμπορικούς ερευνητικούς σκοπούς, όπως η χρήση των δεδομένων στο πλαίσιο μεταπτυχιακών ή/και διδακτορικών διατριβών, προώθηση περαιτέρω της έρευνας επί του είδους, δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά και παρουσιάσεις σε συνέδρια. Οι δημοσιεύσεις θα περιλαμβάνουν στη συγγραφική ομάδα τα μέλη της Ομάδας έργου που συνεισέφεραν με βάση την ακαδημαϊκή δεοντολογία και θα κοινοποιούνται στην Αναθέτουσα Αρχή. (β) για αποκλειστικά μη εμπορικούς εκπαιδευτικούς ακαδημαϊκού σκοπούς ή/και ευαισθητοποίησης του κοινού, όπως ενδεικτικά ακαδημαϊκές διαλέξεις, παρουσιάσεις στο ευρύ κοινό, συναφείς αναρτήσεις σε ιστοσελίδες και μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι εν λόγω δημοσιεύσεις, διατριβές, αναρτήσεις, ανακοινώσεις κτλ θα εμπεριέχουν πάντα τις απαραίτητες αναφορές για το συγκεκριμένο έργο, τον φορέα χρηματοδότησης και το ρόλο της Αναθέτουσας Αρχής.

Για κάθε άλλη χρήση των δεδομένων από τον Ανάδοχο απαιτείται η έγγραφη σύμφωνη γνώμη της Αναθετούσας Αρχής.

Στην περίπτωση που διατεθεί από τον Ανάδοχο στην Αναθετούσα αρχή ψηφιακό φωτογραφικό υλικό, η δημοσιοποίησή του θα πρέπει να γίνεται από την Αναθετούσα αρχή με αναφορά στον Ανάδοχο και το όνομα του φωτογράφου.

Συμφωνείται επίσης ρητά μεταξύ της Αναθετούσας Αρχής και του Αναδόχου πως τα πρωτογενή δεδομένα θέσεων παρουσίας του είδους είναι ευαίσθητα δεδομένα και απαγορεύεται η δημοσιοποίησή τους με οποιαδήποτε μορφή (συντεταγμένες, γεωχωρικά αρχεία κτλ) εκτός από τη χρήση κανάβου 10 km X 10 km, με βάση τις προδιαγραφές της εθνικής έκθεσης υπό το Άρθρο 17 της Οδηγίας 92/43/ΕΕ, όπου το είδος ορίζεται ως ευαίσθητο.

6. ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΑΝΑ ΦΑΣΗ

Η παραλαβή των παραδοτέων θα γίνεται από επιτροπή παραλαβής, η οποία θα εξετάζει αν έχουν παραδοθεί όλα τα παραδοτέα κάθε φάσης, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ενότητα 4 του παρόντος παραρτήματος, και θα αξιολογεί την πληρότητα και την ποιότητά τους.

Για τυχόν παρεκκλίσεις από τα αναμενόμενα ακολουθούνται όσα περιγράφεται στο άρθρο 6 της διακήρυξης.

Για τα επιμέρους στάδια υποβολής των παραδοτέων ορίζονται τμηματικές/ενδιάμεσες προθεσμίες ως εξής:

Φάση Α: συνολική διάρκεια πέντε (5) μήνες (από την υπογραφή της σύμβασης).

Φάση Β: συνολική διάρκεια δέκα (10) μήνες (με εκκίνηση την ολοκλήρωση της Φάσης Α).

Φάση Γ: συνολική διάρκεια δώδεκα (12) μήνες (με εκκίνηση την ολοκλήρωση της Φάσης Β).

Φάση Δ: συνολική διάρκεια τρεις (3) μήνες και όχι πέραν της 30/04/2029 (με εκκίνηση την ολοκλήρωση της Φάσης Γ).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΕΕΕΣ

Τα έντυπα Ε.Ε.Ε.Σ. που συνοδεύουν την παρούσα Διακήρυξη (ένα για κάθε Τμήμα) είναι αναρτημένα, σε μορφή .PDF και .XML, στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. και συμπληρώνονται από τους προσφέροντες με τη χρήση της νέας ηλεκτρονικής υπηρεσίας Promitheus ESPDint (<https://espdint.eprocurement.gov.gr/>), που προσφέρει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής σύνταξης και διαχείρισης του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ). Το αρχείο XML αναρτάται για την διευκόλυνση των οικονομικών φορέων προκειμένου να συντάξουν μέσω της υπηρεσίας eΕΕΕΣ τη σχετική απάντηση τους.

Σε περίπτωση υποβολής προσφοράς και για τα δύο Τμήματα, οι οικονομικοί φορείς πρέπει να υποβάλλουν ένα ΕΕΕΣ για κάθε Τμήμα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς (Τμήμα 1)

Τόπος, Ημερομηνία

ΑΠΟ: Στοιχεία οικονομικού φορέα

ΠΡΟΣ: ΝΠΔΔ «Πράσινο Ταμείο»

ΘΕΜΑ: Οικονομική Προσφορά για την παροχή υπηρεσιών **ΤΜΗΜΑ 1:** «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος λεπιδόπτερου *Parnassius apollo* (ΦΕΚ Β' 3646)».

Οικονομική Προσφορά - Τμήμα 1 : «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος λεπιδόπτερου <i>Parnassius apollo</i> (ΦΕΚ Β' 3646)»		
ΥΠΗΡΕΣΙΑ - Τμήμα 1	Αξία χωρίς ΦΠΑ(€)	Συνολική Αξία με ΦΠΑ 24% (€)
	Συνολική αξία χωρίς ΦΠΑ 24% (ολογράφως)	Συνολική αξία συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% (ολογράφως)

Για τον προσφέροντα

(υπογραφή, ημερομηνία, σφραγίδα)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς (Τμήμα 2)

Τόπος, Ημερομηνία

ΑΠΟ: Στοιχεία οικονομικού φορέα

ΠΡΟΣ: ΝΠΔΔ «Πράσινο Ταμείο»

ΘΕΜΑ: Οικονομική Προσφορά για την παροχή υπηρεσιών **ΤΜΗΜΑ 2** : «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος χλωρίδας **Silene holzmannii* (ΦΕΚ Β' 3645)».

Οικονομική Προσφορά - Τμήμα 2 : «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος χλωρίδας <i>*Silene holzmannii</i> (ΦΕΚ Β' 3645)».		
ΥΠΗΡΕΣΙΑ - Τμήμα 2	Αξία χωρίς ΦΠΑ(€)	Συνολική Αξία με ΦΠΑ 24% (€)
	Συνολική αξία χωρίς ΦΠΑ 24% (ολογράφως)	Συνολική αξία συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% (ολογράφως)

Για τον προσφέροντα

(υπογραφή, ημερομηνία, σφραγίδα)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV- Υποδείγματα Εγγυητικών Επιστολών**ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ**

Εκδότης (πλήρης επωνυμία Τράπεζας, υποκατάστημα):

Ημερομηνία έκδοσης:

Προς την (Πλήρη στοιχεία Αναθέτουσας Αρχής):

ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ ΓΙΑ ΠΟΣΟ ΕΥΡΩ

1. Έχουμε την τιμή να σας γνωρίσουμε ότι εγγυόμαστε με την παρούσα επιστολή ρητά, ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ευθυνόμενοι απέναντι σας εις ολόκληρο και ως αυτοφειλέτες, μέχρι του ποσού των ευρώ και ολογράφως....., υπέρ της εταιρείας ή σε περίπτωση ένωσης ή κοινοπραξίας των εταιρειών α) β) κλπ., ατομικά και για κάθε μία από αυτές και ως αλληλέγγυα και εις ολόκληρο υπόχρεων μεταξύ τους, εκ της ιδιότητάς τους ως μελών της ένωσης ή κοινοπραξίας, για την συμμετοχή τους στον διαγωνισμό της Υπηρεσίας σας της, για την ανάδειξη αναδόχου για την παροχή υπηρεσιών «τίτλος διακήρυξης», σύμφωνα με την με αριθμό πρωτ. Διακήρυξή σας.
2. Η παρούσα εγγύηση καλύπτει μόνο τις από τη συμμετοχή στον ανωτέρω διαγωνισμό απορρέουσες υποχρεώσεις της εν λόγω Εταιρείας / Εταιρειών καθ' όλο τον χρόνο ισχύος της.
3. Παιραιτούμαστε ρητά και ανεπιφύλακτα από το δικαίωμα της διαιρέσεως, από την ένσταση του ευεργετήματος της διζήσεως από το δικαίωμα προβολής εναντίον σας όλων των ενστάσεων του πρωτοφειλέτη ακόμη και των μη προσωποπαγών και ιδιαίτερα οποιασδήποτε άλλης ένστασης των άρθρων 852 – 855, 862 – 864 και 866 – 869 του Αστικού Κώδικα, όπως και από τα δικαιώματά μας που τυχόν απορρέουν από τα άρθρα αυτά.
4. Σε περίπτωση που αποφανθείτε με την ελεύθερη και αδέσμευτη κρίση σας την οποία θα μας γνωστοποιήσετε ότι η (εταιρεία) δεν εκπλήρωσε την υποχρέωσή της που περιγράφεται στο ανωτέρω σημείο 1, σας δηλώνουμε ότι αναλαμβάνουμε με την παρούσα επιστολή τη ρητή υποχρέωση να σας καταβάλουμε, χωρίς οποιαδήποτε από μέρους μας αντίρρηση, αμφισβήτηση ή ένσταση και χωρίς να ερευνηθεί το βάσιμο ή μη της απαίτησής σας, ολόκληρο ή μέρος του ποσού της εγγύησης, σύμφωνα με τις οδηγίες σας και εντός πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία που μας το ζητήσετε. Η καταβολή του ποσού γίνεται με μόνη τη δήλωσή σας.
5. Για την καταβολή της υπόψη εγγύησης δεν απαιτείται καμία εξουσιοδότηση ή ενέργεια συγκατάθεσης της (εταιρείας) ούτε θα ληφθεί υπόψη οποιαδήποτε τυχόν ένσταση ή επιφύλαξη ή προσφυγή αυτής στη διαιτησία ή στα δικαστήρια, με αίτημα την μη κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής, ή την θέση αυτής υπό δικαστική μεσεγγύηση.
6. Σας δηλώνουμε ακόμη ότι η υπόψη εγγύηση μας έχει ισχύ μέχρι τις ...-...-... οπότε και θα επιστραφεί σ' εμάς η παρούσα εγγυητική επιστολή, μαζί με έγγραφη δήλωσή σας ότι απαλλάσσετε την Τράπεζά μας από την υπόψη εγγύηση και κάθε σχετική υποχρέωση. Μέχρι τότε, θα παραμείνουμε υπεύθυνοι για την άμεση καταβολή σ' εσάς του ποσού της εγγύησης. Ο χρόνος ισχύος της εγγυητικής αυτής θα παραταθεί εφόσον ζητηθεί από την Υπηρεσία σας πριν από την ημερομηνία λήξης της.
7. Βεβαιούμε ότι όλες οι ισχύουσες Εγγυητικές Επιστολές της Τράπεζας μας που έχουν χορηγηθεί στο Δημόσιο και Ν.Π.Δ.Δ, συμπεριλαμβανομένης και αυτής, δεν υπερβαίνουν το όριο των εγγυήσεων που έχει καθοριστεί από το Υπουργείο Οικονομικών για την Τράπεζά μας.
8. Σε περίπτωση κατάπτωσης της εγγυητικής, το ποσό της κατάπτωσης υπόκειται στο εκάστοτε ισχύον πάγιο τέλος χαρτοσήμου.

(Εξουσιοδοτημένη Υπογραφή)

Σημειώσεις για την Τράπεζα:

Το ύψος της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό και δε μπορεί να υπερβαίνει το 2% της προεκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Αναγράφεται ολογράφως και σε παρένθεση αριθμητικώς. Στο ποσό δεν υπολογίζεται ο Φ.Π.Α. Ο χρόνος ισχύος πρέπει να είναι μεγαλύτερος τουλάχιστον κατά τριάντα (30) ημέρες του χρόνου ισχύος της προσφοράς, όπως αυτός ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

Εκδότης (πλήρης επωνυμία Τράπεζας, υποκατάστημα):

Ημερομηνία έκδοσης:

Προς την (Πλήρη στοιχεία Αναθέτουσας Αρχής):

ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ ΓΙΑ ΠΟΣΟ ΕΥΡΩ

- Έχουμε την τιμή να σας γνωρίσουμε ότι εγγυόμαστε με την παρούσα επιστολή ρητά, ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ευθυνόμενοι απέναντι σας εις ολόκληρο και ως αυτοφειλέτες, μέχρι του ποσού των ευρώ..... και ολογράφως, υπέρ της εταιρείας..... ή σε περίπτωση ένωσης ή κοινοπραξίας των εταιρειών α) β) κλπ, ατομικά και για κάθε μία από αυτές και ως αλληλέγγυα και εις ολόκληρο υπόχρεων μεταξύ τους, εκ της ιδιότητάς τους ως μελών της ένωσης ή κοινοπραξίας, για την καλή εκτέλεση των όρων της υπ' αριθ. σύμβασης που αφορά στο διαγωνισμό της Υπηρεσίας σας ο οποίος διενεργήθηκε τη για την παροχή υπηρεσιών «τίτλος διακήρυξης», σύμφωνα με την με αριθμό πρωτ. Διακήρυξή σας.
- Παραιτούμαστε ρητά και ανεπιφύλακτα από το δικαίωμα της διαιρέσεως από την ένσταση του ευεργετήματος της διζήσεως από το δικαίωμα προβολής εναντίον σας όλων των ενστάσεων του πρωτοφειλέτη ακόμη και των μη προσωποπαγών και ιδιαίτερα οποιασδήποτε άλλης ένστασης των άρθρων 852 – 855, 862 – 864 και 866 – 869 του Αστικού Κώδικα, όπως και από τα δικαιώματά μας που τυχόν απορρέουν από τα άρθρα αυτά.
- Σε περίπτωση που αποφανθείτε με την ελεύθερη και αδέσμευτη κρίση σας την οποία θα μας γνωστοποιήσετε, ότι η (εταιρεία) δεν εκπλήρωσε την υποχρέωσή της που περιγράφεται στο ανωτέρω σημείο 1, σας δηλώνουμε ότι αναλαμβάνουμε με την παρούσα επιστολή, την ρητή υποχρέωση να σας καταβάλουμε, χωρίς οποιαδήποτε από μέρους μας αντίρρηση, αμφισβήτηση ή ένσταση και χωρίς να ερευνηθεί το βάσιμο ή μη της απαίτησής σας, ολόκληρο ή μέρος του ποσού της εγγύησης, σύμφωνα με τις οδηγίες σας και εντός πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία που μας το ζητήσετε.
- Για την καταβολή της υπόψη εγγύησης δεν απαιτείται καμία εξουσιοδότηση ή ενέργεια συγκατάθεσης της (εταιρείας) ούτε θα ληφθεί υπόψη οποιαδήποτε τυχόν ένσταση ή επιφύλαξη ή προσφυγή αυτής στη διαιτησία ή στα δικαστήρια, με αίτημα την μη κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής, ή την θέση αυτής υπό δικαστική μεσεγγύηση.
- Σας δηλώνουμε ακόμη ότι η υπόψη εγγύησή μας έχει ισχύ μέχρι τις-.....-..... οπότε και θα επιστραφεί σ' εμάς η παρούσα εγγυητική επιστολή, μαζί με έγγραφη δήλωση σας ότι απαλλάσσετε την Τράπεζα μας από την υπόψη εγγύηση και κάθε σχετική υποχρέωση. Μέχρι τότε, θα παραμείνουμε υπεύθυνοι για την άμεση καταβολή σ' εσάς του ποσού της εγγύησης. Ο χρόνος ισχύος της εγγυητικής αυτής θα παραταθεί εφόσον ζητηθεί από την Υπηρεσία σας πριν από την ημερομηνία λήξης της.
- Βεβαιούμε ότι όλες οι ισχύουσες Εγγυητικές Επιστολές της Τράπεζας μας που έχουν χορηγηθεί στο Δημόσιο και Ν.Π.Δ.Δ, συμπεριλαμβανομένης και αυτής, δεν υπερβαίνουν το όριο που έχει καθοριστεί από το Υπουργείο Οικονομικών για την Τράπεζά μας.

7. Σε περίπτωση κατάπτωσης της εγγυητικής, το ποσό της κατάπτωσης υπόκειται στο εκάστοτε ισχύον πάγιο τέλος χαρτοσήμου.

(Εξουσιοδοτημένη Υπογραφή)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V- Ενημέρωση για την προστασία προσωπικών δεδομένων**ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ**

Η Αναθέτουσα Αρχή ενημερώνει υπό την ιδιότητά της ως υπεύθυνης επεξεργασίας το φυσικό πρόσωπο που υπογράφει την προσφορά ως Προσφέρων ή ως Νόμιμος Εκπρόσωπος Προσφέροντος, ότι το ίδιο ή και τρίτοι, κατ' εντολή και για λογαριασμό του, θα επεξεργάζονται τα ακόλουθα δεδομένα ως εξής:

I. Αντικείμενο επεξεργασίας είναι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στους φακέλους της προσφοράς και τα αποδεικτικά μέσα τα οποία υποβάλλονται στην Αναθέτουσα Αρχή, στο πλαίσιο του παρόντος Διαγωνισμού, από το φυσικό πρόσωπο το οποίο είναι το ίδιο Προσφέρων ή Νόμιμος Εκπρόσωπος Προσφέροντος.

II. Σκοπός της επεξεργασίας είναι η αξιολόγηση του Φακέλου Προσφοράς, η ανάθεση της Σύμβασης, η προώθηση των δικαιωμάτων της Αναθέτουσας Αρχής, η εκπλήρωση των εκ του νόμου υποχρεώσεων της Αναθέτουσας Αρχής και η εν γένει ασφάλεια και προστασία των συναλλαγών. Τα δεδομένα ταυτοπροσωπίας και επικοινωνίας θα χρησιμοποιηθούν από την Αναθέτουσα Αρχή και για την ενημέρωση των Προσφερόντων σχετικά με την αξιολόγηση των προσφορών.

III. Αποδέκτες των ανωτέρω (υπό Α) δεδομένων στους οποίους κοινοποιούνται είναι:

(α) Φορείς στους οποίους η Αναθέτουσα Αρχή αναθέτει την εκτέλεση συγκεκριμένων ενεργειών για λογαριασμό της, δηλαδή οι Σύμβουλοι, τα υπηρεσιακά στελέχη, μέλη Επιτροπών Αξιολόγησης, Χειριστές του Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού και λοιποί εν γένει προστεθέντες της, υπό τον όρο της τήρησης σε κάθε περίπτωση του απορρήτου.

(β) Το Δημόσιο, άλλοι δημόσιοι φορείς ή δικαστικές αρχές ή άλλες αρχές ή δικαιοδοτικά όργανα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

(γ) Έτεροι συμμετέχοντες στο Διαγωνισμό, στο πλαίσιο της αρχής της διαφάνειας και του δικαιώματος προδικαστικής και δικαστικής προστασίας των συμμετεχόντων στο Διαγωνισμό, σύμφωνα με το νόμο.

IV. Τα δεδομένα θα τηρούνται για χρονικό διάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης, και μετά τη λήξη αυτής για χρονικό διάστημα πέντε ετών, για μελλοντικούς φορολογικούς-δημοσιονομικούς ή ελέγχους χρηματοδοτών ή άλλους προβλεπόμενους ελέγχους από την κείμενη νομοθεσία, εκτός εάν η νομοθεσία προβλέπει διαφορετική περίοδο διατήρησης. Σε περίπτωση εκκρεμοδικίας αναφορικά με δημόσια σύμβαση τα δεδομένα τηρούνται μέχρι το πέρας της εκκρεμοδικίας. Μετά τη λήξη των ανωτέρω περιόδων, τα προσωπικά δεδομένα θα καταστρέφονται.

V. Το φυσικό πρόσωπο που είναι είτε Προσφέρων είτε Νόμιμος Εκπρόσωπος του Προσφέροντος, μπορεί να ασκεί κάθε νόμιμο δικαίωμά του σχετικά με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, απευθυνόμενο στον υπεύθυνο προστασίας προσωπικών δεδομένων της Αναθέτουσας Αρχής.

VI. Η Αναθέτουσα Αρχή έχει υποχρέωση να λαμβάνει κάθε εύλογο μέτρο για τη διασφάλιση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας των δεδομένων και της προστασίας τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση από οποιονδήποτε και κάθε άλλης μορφή αθέμιτη επεξεργασία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI – Υπόδειγμα περιεχομένου Υ.Δ. περί μη ρωσικής εμπλοκής

Το περιεχόμενο της Υ.Δ. περί μη συνδρομής των καταστάσεων ρωσικής εμπλοκής, που περιγράφονται στην παρ. 2.2.3..5.α της παρούσας, είναι το ακόλουθο:

“Δηλώνω υπεύθυνα ότι δεν υπάρχει ρωσική συμμετοχή στην εταιρεία που εκπροσωπώ και εκτελεί τη σύμβαση, καθώς και στο σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού της οργάνου ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτήν, σύμφωνα με τους περιορισμούς που περιλαμβάνονται στο άρθρο 5ια του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 833/2014 της 31ης Ιουλίου 2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω των ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία, όπως τροποποιήθηκε από τον με αριθ. 2022/578 Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΕ) της 8^{ης} Απριλίου 2022.

Συγκεκριμένα δηλώνω ότι:

(α) ο ανάδοχος που εκπροσωπώ καθώς και το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού της οργάνου ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτήν (και καμία από τις εταιρείες που εκπροσωπούν μέλη της κοινοπραξίας μας) δεν είναι Ρώσος υπήκοος, ούτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέας εγκατεστημένος στη Ρωσία.

(β) ο ανάδοχος που εκπροσωπώ καθώς και το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού της οργάνου ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτήν (και καμία από τις εταιρείες που εκπροσωπούν μέλη της κοινοπραξίας μας) δεν είναι νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέας του οποίου τα δικαιώματα ιδιοκτησίας κατέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις

εκατό (50%) οντότητα αναφερόμενη στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου.

(γ) ούτε ο υπεύθυνα δηλώνων ούτε η εταιρεία που εκπροσωπώ ούτε το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού της οργάνου ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτήν δεν είμαστε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή όργανο που ενεργεί εξ ονόματος ή κατ' εντολή οντότητας που αναφέρεται στο σημείο(α) ή (β) παραπάνω,

(δ) δεν υπάρχει συμμετοχή φορέων και οντοτήτων που απαριθμούνται στα ανωτέρω στοιχεία α) έως γ), άνω του 10 % της αξίας της σύμβασης των υπεργολάβων, προμηθευτών ή φορέων στις ικανότητες των οποίων να στηρίζεται ο ανάδοχος τον οποίον εκπροσωπώ.”

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII – Σχέδιο Σύμβασης

ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

.....^[1][Τόπος]...../...../.....
Αριθ. πρωτ.....

ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

[Ενδεικτικό σχέδιο συμφωνητικού που διαμορφώνεται από την Αναθέτουσα Αρχή]

Στην Κηφισιά σήμερα ημέρα,

[Στην περίπτωση που το συμφωνητικό υπογράφεται ψηφιακά και από τους δύο συμβαλλόμενους ως ημερομηνία υπογραφής αυτού θεωρείται η ημερομηνία της τελευταίας χρονικά υπογραφής και απαλείφεται η ως άνω αναφορά]

οι παρακάτω συμβαλλόμενοι:

1. το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, με την επωνυμία «**ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ**» που εδρεύει στην Κηφισιά, Λεωφ. Κηφισίας 241, Α.Φ.Μ. 099338405, Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς, εκπροσωπούμενο νομίμως στην παρούσα από τον Πρόεδρο αυτού κ. Ιωάννη Ανδρουλάκη, (στο εξής η «Αναθέτουσα Αρχή»)

2.Ο/η (σε περίπτωση φυσικού προσώπου/ ατομικής επιχείρησης) ή το νομικό πρόσωπο.....με την επωνυμίακαι τον διακριτικό τίτλο «.....», που εδρεύει (. ΑΦΜ:....., ΔΟΥ:, Τ.Κ., νομίμως εκπροσωπούμενο *(μόνο για νομικά πρόσωπα)* από τον (στο εξής ο «Ανάδοχος»)

Έχοντας υπόψη:

1. την υπ' αριθμ διακήρυξη (ΑΔΑΜ...) και τα λοιπά έγγραφα της σύμβασης που συνέταξε η Αναθέτουσα Αρχή για την παρούσα σύμβαση παροχής υπηρεσιών.

2. Την υπ' αριθμ ... απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, με την οποία κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα της διαδικασίας (ΑΔΑΜ...), στο πλαίσιο της ανωτέρω διακήρυξης, στον Ανάδοχο, καθώς και την αριθμ. πρωτ. ειδική πρόσκληση της Αναθέτουσας Αρχής προς τον Ανάδοχο για την υπογραφή του παρόντος, η οποία κοινοποιήθηκε σε αυτόν την.....

3. Την απόυπεύθυνη δήλωση του Αναδόχου περί μη οψιγενών μεταβολών, κατά την έννοια της περ. δ της παρ. 3 του αρ. 105 του ν. 4412/2016 *[μνημονεύεται μόνο στην περίπτωση του προσυμβατικού ελέγχου ή της άσκησης προδικαστικής προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης]*

4. Ότι αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας αποτελούν, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.1 περιπτ. 42 του ν.4412/2016:

-η υπ' αριθ. διακήρυξη, με τα Παραρτήματα της

-..... (Συμπληρώνονται από την Αναθέτουσα Αρχή και τα λοιπά σχετικά έγγραφα της σύμβασης) (στο εξής «τα Έγγραφα της Σύμβασης»)

-η προσφορά του Αναδόχου.

5. Ότι ο Ανάδοχος κατέθεσε την:

υπ' αριθ. εγγυητική επιστολή της τράπεζας/ πιστωτικού ιδρύματος/ χρηματοδοτικού ιδρύματος/ ασφαλιστικής επιχείρησης/, ποσού ευρώ, για την καλή εκτέλεση των όρων του παρόντος συμφωνητικού

Συμφώνησαν και έκαναν αμοιβαία αποδεκτά τα ακόλουθα :

Άρθρο 1 Αντικείμενο

Αντικείμενο της παρούσας σύμβασης είναι η υπηρεσία «Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για το είδος ...», σύμφωνα με τους όρους και τις προδιαγραφές του άρθρου 1.3 της Διακήρυξης και των ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ.

.....

[στο σημείο αυτό περιγράφεται το τμήμα/τμήματα της σύμβασης που κατακυρώθηκαν στον ανάδοχο].

Η παροχή υπηρεσιών θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τους όρους που περιέχονται στα έγγραφα της σύμβασης, στην απόφαση κατακύρωσης και στην προσφορά του Αναδόχου.

Άρθρο 2 Χρηματοδότηση της σύμβασης

Φορέας χρηματοδότησης της παρούσας σύμβασης είναι το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία Πράσινο Ταμείο, που ιδρύθηκε με το Νόμο 3889/2010 και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η δαπάνη για την εν λόγω σύμβαση βαρύνει τον Προϋπολογισμό Εξόδων του Πράσινου Ταμείου για τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος LIFE IP 4 NATURA και συγκεκριμένα τον Α.Λ.Ε. 02.001.2420989 - Έξοδα για λοιπές υπηρεσίες. Για την παρούσα διαδικασία έχει εκδοθεί η με αριθμ. Πρωτ. 2644/08.04.2026 απόφαση έγκρισης αιτήματος δαπάνης και πρόθεσης δέσμευσης πίστωσης για πολυετή υποχρέωση. Η παρούσα σύμβαση αποτελεί συγχρηματοδοτούμενη πράξη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος LIFE.

Άρθρο 3 Διάρκεια σύμβασης

3.1. Δυνάμει του άρθρου 1.3 της Διακήρυξης η διάρκεια της παρούσας σύμβασης ορίζεται σε τριάντα (30) μήνες, από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης και όχι πέραν της 30^{ης} Απριλίου 2029.

3.2. Η συνολική διάρκεια της σύμβασης μπορεί να παρατείνεται μετά από αιτιολογημένη απόφαση της αναθέτουσας αρχής μέχρι το 50% αυτής ύστερα από σχετικό αίτημα του αναδόχου που υποβάλλεται πριν από τη λήξη της διάρκειάς της, σε αντικειμενικά δικαιολογημένες περιπτώσεις που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου.

Άρθρο 4 Υποχρεώσεις Αναδόχου

Ο Ανάδοχος δεσμεύεται έναντι της Αναθέτουσας Αρχής ότι:

4.1. σύμφωνα με το άρθρο 4.3.1. της Διακήρυξης, τηρεί και θα εξακολουθήσει να τηρεί κατά την εκτέλεση της παρούσας σύμβασης τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α' (και του ν. 4412/2016). Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση της παρούσας σύμβασης και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους

4.2. θα ενεργεί σύμφωνα με το Νόμο και με την παρούσα, ότι θα λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσει την ομαλή και προσηκούσα εκτέλεση της παρούσας σύμφωνα με τη Διακήρυξη και τα λοιπά Έγγραφα της Σύμβασης και ότι δεν θα ενεργήσει αθέμιτα, παράνομα ή καταχρηστικά καθ' όλη τη διάρκεια της εκτέλεσης της παρούσας.

4.3. καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, θα συνεργάζεται στενά με την Αναθέτουσα Αρχή, υποχρεούται δε να λαμβάνει υπόψη του οποιοσδήποτε παρατηρήσεις της, σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης.

Άρθρο 5 Αμοιβή – Τρόπος πληρωμής

5.1. Το συνολικό συμβατικό τίμημα ανέρχεται σε, πλέον ΦΠΑ.....%

5.2. Η πληρωμή του Αναδόχου θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 5.1.1 της Διακήρυξης και συγκεκριμένα:

Η πληρωμή του συμβατικού τιμήματος θα γίνεται σε στάδια, με την καταβολή του 100% της συμβατικής αξίας του σταδίου, μετά την οριστική παραλαβή των υπηρεσιών κάθε σταδίου και με την προσκόμιση των νόμιμων παραστατικών και δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 200 παρ. 5 του ν. 4412/2016, καθώς και κάθε άλλου δικαιολογητικού που τυχόν ήθελε ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες που διενεργούν τον έλεγχο και την πληρωμή.

Η πληρωμή του αναδόχου θα πραγματοποιηθεί τμηματικά, σε τέσσερις (4) φάσεις, ως ακολούθως:

- Το 20% της συμβατικής αμοιβής θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση και παραλαβή των παραδοτέων της Φάσης Α.

- Το 40% της συμβατικής αμοιβής θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση και παραλαβή των παραδοτέων της Φάσης Β.
- Το 30% της συμβατικής αμοιβής θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση και παραλαβή των παραδοτέων της Φάσης Γ.
- Το 10% της συμβατικής αμοιβής θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση και παραλαβή των παραδοτέων της Φάσης Δ.

5.3. Η πληρωμή του συμβατικού τιμήματος θα γίνεται με την προσκόμιση από τον Ανάδοχο των νομίμων παραστατικών και δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 200 παρ. 4 του ν. 4412/2016, καθώς και κάθε άλλου δικαιολογητικού που τυχόν ήθελε ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες που διενεργούν τον έλεγχο και την πληρωμή^[5].

5.4. Τον Ανάδοχο βαρύνουν οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, καθώς και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παράδοση των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στη Διακήρυξη και στα λοιπά έγγραφα της Σύμβασης. Ο Ανάδοχος βαρύνεται, ιδίως, με τις κρατήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 5.1.2 της Διακήρυξης. Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ.

5.5. Με κάθε πληρωμή θα γίνεται η προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία παρακράτηση φόρου εισοδήματος αξίας επί του καθαρού ποσού.

5.6. Όλα τα δικαιολογητικά του χρηματικού εντάλματος (πρωτόκολλα ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής κλπ.) ελέγχονται από την αρμόδια υπηρεσία ελέγχου της αναθέτουσας αρχής. Για την έκδοση χρηματικού εντάλματος ο ανάδοχος πρέπει να προσκομίσει το αντίστοιχο τιμολόγιο εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία έκδοσης πρωτοκόλλου ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής και η πληρωμή του θα πρέπει να λάβει χώρα σε επιπλέον τριάντα (30) ημέρες.

Σε περίπτωση που η πληρωμή του Αναδόχου καθυστερήσει πέραν των τριάντα (30) ημερών από την οριστική ποιοτική και ποσοτική παραλαβή των αγαθών και την ολοκλήρωση των σχετικών διαδικασιών επαλήθευσης, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχει περιέλθει μέχρι και την ημερομηνία αυτή στην Αναθέτουσα Αρχή το τιμολόγιο ή άλλο ισοδύναμο παραστατικό πληρωμής, η Αναθέτουσα Αρχή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπαρ. Ζ5 της παρ. Ζ του ν. 4152/2013, (Α' 107/09-05-2013) «Επείγοντα μέτρα εφαρμογής των Ν.4046/2012, 4093/2012 και 4127/2013» καθίσταται υπερήμερη και οφείλει τόκους υπερημερίας, χωρίς να απαιτείται όχληση από τον Ανάδοχο.^[6] Σε περίπτωση καθυστέρησης υποβολής των οικείων δικαιολογητικών πληρωμής, η Αναθέτουσα Αρχή καθίσταται υπερήμερη από την ημέρα προσκόμισής τους.

Άρθρο 6 Αναπροσαρμογή τιμής

Η περίπτωση της αναπροσαρμογής τιμής των υπηρεσιών, υπό τους όρους του άρθρου 132 του ν. 4412/2016, καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 6.5 της Διακήρυξης.

Άρθρο 7 Τμηματικές/ενδιάμεσες προθεσμίες-Παραλαβή αντικειμένου-Χρόνος και τρόπος παροχής υπηρεσιών

7.1. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει τις υπηρεσίες του στο χρονικό διάστημα και με τον τρόπο που καθορίζονται στα άρθρα 6.1. και 6.2. της Διακήρυξης. Ειδικότερα:

Για τα επιμέρους στάδια υποβολής των παραδοτέων ορίζονται τμηματικές/ενδιάμεσες προθεσμίες ως εξής:

Φάση Α: συνολική διάρκεια πέντε (5) μήνες (από την υπογραφή της σύμβασης)

Φάση Β: συνολική διάρκεια δέκα (10) μήνες (με εκκίνηση την ολοκλήρωση της Φάσης Α)

Φάση Γ: συνολική διάρκεια δώδεκα (12) μήνες (με εκκίνηση την ολοκλήρωση της Φάσης Β)

Φάση Δ: συνολική διάρκεια τρεις (3) μήνες και όχι πέραν της 30/04/2029 (με εκκίνηση την ολοκλήρωση της Φάσης Γ).

7.2. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει τις υπηρεσίες του ή/και να υποβάλει τα παραδοτέα στην Αναθέτουσα Αρχή σύμφωνα με το άρθρο 6.2. της Διακήρυξης. Μη εμπρόθεσμη παροχή των υπηρεσιών ή/και υποβολή των παραδοτέων από τον Ανάδοχο επάγεται την κήρυξη αυτού ως έκπτωτου σύμφωνα με το άρθρο 6.2.2 της Διακήρυξης.

7.3. Η παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών ή/και παραδοτέων γίνεται από επιτροπές, υπό τους όρους, διαδικασίες παραλαβής και ελέγχου που ορίζονται στο άρθρο 6.3 της Διακήρυξης.

7.4. Αν παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του παραδοτέου από τον Ανάδοχο και δεν έχει εκδοθεί από την επιτροπή πρωτόκολλο παραλαβής, θεωρείται ότι η παραλαβή έχει συντελεσθεί αυτοδίκαια, κατά τα σχετικώς οριζόμενα στο άρθρο 6.3.5. της Διακήρυξης

Ανεξάρτητα από την, οριζόμενη στο ως άνω άρθρο 6.3.5. της Διακήρυξης, αυτοδίκαιη παραλαβή και την πληρωμή του Αναδόχου, πραγματοποιούνται οι προβλεπόμενοι από την παρούσα έλεγχοι από επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, στην οποία δεν μπορεί να συμμετέχουν ο πρόεδρος και τα μέλη της αρχικής επιτροπής. η οποία δεν πραγματοποίησε την παραλαβή στον προβλεπόμενο από την παρούσα σύμβαση χρόνο. Η παραπάνω επιτροπή παραλαβής προβαίνει σε όλες τις διαδικασίες παραλαβής που προβλέπονται από το παρόν άρθρο, το άρθρο 6.3.1. της Διακήρυξης και το άρθρο 219 του ν. 4412/2016 και συντάσσει τα σχετικά πρωτόκολλα. Οι εγγυητικές επιστολές προκαταβολής και καλής εκτέλεσης δεν επιστρέφονται, πριν την ολοκλήρωση όλων των προβλεπομένων από την παρούσα σύμβαση ελέγχων και τη σύνταξη των σχετικών πρωτοκόλλων.

7.5. Επειδή οι υπηρεσίες είναι διαιρετές και η παράδοση γίνεται, σύμφωνα με τη σύμβαση, τμηματικά, η εγγύηση καλής εκτέλεσης αποδεσμεύεται σταδιακά, κατά το ποσό που αναλογεί στην αξία του τμήματος της υπηρεσίας που παραλήφθηκε οριστικά. Για τη σταδιακή αποδέσμευσή τους απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Εάν στο πρωτόκολλο παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η παραπάνω σταδιακή αποδέσμευση γίνεται μετά την αντιμετώπιση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται, των παρατηρήσεων και του εκπροθέσμου.

Άρθρο 8

Απόρριψη υπηρεσιών-παραδοτέων –Αντικατάσταση

8.1. Σε περίπτωση οριστικής απόρριψης ολόκληρου ή μέρους των παρεχόμενων υπηρεσιών ή /και παραδοτέων, με έκπτωση επί της συμβατικής αξίας, με απόφαση της αναθέτουσας αρχής μπορεί να εγκρίνεται αντικατάσταση των υπηρεσιών ή/και παραδοτέων αυτών με άλλα, που να είναι σύμφωνα με τους όρους της παρούσας σύμβασης, μέσα σε τακτή προθεσμία που ορίζεται από την απόφαση αυτή και σύμφωνα με το άρθρο 6.4 της Διακήρυξης.

8.2. Αν η αντικατάσταση γίνεται μετά τη λήξη της συνολικής διάρκειας της σύμβασης, η προθεσμία που ορίζεται για την αντικατάσταση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του 25% της συνολικής διάρκειας της σύμβασης, ο δε ανάδοχος υπόκειται σε ποινικές ρήτρες, σύμφωνα με το άρθρο 218 του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 5.2.2 της Διακήρυξης, λόγω εκπρόθεσμης παράδοσης.

8.3. Αν ο ανάδοχος δεν αντικαταστήσει τις υπηρεσίες ή/και τα παραδοτέα που απορρίφθηκαν μέσα στην προθεσμία που του τάχθηκε και εφόσον έχει λήξει η συνολική διάρκεια, κηρύσσεται έκπτωτος και υπόκειται στις προβλεπόμενες κυρώσεις του άρθρου 9 της παρούσας σύμβασης.

Άρθρο 9

Κήρυξη οικονομικού φορέα εκπτώτου –Κυρώσεις

9.1. Ο Ανάδοχος κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος από τη σύμβαση και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτήν, με απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 5.2.1 της Διακήρυξης και σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα σε αυτό. Στον Ανάδοχο που κηρύσσεται έκπτωτος από την παρούσα σύμβαση, επιβάλλονται, με απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής και κατόπιν τήρησης της σχετικής διαδικασίας και οι κυρώσεις/αποκλεισμός που προβλέπονται στο ως άνω άρθρο.

9.2. Αν λήξει η συνολική διάρκεια της σύμβασης, χωρίς να υποβληθεί εγκαίρως αίτημα παράτασης ή, αν λήξει η παραταθείσα, κατά τα ανωτέρω, διάρκεια, χωρίς να υποβληθούν στην αναθέτουσα αρχή τα παραδοτέα της σύμβασης, ο ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος. Αν οι υπηρεσίες παρασχεθούν από υπαιτιότητα του αναδόχου μετά τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης, και μέχρι λήξης του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε επιβάλλονται εις βάρος του ποινικές ρήτρες, σύμφωνα με το άρθρο 218 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 5.2.2 της Διακήρυξης.

Άρθρο 10

Υπεργολαβία

10.1. Ο Ανάδοχος, σύμφωνα με το άρθρο 4.4.1. της Διακήρυξης, δεν απαλλάσσεται από τις συμβατικές του υποχρεώσεις και ευθύνες έναντι της Αναθέτουσας Αρχής λόγω ανάθεσης της εκτέλεσης τμήματος/τμημάτων της σύμβασης σε υπεργολάβους. Η τήρηση των υποχρεώσεων της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016 από υπεργολάβους δεν αίρει την ευθύνη του Αναδόχου.

10.2. Ο Ανάδοχος με το από έγγραφό του, το οποίο επισυνάπτεται στην παρούσα, και σύμφωνα με το άρθρο 4.4.2. της Διακήρυξης, ενημέρωσε την Αναθέτουσα Αρχή για την επωνυμία/όνομα, τα στοιχεία επικοινωνίας και τους νόμιμους εκπροσώπους των υπεργολάβων του, οι οποίοι συμμετέχουν στην εκτέλεση της παρούσας σύμβασης. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να γνωστοποιεί στην Αναθέτουσα Αρχή κάθε αλλαγή των πληροφοριών αυτών, κατά τη διάρκεια της παρούσας σύμβασης, καθώς και τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με κάθε νέο υπεργολάβο, τον οποίο ο Ανάδοχος θα χρησιμοποιεί εν συνεχεία στην εν λόγω σύμβαση, προσκομίζοντας τα σχετικά συμφωνητικά/δηλώσεις συνεργασίας. Σε περίπτωση διακοπής της συνεργασίας του Αναδόχου με υπεργολάβο/ υπεργολάβους της παρούσας σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται σε άμεση γνωστοποίηση της διακοπής αυτής στην Αναθέτουσα Αρχή και οφείλει να διασφαλίσει την

ομαλή εκτέλεση του τμήματος/ τμημάτων της σύμβασης είτε από τον ίδιο, είτε από νέο υπεργολάβο τον οποίο θα γνωστοποιήσει στην Αναθέτουσα Αρχή κατά την ως άνω διαδικασία¹⁸.
10.3. Η Αναθέτουσα Αρχή επαληθεύει τη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού για τους υπεργολάβους, όπως αυτοί περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.3 της Διακήρυξης και με τα αποδεικτικά μέσα της παραγράφου 2.2.9.2 της Διακήρυξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4.4.3. της Διακήρυξης. Επιπλέον, η Αναθέτουσα Αρχή, προκειμένου να μην αθετούνται οι υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016, δύναται να επαληθεύσει τους ως άνω λόγους και για τμήμα ή τμήματα της σύμβασης που υπολείπονται του ποσοστού που ορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4.4.3. της Διακήρυξης.

Άρθρο 11

Τροποποίηση σύμβασης κατά τη διάρκειά της

11.1. Η παρούσα σύμβαση μπορεί να τροποποιείται κατά τη διάρκειά της, χωρίς να απαιτείται νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, μόνο σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 4.5 της Διακήρυξης.

11.2. Τροποποίηση των όρων της παρούσας σύμβασης γίνεται μόνον με μεταγενέστερη γραπτή και ρητή συμφωνία των μερών και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 132 του ν.4412/2016.

Άρθρο 12

Ανωτέρα Βία

12.1. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν ευθύνονται για τη μη εκπλήρωση των συμβατικών τους υποχρεώσεων, στο μέτρο που η αδυναμία εκπλήρωσης οφείλεται σε περιστατικά ανωτέρας βίας.

12.2. Ο Ανάδοχος, επικαλούμενος υπαγωγή της αδυναμίας εκπλήρωσης υποχρεώσεων του σε γεγονός που εμπίπτει στην έννοια της ανωτέρας βίας, οφείλει να γνωστοποιήσει και επικαλεσθεί προς την Αναθέτουσα Αρχή τους σχετικούς λόγους και περιστατικά εντός αποσβεστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τότε που συνέβησαν, προσκομίζοντας τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία. Η Αναθέτουσα Αρχή αποφασίζει μετά από γνωμοδότηση του αρμόδιου για αυτό οργάνου.

Μόνο η έγγραφη αναγνώριση από την Αναθέτουσα Αρχή της ανώτερης βίας που επικαλείται ο Ανάδοχος τον απαλλάσσει από τις συνέπειες της εκπρόθεσμης ή μη κατάλληλα εκπλήρωσης της προμήθειας.

Άρθρο 13

Ολοκλήρωση συμβατικού αντικειμένου

Η σύμβαση θεωρείται ότι έχει ολοκληρωθεί, όταν παραληφθούν οριστικά, ποσοτικά και ποιοτικά οι υπηρεσίες, όταν αποπληρωθεί το συμβατικό τίμημα και εκπληρωθούν και οι τυχόν λοιπές συμβατικές ή νόμιμες υποχρεώσεις και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη και αποδεσμευθούν οι σχετικές εγγυήσεις κατά τα προβλεπόμενα στη σύμβαση.

Άρθρο 14

Δικαίωμα μονομερούς λύσης της σύμβασης

Η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 4.6 της Διακήρυξης, να καταγγείλει τη σύμβαση κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της.

Άρθρο 15

Εφαρμοστέο Δίκαιο – Επίλυση Διαφορών

15.1. Η παρούσα διέπεται από το Ελληνικό Δίκαιο και ειδικότερα α) από το θεσμικό πλαίσιο που αναφέρεται στο άρθρο 1.4. της Διακήρυξης και β) τη Διακήρυξη και τα Έγγραφα της Σύμβασης.

15.2. Ο Ανάδοχος μπορεί, κατά των αποφάσεων της Αναθέτουσας Αρχής που επιβάλλουν σε βάρος του κυρώσεις, δυνάμει των άρθρων της Διακήρυξης 5.2. (Κήρυξη οικονομικού φορέα εκπτώτου - Κυρώσεις), 6.1. (Παρακολούθηση της εκτέλεσης της Σύμβασης), 6.4. (Απόρριψη παραδοτέων – αντικατάσταση), να ασκήσει τα δικαιώματα του άρθρου 5.3. της Διακήρυξης.

υπό τους όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτό.

15.3. Κατά την εκτέλεση της σύμβασης, κάθε διαφορά που προκύπτει αναφορικά με την ερμηνεία, και/ή το κύρος και/ή την εκτέλεση της παρούσας, ή εξ αφορμής της, επιλύονται σύμφωνα με το άρθρο 5.4. της Διακήρυξης.

Άρθρο 16

Συμμόρφωση με τον Κανονισμό ΕΕ/2016/2019 και τον ν. 4624/2019 (Α 137)¹⁹

Τα αντισυμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν να τηρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων / General Data Protection Regulation – GDPR) και του ν. 4624/2019. Ειδικότερα:

A) Ως προς την επεξεργασία από την Αναθέτουσα Αρχή των προσωπικών δεδομένων του Αναδόχου συμπεριλαμβανομένων των προστηθέντων/συνεργατών/δανειζόντων εμπειρία/υπεργολάβων του, ισχύουν τα παρακάτω:

Ο Ανάδοχος συναινεί στο πλαίσιο της διαδικασίας εκτέλεσης της παρούσας δημόσιας σύμβασης και επιτρέπει στην Αναθέτουσα Αρχή να προβεί σε αναζήτηση-επιβεβαίωση όλων των αναγκαίων δικαιολογητικών, καθώς και στην αναγκαία επεξεργασία και διατήρηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και στην ανταλλαγή πληροφοριών με άλλες δημόσιες αρχές.

Η Αναθέτουσα Αρχή αποθηκεύει και επεξεργάζεται τα στοιχεία προσωπικών δεδομένων του Αναδόχου που είναι αναγκαία για την εκτέλεση της σύμβασης, την εκπλήρωση των μεταξύ τους συναλλαγών και την εν γένει συμμόρφωσή της με νόμιμη υποχρέωση, σε έγχαρτο αρχείο και σε ηλεκτρονική βάση με υψηλά χαρακτηριστικά ασφαλείας με πρόσβαση αυστηρώς και μόνο σε εξουσιοδοτημένα πρόσωπα ή παρόχους υπηρεσιών στους οποίους αναθέτει την εκτέλεση συγκεκριμένων εργασιών για λογαριασμό της και οι οποίοι διενεργούν πράξεις επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων.

Η Αναθέτουσα Αρχή θα προβεί σε συλλογή και επεξεργασία (π.χ. συλλογή, καταχώριση, οργάνωση, αποθήκευση, μεταβολή, διαγραφή, καταστροφή κ.λπ.), για τους ανωτέρω αναφερόμενους σκοπούς, των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όπως: (α) επίσημων στοιχείων ταυτοποίησης, (β) στοιχείων επικοινωνίας, (γ) δεδομένων και πληροφοριών κοινωνικοασφαλιστικών και φορολογικών απαιτήσεων, (δ) γενικών πληροφοριών, (ε) στοιχείων πληρωμής, χρηματοοικονομικών πληροφοριών και λογαριασμών, (στ) δεδομένων ειδικής κατηγορίας, των

οποίων η συλλογή και επεξεργασία επιβάλλεται από τους όρους εκτέλεσης της σύμβασης, σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, ή στατιστικούς σκοπούς.

Τα προσωπικά δεδομένα του Αναδόχου και των συνεργατών του (συμπεριλαμβανομένων των δανειζόντων εμπειρία/υπεργολάβων) αποθηκεύονται για χρονικό διάστημα ίσο με τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης και μετά τη λήξη αυτής για χρονικό διάστημα πέντε ετών εκτός εάν η νομοθεσία προβλέπει διαφορετική περίοδο διατήρησης. Σε περίπτωση εκκρεμοδικίας σχετικά με δημόσια σύμβαση, τα δεδομένα τηρούνται μέχρι το πέρας της εκκρεμοδικίας.

Καθ' όλη την διάρκεια που η Αναθέτουσα Αρχή τηρεί και επεξεργάζεται τα προσωπικά δεδομένα ο Ανάδοχος έχει το δικαίωμα πρόσβασης, φορητότητας, διόρθωσης, περιορισμού της επεξεργασίας, διαγραφής ή και εναντίωσης υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Δεν επιτρέπεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για σκοπό διαφορετικό από αυτόν για τον οποίο έχουν συλλεχθεί, παρά μόνον υπό τους όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 24 του ν. 4624/2019.

Η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Αναθέτουσα Αρχή σε άλλο δημόσιο φορέα επιτρέπεται σύμφωνα με το άρθρο 26 του ως άνω νόμου, εφόσον είναι απαραίτητο για την εκτέλεση των καθηκόντων της ή του τρίτου φορέα στον οποίο διαβιβάζονται τα δεδομένα και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που επιτρέπουν την επεξεργασία, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ίδιου νόμου.

Τα στοιχεία επικοινωνίας με τον υπεύθυνο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων της Αναθέτουσας Αρχής είναι τα ακόλουθα (email dpo@prasinosameio.gr.).

Β. Ως προς την επεξεργασία από τον Ανάδοχο προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο εκτέλεσης των συμβατικών του υποχρεώσεων ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 28 του του Γενικού Κανονισμού για την προστασία δεδομένων (ΓΚΠΔ). Ειδικότερα, ισχύουν τα ακόλουθα:

ο Ανάδοχος (εκτελών την επεξεργασία)

α) επεξεργάζεται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μόνο βάσει καταγεγραμμένων εντολών της Αναθέτουσας Αρχής (υπεύθυνος επεξεργασίας),

β) διασφαλίζει ότι τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα έχουν αναλάβει δέσμευση τήρησης εμπιστευτικότητας ή τελούν υπό τη δέουσα κανονιστική υποχρέωση τήρησης εμπιστευτικότητας,

γ) λαμβάνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα δυνάμει του άρθρου 32 του ΓΚΠΔ,

δ) τηρεί τους όρους που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 4 για την πρόσληψη άλλου εκτελούντος την επεξεργασία,

ε) λαμβάνει υπόψη τη φύση της επεξεργασίας και επικουρεί τον υπεύθυνο επεξεργασίας με τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, στον βαθμό που αυτό είναι δυνατό, για την εκπλήρωση της υποχρέωσης του υπευθύνου επεξεργασίας να απαντά σε αιτήματα για άσκηση των προβλεπόμενων στο κεφάλαιο III δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων,

στ) συνδράμει τον υπεύθυνο επεξεργασίας στη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα άρθρα 32 έως 36 του ΓΚΠΔ, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της επεξεργασίας και τις πληροφορίες που διαθέτει ο εκτελών την επεξεργασία,

ζ) κατ' επιλογή του υπευθύνου επεξεργασίας (Αναθέτουσα Αρχή), διαγράφει ή επιστρέφει όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στον υπεύθυνο επεξεργασίας μετά το πέρας της παροχής υπηρεσιών επεξεργασίας και διαγράφει τα υφιστάμενα αντίγραφα, εκτός εάν το δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους απαιτεί την αποθήκευση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,

η) θέτει στη διάθεση του υπευθύνου επεξεργασίας κάθε απαραίτητη πληροφορία προς απόδειξη της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις που θεσπίζονται στο παρόν άρθρο και επιτρέπει και διευκολύνει τους ελέγχους, περιλαμβανομένων των επιθεωρήσεων, που διενεργούνται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή από άλλον ελεγκτή εντεταλμένο από τον υπεύθυνο επεξεργασίας.

ι) δεν προσλαμβάνει άλλον εκτελούντα την επεξεργασία χωρίς προηγούμενη ειδική ή γενική γραπτή άδεια του υπευθύνου επεξεργασίας.

Άρθρο 17
Λοιποί όροι

Όλοι οι όροι της Διακήρυξης και των Εγγράφων της Σύμβασης, που σχετίζονται με την εκτέλεση της παρούσας, αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτής.

Το παρόν συμφωνητικό καταχωρίζεται στο ΚΗΜΔΗΣ αμελλητί, μετά την υπογραφή αυτού και σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην περ. η της παρ. 1 του άρθρου 10 της ΚΥΑ ΚΗΜΔΗΣ (Β' 3075/2021).

Αφού συντάχθηκε η παρούσα σύμβαση σε δύο αντίτυπα [\[η αναφορά σε δύο αντίτυπα αφορά μόνο στην περίπτωση της ιδιόχειρης υπογραφής\]](#) αναγνώσθηκε και υπογράφηκε ως ακολούθως από τα συμβαλλόμενα μέρη.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

.....
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ

.....
ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ